

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018
§ 39 LIITE 2

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2017

KAUPUNGINHALLITUS 3.4.2018

TARKASTUSLAUTAKUNTA 28.05.2018

KAUPUNGINVALTUUSTO 18.06.2018

1	Tilinpäätössäännökset	4
2	Tilinpäätösasiakirjat	5
2.1	Tilinpäätös.....	6
2.2	Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	6
3	Toimintakertomus.....	7
3.1	Toimintakertomusta koskevat säädökset	7
3.2	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	8
3.2.1	Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	8
3.2.2	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	14
3.2.3	Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	15
3.2.4	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	15
3.2.5	Kaupungin henkilöstö.....	16
3.2.6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä	17
3.2.7	Ympäristötekijät	17
3.3	Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	19
3.4	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	20
3.4.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	20
3.4.2	Toiminnan rahoitus	21
3.5	Rahoitusasema ja sen muutokset	23
3.6	Kokonaistulot ja –menot.....	26
3.7	Kuntakonsernin toiminta ja sen talous	28
3.7.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	28
3.7.2	Konsernin toiminnanohjaus	30
3.7.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	30
3.7.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	32
3.7.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	33
3.7.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	35
3.8	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	39
3.8.1	Asiaa koskeva sääntely	39
3.8.2	Tilikauden tuloksen käsittely.....	39
3.8.3	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	40
4	Talousarvion toteutuminen	41
4.1	Seuranta koskeva sääntely.....	41

4.2	Tavoitteiden toteutuminen.....	43
4.3	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	44
4.3.1	Käyttötalouden toteutuminen	44
4.3.1.1	KAUPUNGINVALTUUSTO	44
4.3.1.2	KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	45
4.3.1.3	TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	45
4.3.1.4	YLEISJOHTO.....	45
4.3.1.5	HALLINTOPALVELUT	56
4.3.1.6	SOTE –PALVELUT	61
4.3.1.7	SIVISTYSPALVELUT	66
4.3.1.8	TEKNISET PALVELUT	84
4.3.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	97
4.3.3	Investointien toteutuminen	99
4.3.4	Rahoitusosan toteutuminen	102
4.3.5	Yhteenveto määrärahojen toteutuminen.....	103
5	Tilinpäätöslaskelmat	104
5.1	Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	104
5.2	Tuloslaskelma (ulkoinen sis. Juupajoki)	105
5.3	Rahoituslaskelma	107
5.4	Tase	108
5.5	Konsernilaskelmat.....	110
	Konsernitase 2017	112
6	Tilinpäätöksen liitetiedot	114
7	Allekirjoitukset ja merkinnät.....	136

1 Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksestä säädetään kirjanpito- ja kuntalaissa (113 §, 114 §). Kuntalain säädökset koskevat kunnan tilikautta, tilinpäätöksen käsittelyä ja sisältöä, konsernitilinpäätöksen laadintaa sekä tilinpäätöksen allekirjoittamista. Kirjanpitolaki määrää kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä yksityiskohtaisemmalla tasolla. Kauppa- ja teollisuusministeriön alaisen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KILA) antaa kuntaa sitovia määräyksiä kirjanpidon järjestämisestä ja tilinpäätöksen laatimisesta.

KILA on antanut useita lausuntoja ja ohjeita kuntaliitoksen toteuttamisesta ja -liitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä.

Tilinpäätös, KL 113 §

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

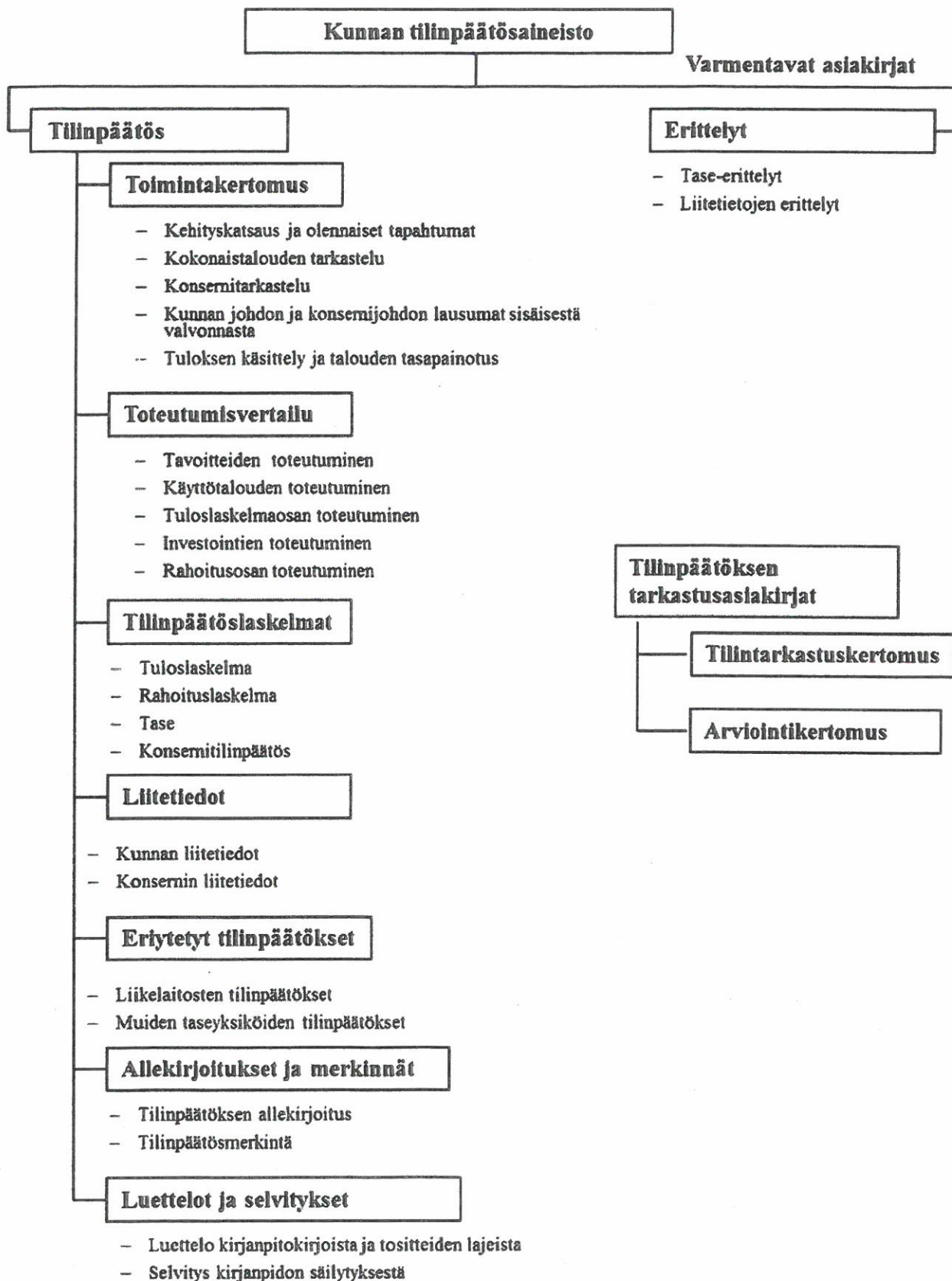
Konsernitilinpäätös, 114 §

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

2 Tilinpäätösasiakirjat

2.1 Tilinpäätös

Kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset.

2.2 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt (KPL 3:13 §), joiden laatimisesta on annettu ohjeet Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimista koskevassa yleisohjeessa (11.12.2012, päivitetty 1.10.2013 ja 21.4.2015)).

3 Toimintakertomus

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset. Tilikauden tuloksen ja toiminnan rahoituksen tarkastelu esitetään tulos ja rahoituslaskelman avulla. Rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset käyvät ilmi kunnan taseesta, konsernitaseesta, rahoituslaskelmasta ja konsernin rahoituslaskelmasta. Kokonaistarkasteluun kuuluvat myös hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Lisäksi toimintakertomuksessa voidaan nostaa esille olennaisia, liitetiedoissa esitettyjä tapahtumia.

3.1 Toimintakertomusta koskevat säädökset

Toimintakertomus, KL 115 §

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on annettava myös tietoja sellaisista kunnan talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

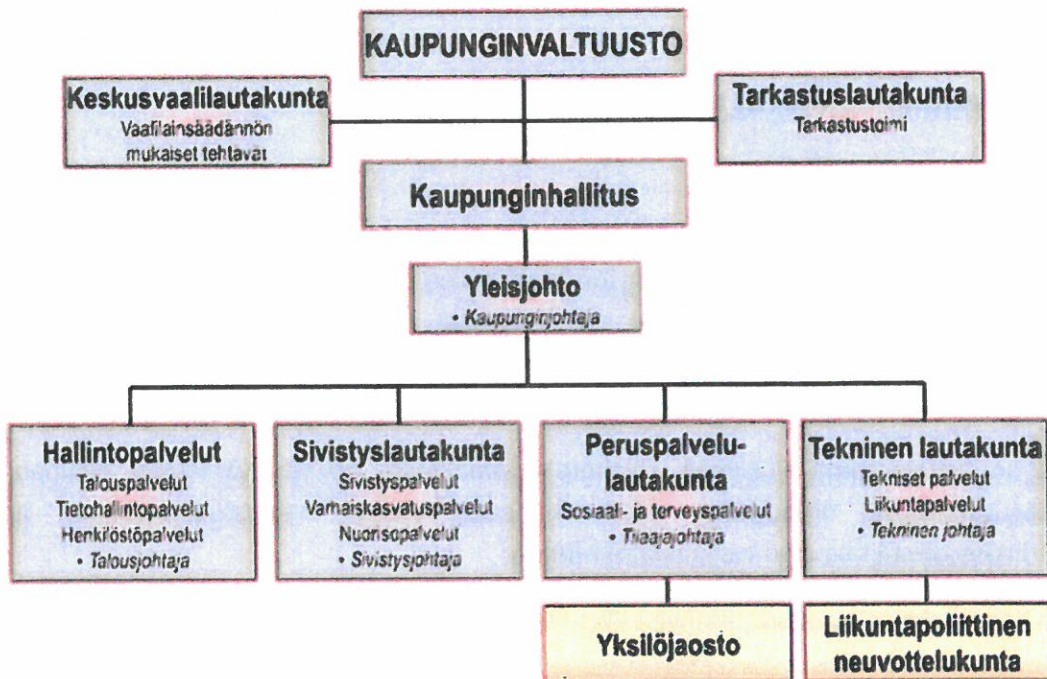
Lausunto kuntien yhdistymisavustusten kirjaamisesta

Laskennallinen yhdistymisavustus ja valtionosuuden vähenemisen korvaus kirjataan tuloksi maksuperusteella maksuvuosille. Perusteena maksuperusteiselle kirjaamiselle on, että yhdistymisestä aiheutuvat poikkeukselliset menot ja mahdolliset valtionosuuden menetykset syntyvät useamman vuoden aikana yhdistymisestä ja yhdistymisavustus ja valtionosuuden menetyksen korvaus on myönnetty näitä menoja ja tulonmenetyksiä korvaamaan. Nämä avustukset ja korvaukset merkitään tuloslaskelman erään Tuet ja avustukset.

3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin hallintorakenteessa ei tapahtunut vuonna 2017 muutoksia. Kaupungin hallinto-organisaatio on kuvattu alla olevassa kuviossa.

Toimielin	Jäsenmäärä
Kaupunginvaltuusto	35
Keskusvaalilautakunta	5
Tarkastuslautakunta	5
Kaupunginhallitus	9
Peruspalvelulautakunta	7
Yksilöjaosto	3
Sivistyslautakunta	10
Tekninen lautakunta	10

Toimielin	Palvelualue	Palvelualueen johtaja
	Yleisjohto	Kaupunginjohtaja
Kaupunginhallitus	Hallintopalvelut	Talousjohtaja
Peruspalvelulautakunta	Sosiaali ja -terveyspalvelut	Tilajohtaja
Sivistyslautakunta	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja
Tekninen lautakunta	Tekniset palvelut	Tekninen johtaja

KAUPUNGINVALTUUSTO 2013-2017 (toukokuuhun loppuun 2017 asti)

Valtuustopaikat kunnallisvaaleissa 2012 jakautuivat puolueiden kesken seuraavasti:

Sosialidemokraatit	11 valtuutettua
Keskusta	8 valtuutettua
Kokoomus	5 valtuutettua
Perussuomalaiset	5 valtuutettua
Vasemmistoliitto	3 valtuutettua
Vihreät	2 valtuutettua
Kristillisdemokraatit	1 valtuutettu

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Arto Pirttilahti (KESK)

Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Riitta Tuominen (SDP) 29.6.2015 asti / Ilkka Jatkola SDP 29.6.2015 lukien. Kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja Pentti Paananen (VAS). Valtuustokauden alkupuolella kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtajana toiminut Riitta Tuominen anoi eroa kaikista luottamustoimista. Kaupunginvaltuusto myönsi Riitta Tuomiselle eron luottamustoimen hoitamisesta kokouksessaan 29.6.2015. Samassa yhteydessä valtuuston puheenjohtaja kutsui valtuuston varsinaiseksi jäseneksi SDP:n ensimmäisen varavaltuutetun Paavo Pohjan. Samassa kokouksessa 29.6.2015 valtuusto valitsi Ilkka Jatkolan kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtajaksi.

Kaupunginvaltuuston jäsenet:

Ala-Herttuala Marika (sd)	Neulaniemi Keijo (ps)
Anttila Martti (sd)	Niittymäki Antti (kesk)
Anttila Mira (kok)	Paananen Pentti (vas)
Hakala Henna (vihr)	Peltola Niina (sd)
Helander Anneli (vas)	Pirttijärvi Eero (sd)
Honkamäki Veli-Matti (vas)	Pirttilahti Arto (kesk)
Jatkola Ilkka (sd)	Pirttilahti Tea (kesk)
Kivilahti Mikko (kesk)	Pohjonen Osmo (ps)
Kohvakka Harri (vihr)	Rauhalammi Timo (kd)
Koivu Ahti (sd)	Rönni Tero (sd)
Kouvonen Sami (kok)	Siltanen Lasse (sd)
Lauronen Erkki (kesk)	Tamminen Seppo (ps)
Lepistö Keijo (sd)	Timonen Pertti (kok)
Liettyä Anna-Liisa (kesk)	Tukia Timo (ps)
Lindroos Kai (sd)	Tuominen Riitta (sd)
Matilainen Mauri (kok)	Ylä-Pynnönen Hilikka (kok)
Mäkelä Tauno (kesk)	
Mäkinen Alli (kesk)	
Mäkinen Erkki (ps)	

KAUPUNGINHALLITUS 2013-2017 (toukokuuhun loppuun 2017 asti)

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Timo Tukia (ps), puheenjohtaja	Osmo Pohjonen (ps), varajäsen
Mira Anttila (kok), 1. varapuheenjohtaja	Hilkka Ylä-Pynnönen (kok), varajäsen
Alli Mäkinen (kesk), 2. varapuheenjohtaja	Tea Pirttilahti (kesk), varajäsen
Kai Lindroos (sd), jäsen	Ilkka Jatkola (sd), varajäsen
Lasse Siltanen (sd), jäsen	Jyrki Lahtinen (sd), varajäsen
Marika Ala-Herttuala (sd), jäsen	Niina Peltola (sd), varajäsen
Mikko Kivilahti (kesk), jäsen	Erkki Lauronen (kesk), varajäsen
Anneli Helander (vas), jäsen	Lauri Vuohelainen (kd), varajäsen
Jani Haapoja (vihr), jäsen	Henna Hakala (vihr), varajäsen

Kuntalain uudistuksen myötä nykyisen valtuustokauden toimikautta jatkettiin lainsäädännöllä kuluvan vuoden toukokuun loppuun saakka. Vaaleilla valituilla luottamushenkilöillä oli mahdollisuus ilman erillisperusteluita luopua luottamustehtävästään vuodevaihteessa. Mänttä-Vilppulassa ei yksikään varsinainen valtuutettu käyttänyt tätä mahdollisuutta, vaan kaikki jatkoivat tehtävässään vaalikauden loppuun saakka.

KAUPUNGINVALTUUSTO 2017 (kesäkuun 2017 alusta)

SDP	13 valtuutettua
KESK	8 valtuutettua
KOK	4 valtuutettua
PS	4 valtuutettua
VIHR	3 valtuutettua
VAS	2 valtuutettua
KD	1 valtuutettua

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja: Marika Ala-Herttuala (sdp)

Valtuuston 1. varapuheenjohtaja: Tea Pirttilahti (kesk)

Valtuuston 2. varapuheenjohtaja: Sami Kouvonen (kok)

Kaupunginvaltuuston jäsenet:

Martti Anttila (sdp)	Arto Lehtinen (sdp)
Mira Anttila (kok)	Anna-Liisa Liettyä (kesk)
Tommi Aronen (sdp)	Saila Lintula (sdp)
Jani Frisk (ps)	Leea Lundell (vihr)
Henna Hakala (vihr)	Esa Mikkola (sdp)
Timo Hakala (vihr)	Tauno Mäkelä (kesk)
Teemu Happonen (ps)	Alli Mäkinen (kesk)
Anneli Helander (vas)	Pentti Paananen (vas)
Kalevi Hietanen (sdp)	Janne Peltola (kesk)
Ilkka Jatkola (sdp)	Eero Pirttijärvi (sdp)
Tuula Juurakko (sdp)	Arto Pirttilahti (kesk)
Mikko Kivilahti (kesk)	Timo Rauhalampi (kd)
Ahti Koivu (sdp)	Lasse Siltanen (sdp)
Janne Lahtinen (ps)	Pertti Timonen (kok)
Jyrki Lahtinen (sdp)	Timo Tukia (ps,sit)
Arto Lampinen (kesk)	Hilkka Ylä-Pynnönen (kok, oma valtuustoryhmä)

KAUPUNGINHALLITUS 2013-2017 (kesäkuun 2017 alusta)

puheenjohtaja Timo Tukia (ps,sit)	varajäsen Teemu Happonen (ps)
1. varapuheenjohtaja Alli Mäkinen (kesk)	varajäsen Anna-Liisa Liettyä (kesk)
2. varapuheenjohtaja Ilkka Jatkola (sdp)	varajäsen Jyrki Lahtinen (sdp)
jäsen Mira Anttila (kok)	varajäsen Auli Välimäki (sdp)
jäsen Henna Hakala (vihr)	varajäsen Jani Haapoja (vihr)
jäsen Tuula Juurakko (sdp)	varajäsen Riikka Peltonen (sdp)
jäsen Arto Lampinen (kesk)	varajäsen Kari Anttila (kd)
jäsen Pentti Paananen (vas)	varajäsen Hilikka Ylä-Pynnönen (kok, oma valt.ryhmä)
jäsen Lasse Siltanen (sdp)	varajäsen Martti Anttila (sdp)

TALOUSARVION SITOVUUS VUONNA 2017

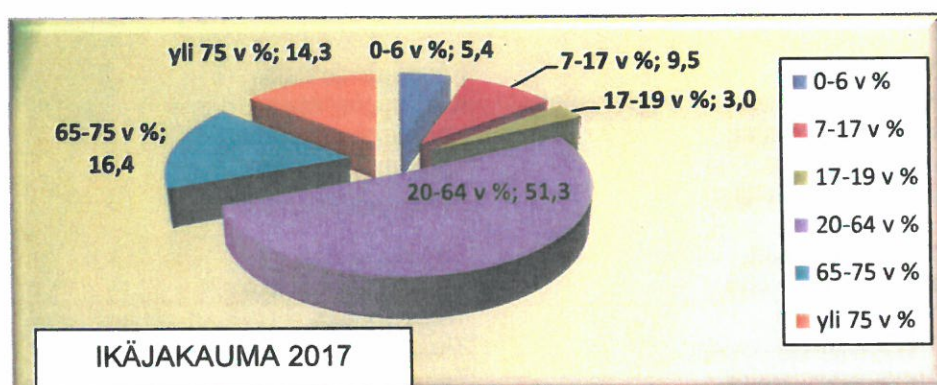
PALVELUALUE	VASTUUALUE	Vastuualueen esimies
KAUPUNGINVALTUUSTO	Kaupunginvaltuusto	
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Vaalit	
TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilintarkastus	
YLEISJOHTO	Yleishallinto Elinkeinot, matkailu ja markkinointi Kaavoituspalvelut Joukkoliikenne Työllisyyspalvelut	Kaupunginjohtaja Kaupunginjohtaja Kaupunginarkkitehti Kaupunginlakimies Kaupunginlakimies
HALLINTOPALVELUT	Toimistopalvelut Henkilöstöpalvelut Talouspalvelut Tietohallintopalvelut Turvapaikanhakijat	Hallintopäällikkö Henkilöstöpäällikkö Talousjohtaja Tietohallintopäällikkö Talousjohtaja
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	Sosiaali- ja terveyspalvelut	Tilaajajohtaja
SIVISTYSPALVELUT	Sivistystoimen hallinto Varhaiskasvatus Perusopetus Lukiokoulutus Tuki- ja ostopalvelut Muut sivistys- ja ostopalvelut Nuorisotoimi	Sivistysjohtaja Varhaiskasvatuksen johtaja Sivistysjohtaja Lukion rehtori Sivistysjohtaja Sivistysjohtaja Sivistysjohtaja
TEKNISET PALVELUT	Teknisen palvelukeskuksen hallinto Siivous- ja ruokapalvelut Kiinteistö- ja mittauspalvelut Liikuntapalvelut Tilapalvelut Ympäristöpalvelut (Keuruun ymp.ltk) Pelastuspalvelut Rakennusvalvonta Infrapalvelut	Tekninen johtaja Siiv. ja ruokapalv.päällikkö Maankäyttöinsinööri Liikuntasihteeri Tilapalvelupäällikkö Tekninen johtaja Tekninen johtaja Rakennustarkastaja Infrapalvelupäällikkö

3.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Väestö

Kaupungin asukasluku oli vuodenvaihteessa 2017-2018 arvioin mukaan 10.320. Asukasluku on viime vuosina vähentynyt n. 1,0 - 1,3 prosentin vuosivauhtia. Merkittävin syy asukasluvun vähenemiseen on syntyvyyden pienempi määrä verrattuna kuolleisuuteen.

Väestön vähenemisen ohella ikäihmisten suhteellinen osuus kasvaa. Alla olevassa kuvassa näkyy väestörakenne vuoden 2016 lopussa. Kaupunkimme yli 65 –vuotiaiden suhteellinen osuus on jo yli 30 %.

Työllisyys

Pirkanmaan ELY-keskuksen tilastoinnin mukaan vuoden 2017 joulukuussa Mänttä-Vilppulan työttömyysaste oli 12,5 prosenttia. Työttömiä oli vuoden lopussa yhteensä 545 ja näistä pitkäaikaistyöttömiä oli 123 henkilöä. Vielä vuosi sitten työttömyysprosentti oli 14,5 ja vuoden 2015 lopussa 15,5 prosenttia. Muuhun Ylä-Pirkanmaan seutukuntaan nähden Mänttä-Vilppulan työttömyysaste on viime vuosina ollut hieman korkeampi. Työllisyystilanne on siis parantunut parin viime vuoden aikana merkittävästi. Sama trendi näkyy muuallakin Ylä-Pirkanmaalla kuin myös koko Pirkanmaalla. Työvoiman määrä Mänttä-Vilppulassa on ollut hienoisessa laskussa lähivuosien aikana.

		Työvoima	Työttömät	Työttömyysaste, %
Mänttä-Vilppula	12/2015	4531	752	15,5
	12/2016	4469	649	14,5
	12/2017	4359	545	12,5
Ylä-Pirkanmaa	12/2015	10 251	1 646	15,0
	12/2016	10 087	1 399	13,9
	12/2017	9863	1129	10,8
Pirkanmaa	12/2015	243 312	39 857	15,9
	12/2016	244 147	38 077	15,6
	12/2017	244 506	28 553	11,7

Lähde: Pirkanmaan ELY; Pirkanmaan työllisyyskatsaus Joulukuu 2015 ja Joulukuu 2016, joulukuu 2017

3.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Mänttä-Vilppulan kaupungin tulokseksi vuoden 2017 tilinpäätökseen muodostui ylijäämää +3.011.018 euroa. Tuloksessa on mukana yksi merkittävä kertaluontoinen erä: SOTE –yhtiö Mäntänvuoren Terveys Oy:n osakkeiden myyntivoitto 2.947.005 euroa. Kaupunki omisti yhtiöstä 49 % ja nyt myytiin osakekannasta 15 prosenttia yhtiön toiselle omistajalle Pihlajalinna Oyj:lle. Kaupunki teki ylimääräisiä arvonalentumisia tilinpäätöksen yhteydessä yhteensä -457.617 euroa (alla erittely). Vuodelle 2017 kirjattiin myös Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä saatu ylijäämän palautus +516.000 euroa.

Tilinpäätökseen kirjattiin kolme isompaa arvonalennusta:

- Sarapuiston Päiväkot	242.519,94 €
- Länsi-Koskelan Koulu	81.691,84 €
- Teollisuustalo Kolho	133.405,53 €

Yhteensä	457.617,31 €
----------	--------------

Perusteena arvonalentamisille on, että KPL 5:13 § varovaisuuden periaatetta noudattaen todetaan, että em. hyödykkeiden arvo palvelutuotannossa on pysyvästi poistamatonta hankintamenoa pienempi. Lisäksi päiväkodin ja Länsi-Koskelan koulun käyttömäärä ja –tapa palvelutuotannossa on olennaisesti muuttunut.

3.2.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Mänttä-Vilppulan kaupungilla tulee edelleen olemaan haasteita talouden tasapainon kanssa. Vuoden 2016 aikana saimme solmittua pitkäaikaisen palvelutuotantosopimuksen sosiaali- ja terveyspalveluista. Tämä omalta osaltaan helpottaa jonkin verran taloudenhallintaa, koska sopimuksen myötä on kaupungin vuosittaisista kokonaismenoista selvillä noin 65 %. Tämän hetkisen tiedon mukaan SOTE –pysyy kunnilla vielä vuosien 2018 ja 2019 ajan ja on siirtymässä maakunnalle 2020 alusta. Toteutuessaan tämä tarkoittaa, että kuntien tuleva rahoitusjärjestelmä muuttuu radikaalisti ja tulevaisuuden taloussuunnittelu kohtaa uudenlaisia haasteita.

Lisäksi kuntien valtionosuusjärjestelmää tulee muuttumaan merkittävällä tavalla. Valtiolla on ollut tämän aluehallintouudistuksen lähtökohtana, että se tapahtuisi kuntien näkökulmasta mahdollisemman kustannusneutraalisti. Toisin sanoen valtion lähtökohtana on, etteivät yksittäiset kunnat hyötyisi eikä toisaalta niiden rahoituksellinen asema myöskään heikkenisi suhteettoman paljon uudistuksen johdosta. Tämä johtaa siihen, että muutosvaiheen järjestelmä tulee olemaan kokonaisuudessaan monitahoinen sekä osin monimutkainen, joka pitää sisällään erillisen siirtymätasausjärjestelmän, jolla tasataan mahdollisesti syntyviä merkittäviä talouden muutosvaikutuksia.

Kaupunkimme on kuitenkin moneen naapurikuntaan verrattuna erilaisessa asemassa siten, että tulorahoituksen puolella verotulot ovat toistaiseksi olleet merkittävästi suurempi erä kuin valtionosuudet. Toisaalta tämä kertoo elinvoimasta sekä työpaikoista, mutta toisaalta se luo joihinkin naapurikuntiin verrattuna huomattavasti haasteellisemman lähtökohdan aluehallintouudistuksen toteutuessa. Kun lisäksi huomioimme, että työvoiman määrä on kaupungissamme koko ajan laskussa ja väestö sekä vähenee että

vanhenee, niin tilanne muuttuu yhä vaikeammaksi. On selvää, että tätä demografista kehitystä ei muuteta yhdessä eikä kahdessa vuodessa, vaan se vaatii pitkäjänteisen suunnitelmallisen strategian. Alueen houkuttelevuuden lisääminen tulee olla jatkossa yksi selkeä painopiste ja uuden elinvoimakunnan päämäärä.

Uusi valtionosuusjärjestelmä tulee olemaan Mänttä-Vilppulan kaupungille haasteellinen jos järjestelmän perusteista ennakkoon annetut tiedot pitävät paikkansa. Uudessa valtionosuusjärjestelmässä ns. laskennalliset kertoimet SOTE:n osalta poistuvat. Tämä näyttäytyy järjestelmässä siten, että ikäväestön osalta kertoimet tippuvat peruspalvelujen laskennallisissa kustannuksissa nolnaan. Väestöltään vanhusvoittoisia kuntia systeemi rankaisee ja lapsivoittoisia kuntia se palkitsee.

Kaupungin investoinnit tulee jatkossa pystyä rahoittamaan yhä suuremmissa määrin tulorahoituksen kautta ja vuosikatteen avulla. Tulevaisuuden investointeja tulee harkita yhä tarkemmin ja niiden ajoittaminen sekä kohdentaminen vaativat selkeää poliittista linjausta ja poliittisen tahtotilan hakemista. Kaupungin tulee pystyä luomaan entistä enemmän edellytyksiä yrittäjyydelle sekä sitä kautta syntyville uusille sekä säilytettävälle työpaikoille. Tässä korostuu koko kaupunkikonsernin rooli ja panokset ja vain tällä toiminnalla tulevaisuuden näkymiä voidaan muuttaa positiivisemmiksi myös investointien näkökulmasta. Toisaalta on selvää, että koko kaupunkikonsernin oma palvelutuotanto pitää pystyä tuottamaan mahdollisemman optimaalisilla resursseilla.

3.2.5 Kaupungin henkilöstö

Mänttä-Vilppulan kaupungin koko henkilöstön määrä 31.12.2017 oli 391. Luvussa ovat mukana vakituiset, määräaikaist sekä palkkatuella palkatut. Koko henkilöstön määrän muutos edellisvuoteen oli 26 henkilön vähennys. Tässä on huomioitava, että raportointi on tehty 31.12.2017 tilanteesta, jolloin esim. määräaikaist ja palkkatukiset palvelussuhteet sekä juuri rekrytoinnissa olleet tehtävät voivat vääristää tilastoa. Vakituksessa palvelussuhteessa olevia oli 31.12.2017 tilanteen mukaan 312.

Henkilöstökustannukset pienivät n. 870 000 euroa 31.12.2016 toteumasta. Tämä johtui palkkakustannusten vähenemisen ohella pääasiassa kilpailukykysojimuksen tuomista vaikutuksista palkkojen sivukuluihin.

Kuntaliitoksen jälkeen on noudatettu erillistä henkilöstöohjelmaa, jonka mukaan kuntaliitoksen jälkeisiä päällekkäisyyksiä on purettu. Eläköitymistien kohdalla on periaatteena ollut, että eläköitymistien jälkeistä tilannetta tarkastellaan niin kullakin vastuualueella ja palvelualueella kuin myös palvelualueiden välillä. Tarkastelun näkökulmana on ollut, että onko paikan täyttäminen välttämätöntä vai voidaanko se järjestellä sisäisesti ilman hakuprosessia. Vuoden 2017 lopulla täyttölupaprosessia muutettiin henkilöstösuunnitelmiin perustuvaksi, jolloin mm. eläköitymistä, palvelun rakennetta, taloutta ja toimintaympäristön muutoksia voidaan suunnitella paremmin pitkällä tähtäimellä suhteutettuna henkilöstön määrään ja osaamiseen.

Talousarvion liitteenä olevassa erillisessä henkilöstöraportissa on kuvattu tiiviisti kaupungin organisaation olennaisimmat henkilöstötunnusluvut. Tarkemmat hallintokunta- ja vastuualuekohtaiset tiedot raportoidaan palvelualueiden johdolle ja edelleen lautakuntiin, jotka antaa ne tiedoksi kaupunginhallitukselle. Prosessi on sidottu samaan käytäntöön, kuin henkilöstösuunnitelmat ja tällä prosessilla pystytään käyttämään tietoa henkilöstön, talouden ja työhyvinvoinnin johtamisessa ja toiminnan suunnittelussa.

3.2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Kaupungin ja kaupunkikonsernin riskeistä ja epävarmuustekijöistä on osa kaupungin omalla vaikutusalueella ja osa kaupungin vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella. Aluehallintouudistus muodostaa oman riskinsä jo tässä valmisteluvaiheessa sitä kautta, että selvitykseen aktiivisesti osallistuvien työpanos on kokonaisuudessaan rajallinen. Osallistujien on osattava jakaa aikaansa edunvalvontaan tulevaisuuden rakentamisessa ja toisaalta hoitaa omat perustehtävät sekä pohtia toiminnan paikallista kehittämistä.

Aluehallintouudistus tuo tullessaan laajalti epävarmuustekijöitä muun muassa tukipalveluihin. Kaupunki on käynnistänyt useita tukipalveluselvityshankkeita liittyen ruoka-, siivous, talous- ja palkkahallinto ja tietohallintopalveluihin. Näillä pyritään varautumaan vuoden 2020 tilanteeseen, jolloin maakunnat aloittavat toimintansa.

Henkilöstön eläköityminen ja organisaation virittäminen eläköitymisiin muodostaa oman riskinsä aina, kun henkilöt vaihtuvat. Viime vuosina on noudatettu tiukasti henkilöstösuunnitelmaa, jonka mukaan aina eläköitymisen yhteydessä tarkastellaan tehtävän täyttäminen tai täyttämättä jättäminen. On myös todettava, että mahdollisissa rekrytoinneissa piilee myös aina oma riskinsä, että niissä onnistutaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Rahoitusmarkkinoilla on edelleen jatkunut historiallisestikin erikoinen tilanne, missä lyhyet korot ovat negatiivisia. Yleisesti kuntien, kuten myös oman kaupunkimme, lainakanta on ollut rivakassa kasvussa. Näillä näkymin isoimmat investoinnit on nyt kuitenkin Mänttä-Vilppulassa tehty. Korkomenot eivät tällä hetkellä näyttele isoa roolia tilikauden tuloksen ja tasapainon muodostumisessa. Tulevaisuudessa tilanne voi kuitenkin olla täysin toisenlainen. Kuluvalla nollakorkokaudella on syytä pitää mielessä se, että nykyinen korkotaso ei ole ikuinen. Kuntien tulee varautua suunnitelmallisesti myös tulevaan korko- ja rahoitusmarkkinoiden palautumiseen ennalleen. Tällöin korkomenojen osuus kuntien menoista voi yllättäen nousta merkittäväksi menoeräksi ja nimenomaan luonnollisesti sinne huonompaan suuntaan talouden tasapainoa horjuttavaksi tekijäksi.

3.2.7 Ympäristötekijät

Seutuyhteistyö

Mänttä-Vilppula kuuluu Ylä-Pirkanmaan seutuun. Seudun muut kunnat ovat Juupajoki, Ruovesi ja Virrat. Seudullista yhteistyötä mainittujen kuntien kesken oli koordinoimassa Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys ry vuoden 2012 loppuun saakka.

Vuoden 2013 alusta lukien Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys ry:n toiminnot fuusioitiin Mänttä-Vilppulan kaupungin kehitysyhtiöön, MW-Kehitys Oy:öön. Ratkaisu toimintojen fuusioinnista syntyi kuntien yhteisillä päätöksillä vuonna 2012. Fuusiolla ei kuitenkaan perustettu seudullista kehitysyhtiötä vaan siinä siirrettiin seudulliset kehityshankkeet ja niiden hallinnointi Mänttä-Vilppulan kehitysyhtiön vastuulle. Seudun kukin kunta huolehtii muista omista elinkeinopalveluista itse päättämillään tavoilla. Seudullisissa kehityshankkeissa kunnat ovat tehneet erikseen sopimukset sitoutumisesta seudulliseen hanketoimintaan.

Muuta seudullista ja alueellista yhteistyötä tehtiin muun muassa Poko ry:n, Pirkanmaan liiton, Tampereen Ammattikorkeakoulun ja Sastamalan ammatillisen koulutuskuntayhtymän, SASKYn, kautta. Mänttä-Vilppulalla on myös Keuruun kaupungin kanssa merkittävää yhteistyötä maaseutuhallinnon, lomituspalveluiden sekä ympäristöterveydenhuollon sektoreilla.

Vuonna 2015-2016 Mänttä-Vilppula, Keuruu ja Multia tekivät esiselvitystyötä kuntayhteistyön syventämisestä / kuntaliitoksesta.

Maakuntavalmistelu

Maakuntatasolla yhteistyötä on tehty merkittäväällä tavalla aluehallintouudistuksen valmistelutyössä. Työskentelyyn on osallistunut niin luottamushenkilöitä kuin virnahaltijoita sekä työntekijöitä. Mänttä-Vilppulalla on ollut virkamiesedustus useissa maakuntavalmistelun työryhmissä.

3.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimintaa ja taloutta ohjataan hallintosäännön ja talousarvion kautta. Talousarviossa on täytäntöönpano-ohjeita koskien mm. toimialojen määrärahojen käytön sitovuutta, käyttösuunnitelmia, hankintoja ja investointeja. Talouden seuranta hoidetaan ja valvotaan keskitetysti talouspalvelujen toimesta ja lisäohjeistusta annetaan tarpeen mukaan. Lisäksi palvelualoille annetaan joulukuussa erillinen tilinpäätösohje.

Lautakunnat ovat päättäneet talousarvion määrärahojen tarkemmasta kohdentamisesta käyttösuunnitelmissaan valtuuston hyväksymän talousarvion mukaan. Toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista on lautakunnille annettu raportointivelvollisuus neljä kertaa vuoden aikana (3 osavuositarkastusta + tilinpäätös). Taloustoimisto kokoaa raporteista osavuositarkastuksen joka viedään tiedoksi valtuustolle. Muusta raportoinnista on ohjeistettu, että kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät itse raportointitiheydestä, sen laajuudesta ja kattavuudesta.

Lisäksi talousarviossa on ohjeistettu tulosityksiköiden vastuuhenkilöistä jotka vastaavat määrärahojen käytöstä, budjettisidonnaisuuden noudattamisesta ja tositteiden hyväksymisestä. Sähköisen laskunkierroksen osalta laskujen tarkastajat ja hyväksyjät on valittu erillisillä hallituksen ja lautakuntien päätöksillä. Kaupungin pankkitilien käyttöoikeuksista päättää kaupunginhallitus aina uuden talousarviovuoden alussa. Vuonna 2011 annettiin ohjeistus kaupungin luottokorttien käyttöön (KH 15.8.2011 § 212).

Kuntalakiin kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulivat voimaan vuonna 2014. Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 15.12.2014 § 65. Voimassa oleva sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on käsitelty ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.12.2015 § 312.

3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma	2017 1 000 €	2016 1 000 €	2015 1 000 €
Toimintatuotot	23 107	20 529	19 360
Toimintakulut	-84 884	-86 633	-83 641
TOIMINTAKATE	-61 777	-66 104	-64 281
Verotulot	40 637	40 519	41 718
Valtionosuudet	26 691	26 613	25 371
Korkotuotot	143	144	98
Muut rahoitustuotot	914	1 783	281
Korkokulut	-399	-297	-287
Muut rahoituskulut	-18	-89	-9
VUOSIKATE	6 210	2 649	2 891
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 203	-2 625	-2 345
Satunnaiset erät			
TILIKAUDEN TULOS	3 007	24	246
Poistoeron muutos	4	4	4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3 011	29	550

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2017	2016	2014
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	27,22	23,7	23,1
Vuosikate/poistot, %	193,87	100,9	123,3
Vuosikate, euroa/asukas	601	253	273
Asukasmäärä 31.12.	10 320	10 453	10 587

Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus. Toimintakate tarkoittaa myös nettomenoja. Kunnassa toimintakate on aina vahvasti negatiivinen ja se kertoo kuinka paljon kuluista jää katettavaksi verotulorahoituksella, eli verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan tulojen ja menojen erotus. Jotta kunnan talous olisi tasapainossa, tulisi vuosikatteen pitkässä juoksussa kattaa pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuvat kulut ts. poistot. Vuosikate kuvaa myös kunnan tulorahoituksen riittävyyttä investointeihin. Jos vuosikate on isompi kuin nettoinvestointimenot kunta ei tarvitse ulkopuolista lainarahoitusta.

Tilikauden tulos muodostuu kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotuksesta. Tuloksessa huomioidaan siis vuosikatteesta poiketen myös tilikauden poistot ja satunnaiset erät.

3.4.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA	2017 1 000 €	2016 1 000 €	2015 1 000 €
TOIMINNAN rahavirta			
Vuosikate	6 210	2 649	2 891
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 877	158	-28
INVESTOINTIEN rahavirta			
Investointimenot	-9 179	-7 721	-9 965
Rahoitusosuudet investointimenoihin	29	1 222	1 378
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 627	540	28
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 877	- 158	44
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 313	-3 309	-5 651
RAHOITUKSEN rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			-863
Antolainasaamisten vähennykset	93	93	
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		22 132	12 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 016	-7 657	-2 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000	-8 007	-504
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	207	45	-157
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutos	1 473	-1 551	-1 522
Korottomien velkojen muutos	-1 890	710	-2 682
Rahoituksen rahavirta	-166	5 764	-4 472
Rahavarojen muutos	-1 479	2 455	-1 179
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	1 254	2 733	278
Rahavarat 1.1.	2 734	278	1457
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2017	2016	2015
Toiminnan ja invest. rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-818	-4 254	-4 307
Investointien tulorahoitus, %	67,8	40,8	66,2
Lainan hoitokate	1,94	0,3	1,23
Kassan riittävyys	4,6	9,7	1
Asukasmäärä	10 320	10 453	10 587

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA	2017	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat oikeudet	155	241	349
Muut pitkävaikutteiset menot	140	292	331
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	255	533	680
Maa- ja vesialueet	5 779	5 797	4 379
Rakennukset	28 265	23 574	18 192
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 786	9 076	8 511
Koneet ja kalusto	616	800	701
Muut aineelliset hyödykkeet	134	100	83
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	861	2 587	4 603
AINEELLISET HYÖDYKKEET	45 441	41 934	36 469
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöistä	5 564	3 108	3 471
Kuntayhtymäosuudet	9 151	9 151	9 183
Osakkeet ja osuudet osak.	633	2 636	4 412
Muut osakkeet ja osuudet	1 348	710	675
Osakkeet ja osuudet	16 696	15 605	17 740
Muut lainasaamiset	15 330	15 423	15 517
Muut saamiset	181	146	146
SJOITUKSET	32 208	31 174	33 403
PYSYVÄT VASTAAVAT	77 903	73 642	70 551
Valtion toimeksiannot			3
Lahjoitusrahastojen erityis			
Muut toimeksiantojen varat			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			3
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Aineet ja tarvikkeet			
VAIHTO-OMAISUUS			
Lainasaamiset	32	157	17
Pitkäaikaiset saamiset yht.	32	157	17
Myyntisaamiset	2 525	3 510	1 921
Lainasaamiset	1 348	830	930
Muut saamiset	933	1 397	1 359
Siirtosaamiset	2 634	3 052	3 167
Lyhytaikaiset saamiset yht.	7 440	8 788	7 377
SAAMISET	7 471	8 945	7 393
RAHOITUSARVOPAPERIT yht.	35	35	74
Rahat	1	1	1
Pankkisaamiset	1 218	2 697	203
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 219	2 698	203
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 758	11 678	7 671
VASTAAVAA	86 628	85 320	78 226

VASTATTAVAA	2017	2016	2015
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	35 388	35 388	35 388
Arvonkorotusrahoisto	0	0	442
Edellisten kausien yli-/ali	934	905	98
Tilikauden yli-/alijäämä	3 011	29	550
OMA PÄÄOMA	39 333	36 322	36 479
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET	85	89	93
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot	210	31	
Lahjoitusrahastojen pääomat	159	124	125
Muut toimeksiantojen pääoma	20	27	14
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	389	182	139
VIERAS PÄÄOMA			
PITKÄAIKAINEN			
Lainat rahoitus- ja vakuut	36 341	39 357	25 693
Lainat julkisyhteisöiltä			
Muut velat/Liittymismaksut			
PITKÄAIKAINEN	36 341	39 357	25 693
LYHYTAIKAINEN			
Joukkovelkakirjalainat	3 000		
Lainat rahoitus- ja vakutuslaitoksilta	3 016	3 016	10 157
Ostovelat	2 040	2 778	2 976
Muut velat/Liittymismaksut	316	339	338
Siirtyvät korot	16	11	21
Lomapalkkajaksotus	1 878	1 928	2 053
Valtionosuusennakot	0	65	50
Muut siirtovelat	215	1 233	218
Siirtovelat	2 108	3 237	2 343
LYHYTAIKAINEN	10 480	9 370	15 822
VIERAS PÄÄOMA	46 821	48 727	41 515
VASTATTAVAA	86 628	85 320	78 226

Taseen tunnusluvut	2017	2016	2015
Omavaraisuusaste	45,4	42,7	45,2
Suhteellinen velkaantuneisuus	51,7	56,0	47,9
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	51,8		
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	3945	934	648
Kertynyt yli-/alijäämä €/as	382	89	61
Kaupungin lainakanta 31.12., 1000€	42 357	42 373	35 857
Lainakanta €/as	4 104	4 054	3 388
Lainasaamiset 31.12. 1000€	15 330	15 423	15 516
Asukkaita	10 320	10 453	10 587

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa. $100 * (\text{vieraspääoma} - \text{saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat euroa/asukas lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamisilla 31.12. tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

3.6 Kokonaistulot ja -menot

TULOT - varsinainen toiminta	2017
	(1.000 €)
Toiminta	
Toimintatuotot	23 107
Verotulot	40 637
Valtionosuudet	26 691
Korkotuotot	143
Muut rahoitustuotot	914
Satunnaiset tuotot	
Tulorahoituksen korjauserät	
- pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	- 3111
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	29
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	4 504
Satunnaiset tulot	
Tulorahoituksen korjauserät	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	2 877
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	93
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	3000
Oman pääoman lisäys	
Tulot	96 007

MENOT - varsinainen toiminta	2017
	(1.000 €)

Toiminta

Toimintakulut	84 884
- valmistus omaan käyttöön	
Korkokulut	399
Muut rahoituskulut	1
Satunnaiset kulut	
Tulorahoituksen korjauserät	
- Pakollisten varausten lisäys/vähennys	0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-234

Investoinnit

Investointimenot	9 179
------------------	-------

Rahoitustoiminta

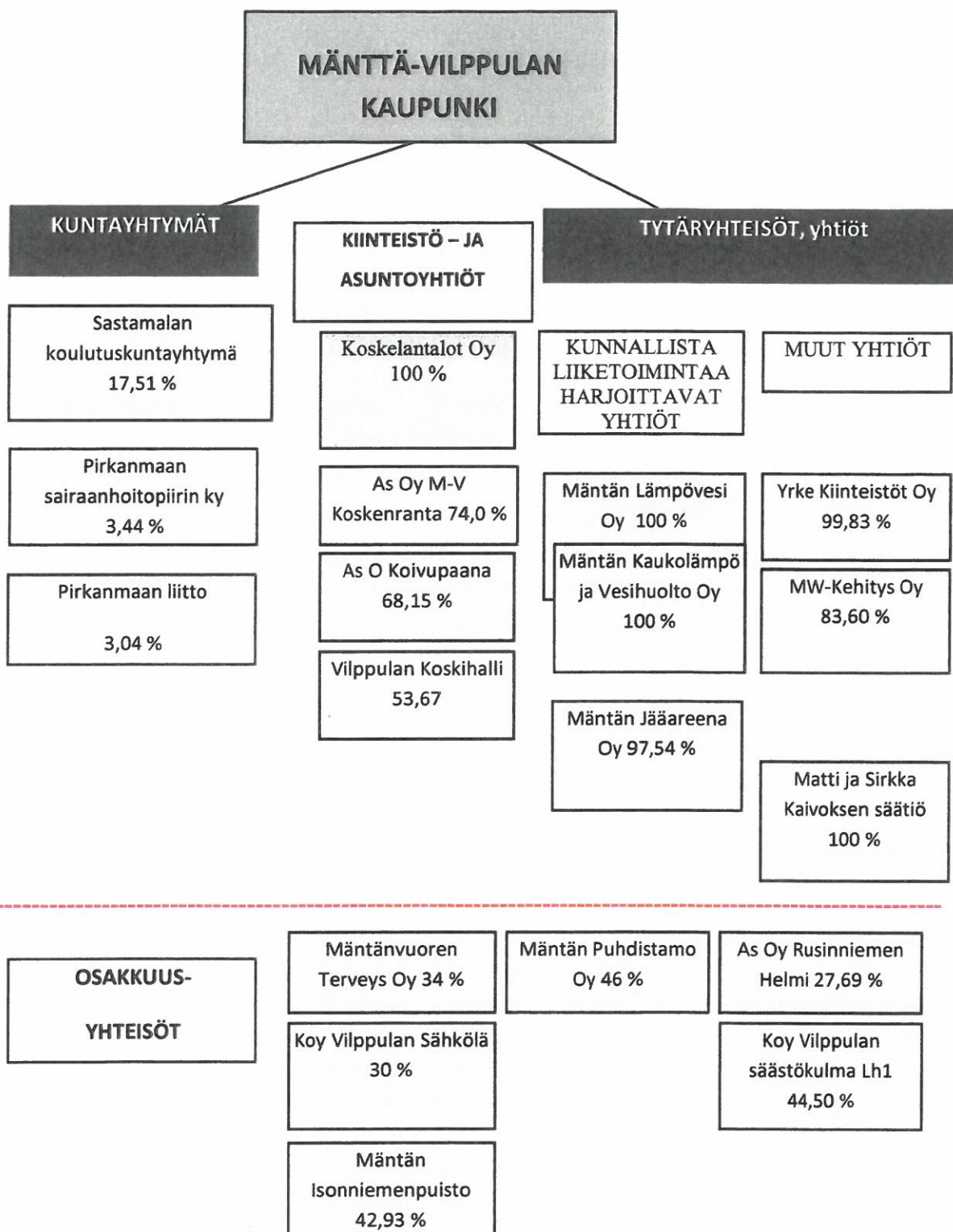
Antolainojen lisäys	34
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3015
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman vähennys	

97 278

3.7 Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei Yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kunnallista liiketoimintaa harj. yhtiöt	3	
Muut yhtiöt	2	
 Osuuskunnat		
 Yhdistykset		
Säätiot	1	
 Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	6	5
 Muut omistusyhteisyhteisö		1
Yhteensä	19	6

3.7.2 Konsernin toiminnanohjaus

Kuntalaki asettaa kunnille veloitteen päättää kuntakonsernin keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista sekä määrää kunnan konsernijohtosta konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä seuraavasti:

Kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kuntalain § 6 a mukaan kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan tytäryhteisö taas on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa (1336/1997 1 luku § 5) tarkoitettu määräysvalta. Eli käytännössä määräysvalta on osakkaalla joka esim. omistaa yhteisöstä yli puolet tai jolla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksessa. Kuntalain § 48 mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Kaupunkikonsernin toimintaa ohjataan konserniohjeella, talousarviolla ja yksittäisillä valtuuston ja hallituksen päätöksillä. Lisäksi konsernijohto käy tarvittaessa keskusteluja tytäryhtiöiden johdon kanssa konsernin sisäisen tiedonkulun edesauttamiseksi. Kaupungin voimassa oleva konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.10.2011 § 48.

Konserniohjeella ohjeistetaan kaupunginvaltuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttaminen. Ohjeella määritellään myös, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta on järjestetty Mänttä-Vilppulan kaupunkikonsernissa.

Lisäksi vuosittain talousarviossa annetaan tilanteen mukaan ohjeita konserniyhtiöille. Lisäksi tytäryhteisöt käyvät raportoimassa kaupunginhallitukselle tiedonantoja säännöllisin väliajoin.

3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaupungin tytäryhtiö Koskelantalot Oy on pyrkinyt tervehdyttämään talouttaan vuonna 2015 tekemänsä kehittämisohjelman mukaan. Vuokra-asuntokannan vähentämiseksi Koskelantalot purki vuosina 2015 ja 2016 kolme kerrostaloa, yhteensä 76 asuntoa. Vuonna 2017 päivitettyä kehittämisohjelman purkuohjelmaa ei jatkettu, sillä kolmen suuren kerrostalon purkaminen osoitti, että purkamista ei ilman kaupungin taloudellista tukea pystytä jatkamaan. Purkuohjelmaan ko. vuodelle merkitty Puistokatu 12:n kerrostalo jätettiin tästä syystä kylmilleen joulukuussa 2017. Kolhontie 5:n pienkerrostalo saatiin myytyä. Näillä toimilla vuoden 2017 vuokrauskäytöstä saatiin poistettua yhteensä 46 asuntoa. Tyhjiä asuntoja kokonaismäärää ei kuitenkaan ole saatu vähennettyä riittävästi suhteessa väestökehitykseen ja asunnonhakijoiden lukumäärän laskuun. Asuntojen käyttöaste 31.12.2017 oli 84 %. Asuntojen kysynnän ja tarjonnan tasapainoa kuvaisi noin 98 % keskimääräinen käyttöaste.

Asuntojen välitöntä vähentämistarvetta helpottaa edelleen vuonna 2012 perustettu SPR:n ylläpitämä Mänttä-Vilppulan vastaanottokeskus. Vastaanottokeskukselle on vuokrattuna 37 asuntoa Puistokadulla. Vastaanottokeskuksen paikkakunnalla pysymiseen liittyvä epävarmuus aiheuttaa jonkin verran epävarmuutta myös ko. talojen tulevaisuuden suunnitteluun.

Vuoden 2017 alusta kaupunki luovutti 40 osakehuoneistoa Koskelantaloille sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon kirjanpitoarvosta. Rahastosijoituksella parannettiin yhtiön omaa pääomaa merkittävästi.

Kehitysyhtiöistä MW-Kehitys Oy teki tilivuonna niukasti voitollisen tuloksen. MW-Kehitys Oy:n toiminnassa korostui Mänttä-Vilppulan kaupungille tuotettu kaupunki- ja asumismarkkinoinnin kokonaisuus, joka vastaa noin kahta kolmasosaa yhtiön budjetista. Yrke Kiinteistöt Oy:n perustoiminta helpottui yleisen taloudellisen tilanteen parantuessa. Vuokrajärjestelyistä päästiin usean asiakasyrityksen kohdalla ja yhtiön kassavirtatilanne parani edellisvuosista. Teollisuuskiinteistöjen lunastussopimukset muodostavat kuitenkin raskaan alaskirjausmekanismin tuleville vuosille. Tammikuussa 2017 toteutuneesta kiinteistön lunastuksesta johtuen Yrken koko vuositulos painui vahvasti tappiolliseksi. Syksyllä 2017 toteutuneessa suunnatussa osakeannissa kaupunki merkitsi 1.522.000 eurolla Yrke Oy:n osakkeita. Osakkeiden merkitsemisen myötä Yrken alaskirjaustappioiden ja oman pääoman väheneminen saatiin tulevien vuosien osalta hallintaan.

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy toimivat yhteisenä yhtiönä. Toiminnallisuuden kannalta vesihuollon siirtäminen osaksi yhtiötä on osoittautunut hyväksi ratkaisuksi ja vesihuoltotoiminta on saanut muutoksen jälkeen selvää suunnitelmallisuutta sekä pitkäjänteisyyttä.

Yhtiössä on panostettu ja panostetaan myös tulevaisuudessa innovaatioihin, joilla pyritään vastaamaan tuleviin muutoksiin sekä haasteisiin energia- ja vesihuoltoalalla.

Mäntän Jääareena Oy:lle vuosi 2017 oli toinen täysi toimintavuosi. Rakentamisen jälkeinen takuu aika meni umpeen syksyllä 2017. Alun perin areenalle ajateltua hallinnon muutosta ja organisointimallia ei lopulta toteutettu vuoden aikana koska sitä ei nähty tarkoituksenmukaiseksi. Jääareenalla ja kaupungilla on palvelusopimus missä jääareena ostaa mm. liikuntapaikanhoitajien palvelut jäänhoitoon. Syksyllä kokeiltiin mallia missä jääareena palkkasi työntekijät suoraan itse. Takaisin palvelusopimusmalliin palattiin vuoden vaihteessa 2017-2018.

Jääareenaan toteutettiin rakentamisvaiheessa useita innovatiivisia energiaratkaisuja. Ja areenalla onkin seurattu nyt kahden vuoden ajan sen energiatavoitteiden täyttymistä. Energian käyttöä hallissa ja mm. lämpöenergian myyntiä uimahallille seurataan ja tilastoidaan päivä- ja jopa tuntitasolla. Kokemusten perusteella voidaan todeta, että suunnitelmat ja reaalimaailman tulokset osuivat jopa yllättävän lähelle alkuperäisiä arvioita. Areenan energian kulutus (sähkö) oli 2017 aikana n. 750.000 kWh. Käytettävän lämpöenergiansa areena tuottaa kaiken itse. Tämän lisäksi ylimääräinen lämpöenergia myydään uimahallille, mitä siirrettiin 2017 aikana n. 250.000 kWh. Areenan "nettoenergiakulutus" oli siten vuoden 2017 aikana n. 500.000 kWh. Tämä on alle puolet siitä määrästä mitä vastaavankokoiset "normaalit" hallit kuluttavat kokonaisenergiaa vuositason (lämpö + sähkö).

3.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koskelantalot Oy:ssä jatketaan edelleen yhtiön määrätietoista kehittämistä vuodelle 2018 päivitetyn salkutuksen mukaisesti. Yhtiö panostaa salkutuksen 1-ryhmään kuuluvien, pidettävien ja kehitettävien rivitalojen ja hyvän kysynnän kerrostalojen kohentamiseen yhtiön talouden antamissa puitteissa. Salkutuksessa on vuonna 2018 purettaviksi merkitty Puistokatu 12, Käyräkatu 5 ja Käyräkatu 7, mikä vähentää tyhjien asuntojen määrää 78 asunnolla. Talot on määrä purkaa syksyllä 2018. Ilman kaupungin tukea kehittämissuunnitelman mukaisia kokonaisten kerrostalojen purkamisia ei voida toteuttaa suunnitellulla aikataululla. Kaupunginhallitus onkin tehnyt päätöksen tukea Koskelantalojen purkuhankkeita siten, että purkukustannuksissa avustaminen jokaisen purettavan kohteen osalta tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi (kh 12.2.2018 § 32).

MW-Kehitys Oy:n toiminta perustuu alueen ja yritysten tuntemukseen, pitkiin asiakassuhteisiin, osaamiseen ja kaupunkiomistajan antamaan mandaattiin. Vuoden 2018 alusta yhtiön perustehtävää – yrityskehittämistä - vahvistetaan uudistamalla organisaatiota ja toimintastrategiaa. Yrityskehittämisen keskeinen tavoite on tuottaa palveluita alueelle sijoittuville, alueella toimiville, kehittyville sekä aloittaville yrityksille. Yhteistyö yrittäjäjärjestön, Poko ry:n ja muiden alueen kehittäjäorganisaatioiden kanssa on keskeinen osa toimintaa. Aiemmasta markkinointipainotteisuudesta siirrytään kehittämiseen, jossa henkilöiden työpanokset ovat keskeisiä. MW-Kehityksen sisällä oleva ammattitaito ja henkilöstö tulee kaupungin kehittämistoiminnan suorittavaan keskiöön. Lisäksi elinvoimatyön perustana on tiivis kanssakäyminen kaupungin maankäytön ja alueella toimivien koulutusorganisaatioiden kanssa.

Yrke Kiinteistöt Oy on tehtävänsä mukaisesti tukemassa alueen yritysten toimitilaratkaisuja. Oman tilareservin käyttöaste on erittäin hyvä, noin 95 %. Kiinteistöt ovat pääosin vuokrattu yrityksille lunastussopimuksin, jolloin kiinteistössä on pääsääntöisesti yksi vuokralainen, joka myös huolehtii kiinteistön ylläpidosta. Yrke Oy:llä on lunastussopimuksissa erityinen haaste, sillä lunastustilanteessa kiinteistö myydään tasearvoa pienemmällä summalla. Näin syntyvät alaskirjaukset heikentävät merkittävästi yhtiön taloudellista asemaa. Lunastussopimuksien mekanismia ja heikentyvää oman pääoman tilannetta vastaan Yrke Oy:ssä toteutettiin syksyllä 2017 suunnattu osakeanti, jossa Mänttä-Vilppulan kaupunki merkitsi yhtiön osakkeita yhteensä 1.522.000 eurolla. Lisäksi yhtiössä on otettu käyttöön uusi lunastussopimusmalli, jonka myötä alaskirjaustappiota ei enää kerry. Yrken hallit, joissa on pienempiä ja pelkästään vuokrattavia liikehuoneistoja, ovat tarkastelun alla. Yhden vuokrakiinteistön myyminen toteutui alkuvuonna 2018 ja muiden osalta kehittämistoimia tarkastellaan niin myymisen kuin vanhan korjaamisenkin suhteen.

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy:n haasteena on ikääntyvä verkosto vesihuollon puolella. Yhtiöllä on ollut edessään ja on vielä jatkossakin merkittävää selvitystyötä ja kartoituksia ja niiden kautta löytää oikea sekä tehokas tapa toimia. Yhtiöllä on suunnitelmissaan vaihtaa vesimittarit etäluettaviksi kolmen vuoden vaiheittaisella työllä sekä vesihuollon automaattiosaneeraus viiden vuoden suunnitelmalla. Edelleen yhtiö pyrkii tekemään hulevesi-kartoituksia ja se on aloittanut verkostosaneerauksia niin vesihuolto- kuin kaukolämpöverkostossa. Toimet ovat osaltaan aiheuttaneet ja aiheuttavat jatkossakin investointeja, mutta toisaalta parantaa toimintavarmuutta ja mitattavuutta, jotka tuovat puolestaan yhtiölle erityisesti pitkällä aikajänteellä tuloja.

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy:llä on haasteita tulevaisuudessa, koska erityisesti uudet energiainnovaatiot voivat johtaa asiakaskunnan pienenemiseen. Yhtiö on kuitenkin omissa suunnitelmissaan sekä innovaatioissaan pyrkinyt vastaamaan näihin haasteisiin. Tämä uusien innovaatioiden aktiivinen etsiminen on koko kaupunkikonsernin etu ja kaupunki kannustaa yhtiötä tähän toimintaan myös jatkossa. Näitä uusia innovaatioita ovat mm. aurinkoenergian käyttö vesihuollossa ja geotermisen lämmön hyödyntäminen kaukolämmössä.

3.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunkikonsernin toimintaa ohjataan konserniohjeella, talousarviolla ja yksittäisillä valtuuston ja hallituksen päätöksillä. Lisäksi konsernijohto käy tarvittaessa keskusteluja tytäryhtiöiden johdon kanssa konsernin sisäisen tiedonkulun edesauttamiseksi.

Kuntalain 46 § määrää omistajaohjauksesta seuraavalla tavalla: *Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimuksiin, yhtiö järjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kun taa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräys vallan käyttöön.*

Lisäksi kuntalain 48 § määrää konsernijohtosta seuraavaa: *Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätty viranomaiset. Hallinto säännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.*

Konserniohjeen uudistus vuonna 2017

Uusi kuntalaki astui voimaan 1.5.2015 kuitenkin siten, että merkittävää osaa laista sovelletaan vasta 1.6.2017 lukien, jolloin uusi kuntavaalikausi alkoi. Tämä myöhempi voimaantulo koskee myös kuntalain lukua 7, jossa määrätään muun muassa kunnan johtamisesta, kuntastrategiasta, omistajaohjauksesta, kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeesta sekä konsernijohtosta.

Kaupungin uusi konserniohje hyväksyttiin valtuustossa 22.5.2017 § 140.

Konserniohjeessa on määrätty konsernin ja konserniyhtiöiden tiedottamisesta, raportoinnista, tiedonantovelvollisuudesta, tilinpäätöksestä, ennakkolupamenettelystä, ulkoisesta ja sisäisestä tarkastuksesta, toimielimien valinnasta sekä hyvästä hallinto- ja johtamistavasta kaupunkikonsernissa.

Konserniohjetta on pääsääntöisesti noudatettu tytäryhteisöissä hyvin tarkasti. Konserniohjeen mukaisia keskitettyjä konsernitoimintoja on hyödynnetty siinä mittakaavassa, kun se on ollut järkevää ja mahdollista.

Talouden osalta tytäryhteisöt ovat toimineet konserniohjeen mukaisesti. Joissain yksittäisissä investoinneissa, rahoitus-, laina- ja takaus- ja vakuusasioissa tulee tytäryhteisöjen olla jatkossa vielä tarkempia, joskin tältäkin osin konserniohjetta on pääsääntöisesti noudatettu oikein hyvin.

Henkilöstöpolitiikan osalta tytäryhtiöt ovat noudattaneet konserniohjetta sinällään hyvin. Kuitenkin konsernilla on kokonaisuudessaan tässä jatkossa tarkastelun paikka, jotta koko konsernin yleiset henkilöstöpoliittiset suuntaviivat olisivat selkeämmät.

Viestinnän ja tiedottamisen osalta tytäryhteisöt ovat toimineet konserniohjeen mukaisesti. Konserniraportointi ja tiedonantovelvollisuuden osalta tytäryhteisöt ovat kokonaisuudessaan toimineet konserniohjeen mukaisesti. Ohjeessa määrätyn lisäksi konserniyhtiöiden toimitusjohtajat ovat käyneet raporttoimassa kaupunginhallitukselle tulevan vuoden talous- ja toimintasuunnitelmiaan sekä tilinpäätöksiään.

Konserniohjeen mukainen ennakkolupamenettely ohjeessa luetelluissa asioissa on toiminut ohjeenmukaisesti.

Vuoden 2016 lähtien konsernin tytäryhteisöt ovat tuottaneet omat osavuosisraporttinsa kaupungin osavuosisikatsauksiin. Tämä tavoite toteutui ja paransi omalta osaltaan konsernivalvontaa. Kaupunginjohtaja on pyrkinyt aikataulujen puitteissa konserniohjeen sallimalla tavalla osallistumaan yhtiöiden hallitusten kokouksiin asiantuntijana.

3.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitase 2017

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	173	765
Muut pitkävaikutteiset menot	614	686
Ennakkomaksut	1	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 609	7 536
Rakennukset	61 713	59 305
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 120	17 488
Koneet ja kalusto	2 215	2 383
Muut aineelliset hyödykkeet	230	199
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	6 268	4 991
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	2 007	818
Muut osakkeet ja osuudet	2 658	3 117
Muut lainasaamiset	43	47
Muut saamiset	193	151
PYSYVÄT VASTAAVAT	101 844	97 486
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	195	199
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	505	575
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	144	230
Lyhytaikaiset saamiset	10 431	11 639
Rahoitusarvopaperit	197	180
Rahat ja pankkisaamiset	7 410	9 422
VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 687	22 046
VASTAAVAA	120 726	119 731

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388	35 388
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	772	772
Arvonkorotusrahasto	11	11
Muut omat rahastot	645	628
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	593	195
Tilikauden yli-/alijäämä	3 540	703
OMA PÄÄOMA	40 949	37 697
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 055	910
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	1 194	1 273
PAKOLLISET VARAUKSET	1 194	1 273
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	742	532
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	55 235	58 832
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 838	1 930
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	7 752	4 845
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	11 961	13 712
VIERAS PÄÄOMA	76 786	79 319
VASTATTAVAA	120 726	119 731
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	35	32
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	57	61
Velat ja vastuut % käyttötuloista	59	
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	4 133	899
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	401	86
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	62 987	63 676
Konsernin lainat, euroa/asukas	6 103	6 092
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	43	47
Asukkaita	11320	10453

Konsernituloslaskelma 2017

	2017	2016
Toimintatuotot	61 579	57 123
Toimintakulut	-124 698	-124 489
Osuus osakkuusyht voitosta	845	-75
Toimintakate	-62 274	-67 441
Verotulot	40 637	40 519
Valtionosuudet	32 443	32 786
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	214	20
Muut rahoitustuotot	939	1 826
Korkokulut	-964	-709
Muut rahoituskulut	-146	-146
Vuosikate	10 849	6 855
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 021	-5 725
Omistuksen eliminointierot	12	-39
Arvonalentumiset	-1 156	-676
Satunnaiset erät		509
Tilikauden tulos	3 684	924
Tilinpäätössiirrot	1	16
Tilikauden verot	-100	-75
Laskennalliset verot	119	-9
Vähemmistöosuudet	-164	-153
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 540	703

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/toimintakulut, %	49	46
Vuosikate/poistot, %	151	107
Vuosikate, euroa/asukas	1051	656
Asukasmäärä	10320	10 453

Konsernirahoituslaskelma 2017

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2017	2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	10 849	6 855
Satunnaiset erät		509
Tilikauden verot	-101	
Tulorahoituksen korjauserät	-3 367	135
TOIMINNAN RAHAVIRTA	7 381	7 499
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-11 287	-9 899
Rahoitusosuudet investointeihin	29	1 397
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 864	723
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-8 394	-7 779
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 013	-280
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainasaamisten lisäykset	-8	-38
Antolainasaamisten vähennykset	5	
Pitkäaik. lainojen lisäys	1 135	19 726
Pitkäaik. lainojen vähennys	-4 845	-4 019
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 021	-6 858
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-689	8 849
Oman pääoman muutokset	-288	530
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	215	-163
Vaihto-omaisuuden muutos-	68	8
Saamisten muutos	1 440	-1 729
Korottomien velkojen muutos	-1 724	-2 489
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-1	-4 373
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-981	4 968
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 994	4 688
RAHAVARAT 31.12.	7 607	9 601
RAHAVARAT 1.1.	9 601	4 913
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 994	4 688
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toiminnan ja inv. rahavirran kert. 5v	1 340 614	2 515 520
Investointien tulorahoitus, %	96	81
Lainanhoitokate	2	2
Kassan riittävyys (pv)	19	25

3.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

3.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

Kaupungin taseessa oli ylijäämää viimeisimmässä tilinpäätöksessä 2016 yhteensä +905.177,65 euroa.

3.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille.

Kuntalaki 115 §

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Mänttä-Vilppulan avaavassa taseessa 1.1.2016 oli ylijäämää yhteensä +933.864,74 euroa. Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2017 tilikauden ylijäämä, yhteensä +3.011.017,66 euroa siirretään taseen oman pääoman eriin kohtiin tilikauden yli-/alijäämä.

Siirtojen jälkeen Mänttä-Vilppulan kaupungin taseessa olisi ylijäämää 31.12.2017 yhteensä +3.944.822,40 euroa.

3.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kaupungin talous oli vuonna 2017 tasapainossa. Kaupungin talousarvio vuodelle 2017 oli alun perin +104.150 euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen +3.011.018 euroa ja vuosikate oli positiivinen +6.210.065 euroa.

Kertaluontoista myyntivoittoa vuodelle 2017 kertyi Mäntänvuoren Terveys Oy:n osakkeiden myynnistä yhteensä 2.947.005 euroa. Ylimääräisiä arvonalentumisia tehtiin vuodelle 2017 yhteensä -457.617 euroa.

Tulevina vuosina kaupungin talouden tasapainon haasteet liittyvät maakunta- ja SOTE –uudistukseen mitkä näillä näkymin toteutuisivat vuodesta 2020 lähtien. Alustavat laskelmat kaupungin rahoitusasemasta uudessa valtionosuus- ja verojärjestelmässä näyttävät todella huolestuttavalta. Tästä syystä kaupunki on käynnistänyt vuoden 2017 lopulla talouden tasapainottamisohjelman. Ohjelman toimenpiteet jaksottuvat usealle vuodelle. Ohjelmalla pyritään proaktiivisesti saattamaan ja asemoimaan kaupungin talous rakenteellisesti siihen kuntoon, että pystymme vastaamaan vuoden 2020 haasteeseen.

4 Talousarvion toteutuminen

4.1 Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntal 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kuntalain 110 § mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mukaan arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kaupungin oma sääntely ja ohjeistus

Hallintosäännön § 44 mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet vastuualueittain. Talousarvio sitoo vastuualueita toiminnallisesti ja taloudellisesti. Määrärahan sitovuus tarkoittaa sitä, että toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille osoitettua määrärahaa. Talousarvion muuttamisesta päättää kaupunginvaltuusto kuntalain 65 §:n mukaisesti. Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotusta ei voida valtuustolle tehdä. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin (hallintosääntö § 45).

- valtuusto hyväksyy määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet vastuualueittain
- valtuustoon nähden sitova määrärahataso on vastuualuetaso
- määrärahojen sitovuudessa noudatetaan bruttoperiaatetta, mikä tarkoittaa, että valtuustoon nähden määrärahojen sitova taso vastuualueilla ovat bruttomenot

Jos talousarvion määrärahojen käyttö vaatii toimielimen erillisen päätöksen tai määrärahojen käyttö muusta syystä tuodaan päätettäväksi kaupungin toimielimiin, valmistelussa tulee ilmetä päätöstä ja täytäntöönpanoa varten menon kustannuspaikka ja summa. Valmistelijan tulee huolehtia, että päätös on mahdollista tehdä määrärahojen puitteissa. Muussa tapauksessa päätösehdotuksessa on esitettävä valtuustolle lisämäärärahapyyntö.

Käyttösuunnitelma ja laskujen hyväksyjät

Talousarvion määrärahat on tarkennettu käyttösuunnitelmissa. Käyttösuunnitelmia vahvistettaessa perustana on ollut kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio perusteluineen. Kukin toimielin voi tehdä

talousarvion käyttösuunnitelmaansa muutoksia kustannuspaikalta toiselle vastuualueen kokonaismenojen ja -tulojen puitteissa.

Palvelualuejohtajien ja vastuualueiden esimiesten tulee valvoa, että yksikön toiminnot hoidetaan hyväksyttyä talousarviota sekä siihen liittyviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita ja käyttösuunnitelmaa noudattaen. Mikäli seuranta osoittaa, että talousarviossa ei pysytä tai asetettuja tavoitteita ei saavuteta, palvelujohtajien ja vastuualuejohtajien tulee ryhtyä sopeuttamaan toimintaa siten, että talousarviossa pysytään ja tavoitteet saavutetaan. Lautakunnan on vuosittain määrättävä henkilöt, jotka niiden puolesta hyväksyvät laskut ja tositteet. Lautakunnan ja kunnanhallituksen alaiset laskujen hyväksyjiksi määrätty viranhaltijat ovat ensisijaisesti vastuussa budjettisidonnaisuuden noudattamisesta.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden raportointi

Lautakuntien tulee antaa kaupunginvaltuustolle selvitys, osavuosisikatsaus, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä määrärahojen toteutumisesta neljännesvuosittain: 31.3., 30.6., 30.9. sekä 31.12. (tilinpäätös) tilanteesta. Taloustoimisto tekee raporteista kaupunginvaltuustolle yhteenvedon, joka koostuu talousjohtajan raportista ja palvelualueiden talousraporteista.

Raportti sisältää selvityksen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta ja merkittävistä tapahtumista, talouden toteumaraportit, sekä ennusteet koko talousarviovuodelle. Lisäksi on esitettävä mihin toimenpiteisiin on ryhdytty mahdollisten poikkeamien ehkäisemiseksi.

Muilta osin kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät itse raportointitiheydestä, sen laajuudesta ja kattavuudesta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Erityismääräykset

Talousarvion toteuttamisessa noudatetaan tarvittaessa kaupunginhallituksen antamia tarkempia ohjeita. Kaupungin taloudellisen tilanteen niin edellyttäessä voi kaupunginhallitus määrätä määrärahojen käytön tarkemmin kuin mitä talousarviossa määrätään.

Erityismääräykset

Talousarvion toteuttamisessa noudatetaan tarvittaessa kaupunginhallituksen antamia tarkempia ohjeita. Kaupungin taloudellisen tilanteen niin edellyttäessä voi kaupunginhallitus määrätä määrärahojen käytön tarkemmin kuin mitä talousarviossa määrätään.

4.2 Tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 37 § mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Toiminnalliset tavoitteet määritetään vuosittain talousarviossa ja ne on asetettu vuositasolla toteutettaviksi. Osavuosisikatsausraportti sisältää selvityksen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta ja merkittävistä tapahtumista. Lisäksi on esitettävä mihin toimenpiteisiin on ryhdytty mahdollisten poikkeamien ehkäisemiseksi.

4.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

4.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

4.3.1.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Uusi valtuustokausi alkoi 1. kesäkuuta 2017. Ennen vaaleja tammi – kesäkuussa 2017 valtuusto kokoontui yhteensä neljä (4) kertaa. Uusi valtuusto kokoontui toimikautensa alettua kesä - joulukuun aikana kuusi (6) kertaa. Lisäksi valtuuston valtuustoseminaarityöskentelyä jatkettiin aktiivisesti mm. uuden organisaation ja talouden tasapainottamisen suunnittelussa.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot	-107 512	-110 553	-110 553	-122 742	-12 189	111,0
Netto	-107 512	-110 553	-110 553	-122 742	-12 189	111,0

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungin päätöksentekoprosesseja sekä hallintoa sujuvoitetaan ja selkeytetään	Kyllä / Ei	Uusi hallintosäätö käytössä 1.6.2017	Kyllä
Kaupunkikonsernin toiminnan ohjauksen selkiyttäminen ja yhtenäistäminen	Kyllä / Ei	Uusi konserniohje käytössä 1.6.2017 lukien	Kyllä

4.3.1.2 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vuonna 2017 huhtikuussa järjestettiin kuntavaalit, jossa valittiin 1.6.2017 työskentelyn aloittaneet valtuustot. Mänttä-Vilppulassa annettiin yhteensä 5103 hyväksyttyä ääntä, äänestysprosentin ollessa 58,7. Vuoden 2017 loppupuolella keskusvaalilautakunta aloitti vuoden 2018 presidentinvaalien valmistelut. Kokouksia keskusvaalilautakunnalle kertyi vuoden 2017 aikana yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot %
Tulot				552	-552	
Menot	-385	-19 485		-21 474	1 989	110,2
Netto	-385	-19 485		-20 922	1 437	107,4

4.3.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilintarkastajien tarkastuspäiviä kertyi vuoden 2017 aikana yhteensä 28. Tarkastuslautakunta koordinoi lisäksi vuoden 2017 aikana sidonnaisuusrekisterin perustamisen.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot	-26 794	-26 294	-26 294	-25 713	-580	97,8
Netto	-26 794	-26 294	-26 294	-25 713	-580	97,8

4.3.1.4 YLEISJOHTO

YLEISHALLINTO - vastuualue

Toiminnan kuvaus

Yleishallinnon vastuualueelle kuuluu kustannuspaikkoina kaupunginhallituksen toiminta, toimikunnat, asiantuntijat, jäsenmaksut, yleisavustukset, käyttövarausmääräraha, muu kaupunginhallituksen alainen toiminta, turvallisuus ja valmiustoiminta.

Kaupunginhallitus valmistelee kaupunginvaltuustossa käsiteltävät asiat, huolehtii valtuuston päätösten täytäntöönpanosta sekä johtaa kaupungin hallintoa ja taloutta.

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	TA+mu	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	37 093	1 250 000	1 250 000	3 028 149	-1 778 149	242,2
Menot	-1 147 099	-854 976	-854 976	-1 123 288	268 312	131,4
Netto	-1 110 006	395 024	395 024	1 904 861	-1 509 837	482,2

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungin viestintäkäytäntöjen yhtenäistäminen ja kehittäminen	Kyllä/ei	Viestintäohje laadittu 12/2017 mennessä	Ei (viestintäohjeen laadinta on kesken)
Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen	Kyllä/ei	Asiakaspalautejärjestelmien kehittäminen ja koordinointi, linjaukset valmiit 9/2017	Kyllä (kehittäminen toteutunut kahden pilottikyselyn osalta alkuvuonna 2018)

ELINKEINOT, MATKAILU JA MARKKINOINTI

Yrke Kiinteistöt Oy

Yrke Kiinteistöt Oy:n toimialana on hallita omistamiaan ja vuokraamiaan kiinteistöjä Mänttä-Vilppulan kaupungin alueella ja huolehtia elinkeinoelämän tarvitsemien tuotanto- ym. tilojen rakentamisesta sekä rakennuttamisesta. Yhtiön tehtäviin kuuluu huolehtia luovuttamiensa teollisuus- ja liiketilojen rahoitus-, vuokraus- ja/tai lunastusjärjestelyistä sekä edistää elinkeinoelämää Mänttä-Vilppulan kaupungin alueella.

Yrke Kiinteistöt Oy:n kotipaikka on Mänttä-Vilppula, jonka kaupunkikonsernin tytäryhtiö se on. Yhtiön osakkeista ja äänivallasta omistaa Mänttä-Vilppulan kaupunki 1820 kappaletta (99,83 %), Sulzer Pumps Finland Oy 1 kappaleen (0,05 %), Metsä Tissue Oyj 1 kappaleen (0,05 %) ja Patria Aviation 1 kappaleen (0,05 %). 31.12.2017

Vuosi 2017 oli Yrke Kiinteistöille selvästi edellistä vuotta parempi. Yleinen suhdannekäänne paransi asiakkaiden taloudellista liikkumavaraa ja järjestelyjä vuokran suorittamiseksi Yrkelle tarvittiin aiempaa harvemmin.

Yrke Kiinteistöt Oy:n omistamien toimitilojen osalta käyttöaste on korkealla. Yhtiöllä on omistuksessaan 11 kiinteistöä, joista ainoastaan yhdessä ei ollut vuokralaista. Uusi yritystilojen rakentamishanke käynnistyi alkuvuodesta pitkän hiljaisen jakson jälkeen. Hanke koskee n. 1500 m² teollisuushallia ja sen myötä Yrkellä on olemassa valmis halliprojekti, joka on vietävissä toteutusvaiheeseen tarvittaessa hyvin nopeasti.

Yhtiössä käytössä oleva lunastussopimusmalli, jolla toimitiloja vuokrataan asiakkaiden käyttöön, uudistettiin, Sopimusmallissa Yrke voi tarjota asiakkaalle edullisen toimitilaratkaisun rahoituksineen ilman, että Yrkelle koituu mahdollisessa lunastustilanteessa alaskirjaustappioita. Toimintavuonna 2017 toteutui yksi kiinteistön lunastus, joka painoi yhtiön tuloksen vahvasti tappiolle.

Lunastussopimuksista johtuva yhtiön oman pääoman negatiivinen kehitys seuraavan kymmenen vuoden aikana nousi esiin loppukesällä 2017 Yrken neuvotellessa omasta rahoituksestaan. Tilanne päätettiin lopulta korjata kerralla ja yhtiön rahoituskelpoisuuden varmistamiseksi toteutettiin suunnattu osakeanti Mänttä-Vilppulan kaupungille. Anti toteutui joulukuussa 2017 kaupungin merkityssä 900 uutta yhtiön osaketta 1.530.000 eurolla.

Yrke Kiinteistöt Oy:n omistuksessa olevien rakennusten kirjanpitoarvo 31.12.2017 oli yhteensä 4 263 682 euroa. Lisäksi Yrke Kiinteistöt Oy:llä on sijoituksia ja osakkuusomistuksia muihin yrityksiin yhteensä 423 490 euron arvosta.

Mänttä-Vilppulan kaupungin taloussuunnitelmassa vuosille 2016-2018 Yrkeä koskevat tavoitteet päivitettiin toimintavuonna. Tärkeimpänä periaatteena hyväksyttiin, ettei Yrke enää vastaa kaupungin omistuksessa olevien yritystilojen markkinoinnista, vaan kaupunki vastaa siitä itse. Samoin kiinteistöhuolto eriytettiin kaupungin ja Yrken omistamien kiinteistöjen välillä.

Vuoden 2018 alusta Yrken toiminta kytkeytyy entistä kiinteämmin MW-Kehitys Oy:n yrityskehitystoimintaan. MW-Kehityksessä toteutettava tehtävä- ja organisaatiouudistus tähtää yrityspalveluiden tehostamiseen, joissa Yrken rooli toimitilojen osalta keskeinen. Kahden kehitysyhtiön tiivis yhteistoiminta antaa selvästi entistä fokusoidummat työkalut olevien ja uusien yritysasiakkaiden palvelemiseen.

Yrken kiinteistöomistuksilla vaikutetaan Mänttä-Vilppulan yleiseen kehittämiseen monella tapaa. Yksi tulevan toiminnan näkökulma on rakentamisen ja yritystoiminnan sijoittaminen siten, että tuetaan kaupungin merkittäviä maankäyttöön ja liikenteeseen liittyviä kehittämishankkeita (mm. Sassi ja keskustojen kehittäminen). Yhtiön oman roolin vahvistaminen mm. keskustapalvelujen ja asumisen edistämässä voi jo lähitulevaisuudessa olla tarpeellinen avaus kaupungin elinvoimatekijöitä valittaessa ja hankkeita toteutettaessa.

MW-Kehitys Oy

MW-Kehitys Oy:n tehtävänä on kehittää yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä Mänttä-Vilppulassa sekä edistää elinkeinoelämän ja kuntien keskinäistä yhteistoimintaa. MW-Kehitys Oy tarjoaa yrityksen perustamisneuvontaa sekä auttaa yrityksiä toimitilojen ja työvoiman etsinnässä, liiketoiminnan kehittämisessä, erilaisten rahoitusratkaisuiden rakentamisessa ja uuteen ympäristöön kotiutumisessa. Toimintaan kuuluu myös alueellisten verkostojen rakentaminen, erilaisten hankkeiden ja projektien toteuttaminen. Kaupunkimarkkinoinnin kokonaisuus oli yhtiön tehtävänä vuonna 2017.

MW-Kehitys Oy:n pääomistaja on Mänttä-Vilppulan kaupunki 83,6 prosentin osuudella. Lisäksi osakkaina on alueella toimivia merkittäviä yrityksiä. MW-Kehitys Oy hallinnoi ja toteuttaa kehittämishankkeita. MW-Kehitys Oy vastasi vuonna 2017 myös korkeakouluasiamiestoiminnan koordinoinnista, matkailu- ja kaupunkimarkkinoinnista ja ylläpiti Mänttä-Vilppulan matkailuinfoa osoitteessa Seppälän puistotie 2.

Yhtiön tilikausi oli voitollinen. Yhtiön liikevaihto oli 971.765,85 € ja tulos 2.441,28 €. Liikevaihto kasvoi edellisvuodesta noin 4 %.

Yhtiön talouden ominaispiirre on, että se saa pääosan rahoituksestaan Mänttä-Vilppulan kaupungin toimintarahoituksena. Toimintavuonna rahoitus on ollut noin 725.000 €, joka on jakautunut perustoimintaan suunnattuun rahoitukseen ja kaupunkimarkkinoinnin tehtäviin suunnattuun rahoitukseen. Hankkeet ovat toinen merkittävä rahoituksen lähde. Mekku- ja Suunta-hankkeista on saatu lisäresurssia niin henkilökustannuksiin kuin käytännön hanketyön kautta tehtäviin yritysten kehittämistoimiin..

Vuonna 2017 aloittavan yrittäjän neuvonnassa asioi 30 yrityksen perustamista suunnittelevaa henkilöä. Näistä yrityksen perusti 15 yrittäjää ja starttirahalausuntoja tehtiin 12 yritykselle. Starttirahalausuntoja tehtiin Uusyrityskeskus Ensimetrin kanssa tehdyn alihankintasopimuksen mukaisesti. Olemassa olevien yritysten liiketoimintakehittämistä neuvoteltiin suoraan 35 yrittäjän kanssa. Suunta-hankkeen kautta voitiin toteuttaa kohdennettuja kehittämis- ja koulutuskonsultointeja lisäksi 16 eri yritykselle. Näiden lisäksi Suunta-hankkeen Some- ja Avekki-ryhmäkoulutuksissa oli 48 osallistujaa.

Sijoittumis- ja kiinteistöpalveluita toteutettiin kuluvan vuoden aikana Yrke Kiinteistöt ja kaupunki-kumppanuudella. Eri kiinteistöihin sijoittautuvia yritysten neuvotteluja tehtiin 5 yrityksen kanssa ja 2 teollisuusyrityksen kanssa järjesteltiin Yrke Kiinteistöt Oy:n kanssa kiinteistön laajennukset loppuun. Sijoittautumisen markkinointia ja kontaktointia toteutettiin 7 yrityksen kanssa syyskuun Alihankintamessuilla Tampereella. Messuilla vieraili ennätykselliset 18.422 teollisuuden ammattilaista. Saksan Friedrichshafenin AERO-messuilla toteutettiin yritysmarkkinointia Sassin-lentopaikkahankkeeseen liittyen.

Kaupunkimarkkinointi, matkailu ja asuminen

MW-Kehitys tuotti Mänttä-Vilppulan kaupungille vuoden aikana kaupunkimarkkinoinnin kokonaisuuden. Tähän on sisältänyt matkailuinfon toiminnan toteutus (infopiste Seppälän puistotie 2:ssa), matkailumarkkinoinnin kokonaisuus (mainokset, verkko- ja some-palvelut, messut Helsingissä ja Tampereella), matkailun yritysverkoston ja koulutusten toteutus, asumisen markkinointi, taidekaupunki-imago ja näkyvyys (sidosryhmä- ja tapahtumayhteistyö, mainonta, videot, kuvaukset, Asta-messut Tampereella).

MW-Kehitys koordinoi vuoden 2017 aikana Matkalla Suomen Sydämessä –yritysrühmähanketta (40 osallistuvaa yritystä, saksankielisen alueen markkinointi). Kaupungin matkailunäkyvyyttä Pirkanmaalla ja kansainvälisessä markkinoinnissa voimistettiin osallistumalla Pirkanmaan yhteiseen matkailuhankkeeseen (2016–2018). Lisäksi osallistuttiin matkailun Visit Tampereen / Tredea Oy:n matkailun Venäjän myyntihankkeeseen.

Asumisen markkinoinnissa keskityttiin sähköisten palveluiden kehittämiseen ja Muuttajalle-sivuston rakentamiseen. Kaupungin tonttitarjonnan ja asumiskohteiden markkinointi keskitettiin erityisesti Asta rakentaja -messuille helmikuussa 2017. MW-Kehitys on lisäksi aktivoinut kaupungin kaavoitusta yleiskaavaprosessissa ja ollut mukana aktiivisesti Sassi-Kannusniemen-alueen kehittämisessä. Uutta tonttivarantoa ja rantarakentamiskohteita Kanervalahdessa valmisteltiin ennakkomarkkinointiin Asta Rakentaja -messuille 2018.

MW-Kehitys Oy:n pääasiallinen ulkoisen viestinnän väline on kuukausittain ilmestyvä sähköinen uutiskirje. Vuoden 2017 aikana uusittiin uutiskirje sekä sähköinen asiakasrekisteri, ja elokuusta lähtien uutiskirje on joka toinen kuukausi. Uutiskirjeen vastaanottajia on noin tuhat, joista suurin osa Ylä-Pirkanmaan alueella toimivia yrittäjiä.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on avannut toimintavuonna yhteyksiä Kiinaan ja erityisesti Pekingin kaupungin Shijingshanin piirikunnan kanssa. Ystävyyshaupunkisopimukseen tähtäävä yhteistoiminta vaikuttaa vahvasti yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin kiinalaisten kanssa. Kiina-suhteita MW-Kehitys Oy:ssä hoitaa asiantuntijana Kari Hokkanen.

Yhteistyö Saksan Hunsrückin alueelle on jatkunut toimintavuonna. Tausta on vahvasti Ylä-Pirkanmaan Leader-ryhmä Pokon ja Seutuyhdistyksen 2010-luvun alussa käynnistämässä toiminnassa. Kreisstadt Simmernissä toimiva alueen kehittämisyritys vieraili kesäkuun alussa Mänttä-Vilppulassa tutustuen kulttuuri- ja matkailuyritysten toimintaan. Yhteistoiminta on hedelmällistä ja MW-Kehitys saa käytännön toimiinsa apua Leader PoKo:n käynnissä olevasta kehittämissankkeesta ja sen projektipäällikkö Silvia Uferilta.

Syksyllä 2017 aloitettiin kehitysyritystoiminnan uudelleenjärjesteleminen toimitusjohtajan johdolla. Tavoitteeksi asetettiin voimavarojen keskittäminen entistä selvemmin yrityskehittämiseen. Yhtiölle hyväksyttiin toimintamalli, jossa keskeinen työ tehdään yrityspalveluysikössä. Yritysasiantuntijat vastaavat sijoittuvien, aloittavien ja kehittyvien yritysten neuvonta-, kehittämis- ja viestintäpalveluista. Lisäksi MW-Kehitys tuottaa viestintäpalveluita koko kaupunkikonsernin käyttöön. Toiminta- ja organisaatiouudistuksen

myötä myös yhtiön rahoitusperusteet uusittiin. Kaupungin perusrahoitus kattaa nyt suoraan yhtiön välttämättömimmät kulut (mm. henkilöstö, toimitilat). Hankerahoituksen merkitys korostuu entisestään.

Vuoden 2017 aikana jatkettiin tiivistä yhteistyötä yrittäjäjärjestön kanssa (Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät) ja aktivoitiin erilaisia yrittäjä- ja sidosryhmätilaisuuksia. Eri yritysten liiketoiminnan neuvottelu- ja konsultointitapaamisia oli vuoden aikana kaikkiaan n. 100. Lisäksi järjestettiin yritysten koulutus- ja sidosryhmätilaisuuksia, mm. DigiKlubi 9.2. ja Huhtijärven yrittäjämarkkinat 28.8. Tilaisuuksissa on tavoitettu yhteensä satoja alueen asukkaita ja yrittäjiä.

Edunvalvontatehtävät yhtiössä liittyvät kaupunkikonsernissa sovitun sisäisen tehtäväjaon mukaisesti maankäyttöön, liikenteeseen ja kansainvälisiin tehtäviin. Toimintavuonna keskeiset tehtävät liittyivät saavutettavuuden ja kaupunkikeskustojen kehittämiseen (rautatieliikenne). Lisäksi Sassin alueen maankäyttö ja yritystoiminnan aktivoiminen Sassissa oli toiminnan keskiössä.

MEKKU - Elävä kaupunkikeskusta –hanke jatkoi toimintaansa keskustojen palveluyrittäjien toiminnan aktivoimiseksi. Tässä verkostossa on ollut mukana 25 yrittäjää.

MW-Kehitys toteutti yhteistyössä Keuruun kehittämissyhtiö Keulink Oy:n kanssa Keurusselkä Region -hankkeen. Lyhyen selvityshankkeen aikana etsittiin Keurusselän alueen yhteistyön painopisteitä ja yhteistyön malleja. Näiksi valikoitui alueen työvoimaongelmaan pureutuva Job Center -malli, Keurusselän satamat ja reitit sekä maankäyttöä ja omakotitalorakentamista ohjaava Home Lake -malli. Projektipäällikkönä hankkeessa toimi Teppo Sirniö. Jatkotoiminta riippuu myöhemmin varmistuvasta hankerahoituksesta. MW-Kehitys vastaa sopimus pohjaisesti aloittavan yrityksen neuvonnasta Juupajoella. Elinkeinoyhteistyötä naapurikuntien kanssa (Ruovesi, Juupajoki ja Virrat) on toteutettu MW-Kehityksen koordinoimana Ylä-Pirkanmaan elinkeinoryhmässä sekä Pirkanmaan itäisen alueen työllisyys- ja elinkeinoryhmässä.

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	Ta+muutos	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot				12 528	-12 528	
Menot	-987 394	-871 500	-871 500	-878 895	7 395	100,9
Netto	-987 394	-871 500	-871 500	-866 367	-5 133	99,4

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Uusien yritysten perustamien ja houkuttelu	kpl	15	Yrityksen perusti 15 yrittäjää ja starttirahalausuntoja tehtiin 12 yritykselle
Yritysten omistajanvaihdospalvelut	kpl	2 markkinointitilaisuutta 2 sparraustilaisuutta 10 asiakkuutta	Yritysten liiketoimintakehittämistä neuvoteltiin 35 yrittäjän kanssa. Suunta-hankkeen konsultointeja 16 yritykselle. 2 markkinointitilaisuutta
Uusien asuintonttivarauksien toteutuminen	kpl		2 varattua/myytyä kaupungin asuintonttia. 9 asuintontin valmistelu myyntiin (Kanervalahti)

KAARVOITUSPALVELUT

Kaarvoituspalveluiden tehtäviin kuuluu yleis- ja asemakaarvoituksesta vastaaminen, poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelutyö sekä kaupunkikuvaan ja kulttuuriympäristöhoitoon liittyvät tehtävät. Mänttä-Vilppulan kaupungin kaarvoitustehtävien hoidosta vastaa kaupunginarkkitehti, joka toimii myös MRL 20 §:n mukaisena kaarvoittajana. Kaarvoitustyössä on avustanut kaavasunnittelija ja suunnitteluavustaja. Kaavasunnittelijan tehtäviin on kuulunut mm. osallistuminen asema- ja yleiskaarvoitustyöhön sekä poikkeamislupien valmistelu. Kaupunginarkkitehti on osallistunut myös kaupunkikuvallisesti merkittävien hankkeiden ohjaustyöhön.

Yleiskaarvoitus

Vuonna 2017 jatkettiin Mänttä-Vilppulan keskustaajaman osayleiskaavan laatimista. Kaarvoitustyö käsittää Mäntän ja Vilppulan keskustaajamien alueet lähiympäristöineen (6454 ha). Yleiskaarvatyötä jatkettiin selvitysten täydentämisellä; laadittiin mm. linnustaselvitys ja täydennettiin arkeologisia sekä kulttuurihistoriallisia selvityksiä. Yleiskaavaa esiteltiin uusille valtuutetuille keväällä 2017 pidetyssä valtuustoseminaarissa. Kaavaehdotusta laadittiin ja ehdotus asetetaan nähtäville vuoden 2018 alkupuolella.

Asemakaarvoitus

Vuoden 2017 aikana on ollut vireillä yhdeksän asemakaavaa/asemakaavamuutosta, joista viittä on työstyetty eteenpäin. Isonniemen asemakaavamuutos tuli voimaan 7.6.2017. Mäntän sähköaseman asemakaavamuutosluonnos oli nähtävillä kesällä 2017. Sassin alueen asemakaava ja asemakaavamuutosluonnos asetettiin nähtäville lokakuussa 2017. Isonniemen Kanervalahden asemakaava ja asemakaavamuutosluonnos saatiin nähtäville vuoden 2017 lopulla. Kirkonpellon asemakaavamuutos on edelleen valmisteluvaiheessa.

Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut

Poikkeamislupia käsiteltiin yhteensä 6 kpl. Poikkeamisluvista 5 koski rantarakentamista tai rannan läheistä rakentamista ja yksi yritysikiinteistön rakentamista. Suunnittelutarveratkaisuja ei ollut.

Keskustan kehittämissuunnitelma

Mäntän keskustan kehittämissuunnitelma valmistui vuonna 2016. Hanke laadittiin teknisen osaston toimesta ja kaupunginarkkitehti osallistui sen ohjaamiseen. Hankkeessa laadittiin suunnitelmat Mäntän keskustan alueen yleisilmeen sekä kaupallisten ja toiminnallisten edellytysten parantamiseksi. Seppälän puistotien alueelle laadittiin toteuttamisen mahdollistavat, yksityiskohtaiset suunnitelmat. Toimenpiteillä halutaan paitsi parantaa asukkaiden viihtyvyyttä alueella, myös kohottaa ennen kaikkea taidekaupunki Mänttä-Vilppulan tunnettavuutta ja kiinnostavuutta matkailukohteena. Hanke esiteltiin kaupunginhallitukselle, mutta kaupunginhallitus jätti toteuttamisasian toistaiseksi pöydälle, joten suunnitelmaa ei ole vielä viety eteenpäin.

Muut maankäytön hankkeet

Kaupunginarkkitehti osallistui kaupunkikuvallisesti ja kaupungin kehittämisen kannalta tärkeiden hankkeiden valmisteluun. Vuoden 2017 aikana laadittiin kaarvoitustyössä tarpeellisia rakennusinventointeja

ja aloitettiin Mäntän arkkitehtuurikohteiden oppaan laadinta yhteistyössä MW-kehitys Oy:n kanssa. Kaavoituspalvelut osallistui Mänttä-Vilppulan kaupungin asunto-ohjelman 2017 - 2022 päivittämistyöhön sekä asuntomarkkinointityöhön yhdessä MW -Kehitys Oy:n kanssa.

Painopistealueet

Vuoden 2017 toiminnan painopistealueiksi oli asetettu Mänttä-Vilppulan keskustaajaman osayleiskaavoitus, Mäntän keskustan kehittämissuunnitelman ohjaustyöhön osallistuminen ja siihen tarvittavat kaavamuutokset, Sassin lentopaikan ja ympäristön asemakaavoitus sekä asumisen kärkihanke.

Mänttä-Vilppulan keskustaajaman osayleiskaavaa ei saatu vielä ehdotusvaiheeseen johtuen selvitysten täydentämistarpeesta ja kaavatarkennusten tekemisestä. Lisäksi yleiskaavassa keskeiset Sassin alueen suunnitelmat olivat vielä vuonna 2017 keskeneräisiä. Mäntän keskustan kehittämissuunnitelmaa ei edistetty, koska kaupunginhallitus jätti asian pöydälle. Sassin lentopaikan asemakaavoitus eteni luonnosvaiheeseen ja Isonniemen Kanervalahden alue (toinen asumisen kärkihankkeista) saatiin luonnosvaiheeseen.

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	Ta+muutos	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	535	2 566	2 566	13 042	-10 042	508,3
Menot	-237 747	-282 273	-282 273	-292 924	7 651	102,7
Netto	-237 212	-282 707	-282 707	-279 882	2 827	99,0

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asuin- ja elinympäristön viihtyisyyden kehittäminen. Elinkeinoelämän edistäminen. Asuntotarjonnan monipuolistaminen kaavoituksen ja maankäytön keinoin	Kyllä/Ei	Mänttä-Vilppulan osayleiskaava valmis 12/2017 mennessä.	Ei/selvitysten laatiminen ja kaavan tarkistukset/Sassin maankäytön ratkaisut vielä kesken/ehdotus nähtäville 4/2018
Asuin- ja elinympäristön viihtyisyyden kehittäminen. Yritysten tarpeiden huomioiminen.	Kyllä/Ei	Keskustan kehittämissuunnitelmat Mäntän keskustan tarkennettu suunnitelma valmis 2017 mennessä.	Ei Kh jätti suunnitelman pöydälle
Matkailun, harrastamisen ja virkistykseen kehittäminen.	Kyllä/Ei	Sassin lentopaikan asemakaavan luonnosvaihe valmis 7/2017 mennessä.	Kyllä/Luonnos nähtävillä 10/2017
Asumistarjonnan monipuolistaminen,	Kyllä/Ei	Asumisen kärkihankkeiden kaavoitus; Mäntän Isonniemen ranta-alue ja Vilppulankosken ranta-alueen asemakaavan luonnosvaiheet valmiit 7/2017 mennessä.	Kyllä /Mäntän Isonniemen Kanervalahden luonnos 12/2017-1/2018 nähtävillä Ei/Vilppulan kosken ranta-alue

JOUKKOLIIKENNE

ASIOINTI- JA PALVELULIIKENNE

Asiointi- ja palveluliikenteen reitit oli kilpailutettu keväällä 2015, jolloin sopimus tehtiin neljälle vuodelle (+ 1 vuoden optio). Liikennöitsijänä on toiminut 3.8.2015 alkaen Jokilaakson Tilausliikenne Ky / Tapani Röman. Asiointi- ja palveluliikennettä ovat voineet käyttää kaikki maksavat asiakkaat. Periaatteena on ollut järjestää mahdollisuus päästä lähimpään keskustajamaan kerran viikossa arkipäivänä. Vilppulan alueella asuvat voivat päästä Mäntän keskustaan ja Mäntän puolella asuvat voivat päästä Vilppulan keskustaan palvelubussilla perjantaisin. Asiointi- ja palveluliikenteen painettu aikataulu jaettiin joka kotiin kesäkuun alussa.

OSTETUT LINJA-AUTOVUOROT

Mänttä-Vilppulan kaupunki osti edelleen liikennettä yhteysvälille Mänttä – (Raja-aho) – Halli – Mänttä, liikennöitsijänä Jokilaakson Tilausliikenne Ky. Jatkettiin yhteistyössä Jämsän kaupungin kanssa elokuussa 2016 aloitettua liikennettä. Kaupunkien välisen ostoliikenteen tavoitteena on helpottaa mm. ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden kulkemista. Toteutuneen ratkaisun myötä aamulla pääsee Vilppulasta Mäntän kautta Jämsään ennen koulupäivän alkamista ja vastaavasti Jämsästä Mänttään, molemmat suunnat kunnostettua kantatie 56:tta pitkin. Koulupäivän päättyessä on mahdollista päästä takaisin kotiin. Iltapäivällä liikenne on molemmista suunnista kulkenut Hallin kautta. Liikennöitsijöinä näillä reiteillä ovat toimineet Tilausliikenne Lampinen, Jyväskylän Liikenne ja Jokilaakson Tilausliikenne. Matka Mäkelä Oy lopetti liikennöinnin Keuruulta Kolhon kautta Mänttään kesällä 2017. Tämän takia järjestettiin kilpailutus välille Mänttä-Vilppula-Kolho (Uittosalmen kautta). Kaksi vuoroa aamuin ja kaksi vuoroa iltapäivisin lukuvuodelle 2017-2018. Kilpailutuksen voitti Mäntän Tilausliikenne.

TAKSA-ALENNUSTEN OSTO

Kaupunki kuului Tampereen itäiseen seutulippualueeseen. Seutulippu on aiemmin ollut kaikkiin linja-autoihin kelpaava edullinen 30 pv:n älykortti, jolla on rajaton matkustusosoikeus. Seutulipun hintaa ovat tukeneet valtio ja kaupunki. Lipputuotteita on ollut useita ja hinta riippuu käyttötarkoituksesta. Asiakas maksoi seutulipusta joko 50, 67, 87, 148 tai 172 €. Kaksi jälkimmäistä sisälsivät laajennuksen Tampereelle ja Tampereelta. Kaupungin seutulipusta perimää hintaa ei korotettu v. 2017. Vuonna 2016 päättyi Pirkanmaalla EU:n palvelusopimusasetuksesta johtuen joitakin siirtymäajan liikennesopimuksia ja tilalle on tullut uutta markkinaehtoista liikennettä, joihin seutulippu ei enää ole kelvannut. Tästä syystä seutulippujen käyttöaste on huomattavasti laskenut. Vuonna 2017 ovat käytössä olleet ainoastaan 50 ja 67 euroa maksavat seutuliput.

Joukkoliikenteen kokonaiskustannukset olivat 188.649 (v. 2016 143.204 euroa). Lisäystä edellisvuoteen on 45.445 euroa. Asiointiliikennekulut olivat 29.508 euroa (20.685 euroa), palveluliikennekulut 15.850 euroa (12.211 €) sekä ostettujen linja-autovuorojen kustannukset 138.010 (95.169 euroa). Taksa-alennusten ostomenot (seutulippu) olivat 5.280 (15.139 euroa Joukkoliikenteen nettomenot olivat euroa 143.852 euroa (115.668 € v. 2016, 142.593 € v. 2015 ja 193.396 € v. 2014). Valtionavustusta saatiin seutulippuihin 2.868 euroa (7.537 € v. 2016, 17.963 € v. 2015 ja 29.593 € v. 2014).

JOUKKOLIIKENNE

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	27 534	35 683	35 683	45 126	-9444	126,47
Menot	-143 204	-170 370	-170 370	-188 649	-18 279	110,73
Netto	-115 668	-134 687	-134 687	-143 522	8 835	106,56

TYÖLLISYYSPALVELUT

Työllisyyspalvelut pohjaa perusajatuksensa sille, että jokainen työtön kuntalainen tarvitsee palveluita, oli hän minkä ikäinen tai taustainen tahansa. Työttömyys ei kosketa vain työtöntä itseään, vaan heijastuu myös lähipiiriin ja sosiaalisiin suhteisiin. Toiminnan ydin on löytää tukea tarvitseva asiakas ja pystyä ohjaamaan häntä tavalla, jonka hän myös itse ymmärtää ja johon hän voi sitoutua. Kenenkään kohdalla ei voi olettaa, ettei työllistyminen olisi mahdollista. Aina on mahdollista löytää uusi suunta ja saada siihen tukea tilanteesta tai iästä riippumatta.

Työllisyyspalveluissa rakennetaan mahdollisuus työllistymispolulle: kuntouttava työtoiminta → työkokeilu → palkkatuettu työ → työllistyminen avoimille työmarkkinoille. Työllisyyspalvelujen työntekijöillä ja eri hankkeilla on oma roolinsa tuolla polulla ja kaikki työ tähtää etenemiseen kohti palkkatyötä ja työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämistä. Työttömät tulevat yllä kuvatulle polulle hyvin eri kohdissa, joten yksilöllinen lähestymistapa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa on erityisen tärkeää. Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut organisoitiin vuoden 2017 aikana uudelleen eri vastuutiimeihin. Tiimien ydintehtäväalueet ovat palveluohjaus, nuoret, työpajatoiminta, maahanmuuttajat ja työnantajayhteistyö. Tiimien tavoitteena on löytää yhteistyöväyliä kaupungin palveluiden, muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Vuoden 2018 aikana toimintojen uudelleen organisointia jatketaan mm. tehtäväkuvausten ja toiminnan kehittämisen osalta.

Nuorten tiimin osalta työllisyyspalvelujen tavoite on se, ettei yksikään nuori jää vaille tukea. Kaikilla tulisi olla suunnitelma ja työllisyyspalveluilla kyky tukea sitä. Käytännössä tämä varmistuu nuoren parissa toimivan työntekijän taholta, joka on tukena ja apuna kohti työtä, opintoja tai työllistymistä edistäviä palveluja. Kaksi nuorten yksilövalmentajaa ja etsivä nuorisotyöntekijä tekevät yksilötyötä ja ovat nuorten tukena esim. työhön, koulutukseen, työkokeiluun ja kuntouttavaan työtoimintaan hakeutumisessa. Tällä pyritään ennalta ehkäisemään nuorten työttömyyttä ja syrjäytymistä sekä ohjaamaan nuoret oikeisiin palveluihin. Työpajatoimintaa kehitetään edelleen mediapajan ja työkeskuksen kautta. Tarkoituksena on kartoittaa myös muita kuntouttavan työtoiminnan työpajamalleja. Maahanmuuttajien osalta painopiste on alkukartoitusten ja/ tai kotoutumissuunnitelmien laatimisessa, kotouttamisen kehittämisessä, suunnittelussa ja seurannassa sekä asiakaskohtainen palveluiden koordinointi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja ohjaaminen tarvittaviin palveluihin.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta pystytään pienentämään parhaiten tarjoamalla asiakkaille laadukasta ohjausta ja palveluja, joiden avulla he voivat siirtyä työelämään tai työllistymistä edistäviin palveluihin. Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut rahoittaa toimintaa hakemalla hankkeiden kautta tukea välttämättömien kustannusten rahoitukseen ja toiminnan kehittämiseen. Valtioavusteisia hankkeita ovat tällä hetkellä nuorten työpajahanke, etsivä nuorisotyö sekä Steppi-hanke, jonka kautta palkataan palkkatuettuun työhön mm. kaupungille vuodessa 10-15 henkilöä aitoihin kaupungin työtehtäviin. Yhteensä asiakkaita on ollut vuositasolla 50-60. Opinnollistamisen avulla asiakkaan työkokemus halutaan saada paremmin näkyväksi. Asiakas saa osaamistodistuksen, joka on kirjoitettu hänen taitojensa perusteella. Työnantajayhteistyön kannalta tärkeimpiä asioita ovat yhteistyö MW-kehityksen kanssa sekä rekrymessut, jotka järjestettiin toisen kerran keväällä 2017 ja jotka toimivat suorana linkkinä elinkeinoelämän ja työnhakijoiden välillä.

Tavoitteena on vakiinnuttaa työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) Ylä-Pirkanmaalle (Mänttä-Vilppula, Virrat, Ruovesi, Juupajoki). Ylä-Pirkanmaan TYP-toiminnan johtajuus on sovittu Mänttä-Vilppulaan. Myös yhteistyö sosiaalipalveluiden kanssa on yksi toiminnan painopisteistä. Yhteispalveluita on tarkoitus laajentaa kaupungissa työllisyyspalveluiden tarjonnan ja nimenomaan yhteistyön näkökulmasta. Lisäksi yhteistyösopimukset eri toimijoiden kanssa tulevat tarkasteluun vuonna 2018.

Mänttä-Vilppula-lisän maksamista 300 €/kk jatkettiin ja sen kehittämistä tuotteena vuodelle 2018 päätettiin tarkistaa, jotta se kohdentuisi entistä paremmin vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen tukemiseen. Lisäksi lisä tullaan markkinoimaan aikaisempaa paremmin kohderyhmille ja tekemään siitä tuotteena kiinnostavampi.

Työllisyyspalveluiden talous toteutui vuonna 2017 budjetoidun mukaisesti, hieman alittuen. Etenkin menojen osalta pystyttiin karsimaan kuluja kuitenkin edelleen kehittämällä toimintaa.

Toiminnalliset tavoitteet pystyttiin pääsääntöisesti täyttämään ja ylittämään. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

TYÖLLISYYSPALVELUT

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+Muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	595 256	577 382	577 382	433 227	144 155	75,03
Menot	-1 444 518	-1 611 015	- 1 611 015	-1 418 345	-192 670	88,04
Netto	-853 261	-1 033 633	-1 033 633	-985 118	-48 515	95,31

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kohderyhmään kuuluvien asiakkaiden työkyvyn ja kuntoutumisen edistäminen	Asiakaspäivien lukumäärä	Työkeskuksen toiminnassa vähintään 5300 asiakaspäivää	Ei toteutunut, kokonaisaktiivointias te nousi kuitenkin ajanjaksolla 12/2016 → 12/2017 noin 10 prosenttiyksikköä
Työmarkkinatuen kuntaosuuden minimoiminen	Kyllä/Ei	2 – 4 asiakasta/vuosi siirtyy koulutukseen tai vapaiden työmarkkinoiden käyttöön	Kyllä
ELMA-selvittelyjen tuloksellisuus	Kyllä/Ei	Työkyvyttömyyseläkkeitä myönnetään selvitysten pohjalta vähintään 2-3 kpl/vuosi	Kyllä, 2 kpl
Nuorisotyöttömyyden alentaminen	Kyllä/Ei	Etsivä nuorisotyö löytää yksilöllisiä ratkaisuja vähintään 25 – 30 nuorelle/vuosi	Kyllä, 54 nuorta vuonna 2017
Nuorisotyöttömyyden	Kyllä/Ei	Nuorten	Kyllä

alentaminen		työpajatoiminnassa vähintään 50 nuorta/vuosi	
Nuoristyöttömyyden alentaminen	Kyllä/Ei	2. asteen koulutukseen siirtyvien lukumäärä vähintään 3 – 6 nuorta	Kyllä, 4 nuorta
Koululaisten kesätyöpaikat kaupunkiorganisaatiossa	Kyllä/Ei	Vähintään 30 nuorta kesällä 2017 kesätyöissä kaupunkiorganisaatiossa (3 vk/nuori)	Kyllä, 38 nuorta

YLEISJOHDON PALVELUALUE YHT.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+Muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	660 420	1 865 631	1 865 631	3 532 074	-1 666 443	189,3
Menot	-4 098 652	-3 793 134	-3 793 134	-3 902 102	108 968	102,9
Netto	-3 438 232	-1 927 503	-1 927 503	-370 028	-1 557 475	19,2

4.3.1.5 HALLINTOPALVELUT

TOIMISTOPALVELUT - vastuualue

Vuoden 2017 toimistopalveluiden tehtäväalueen painopisteenä oli saattaa Mänttä-Vilppulan kaupungin hallintoprosessi uuden kuntalain mukaiseksi. Samassa yhteydessä hallintoprosessia oli tarkoitus sujuvoittaa uusien toimintatapojen, ohjeistusten ja toimivaltajakojen myötä joiden tueksi päivitetään ja laaditaan uudet toimintaohjeet. Hallintoprosessin uudistaminen toteutui vuoden 2017 aikana hallintosääntöuudistuksen, jossa uuden kuntalain ja uuden 2018 alussa voimaan astuneen konserniorganisaation toimivaltasuhteet järjestettiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä sekä konserniorganisaation nykytilaa. Vuoden aikana käynnistettiin lisäksi asianhallintaan ja arkistointiin liittyvien ohjeistusten päivittäminen sekä aloitettiin yhdessä palvelualueiden sihteerien kanssa säännölliset kehityspalaverit prosessien yhtenäistämiseksi ja edelleen kehittämiseksi.

Kaupungin postituspalveluiden kehitysvaihtoehdot selvitettiin vuoden 2017 aikana ja toimenpiteitä palvelun tehostamiseksi tehdään vuoden 2018 aikana. Intranetin sisällön uusiminen on kesken ja selvityksessä on myös se tuleeko intranetin julkaisualusta vaihtaa.

Toimistopalveluiden henkilökunta vastasi myös kuntavaalien järjestämisestä 2017.

TOIMISTOPALVELUT

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	TA+mu	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot				40	-40	109,95
Menot	-247 081	-254 007	-254 007	-279 290	25 283	109,94
Netto	-247 081	-254 007	-254 007	-279 250	25 243	109,94

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungin asiakirjahallinnon kehittäminen	Kyllä/Ei	Tehtäväluokitukset ja tiedonhallintasuunnitelmatyön käynnistäminen vuonna 2017	Kyllä
Asiakirjahallinnon ja arkistotoimen toimintaohje, sisältäen kirjaamisohjeet	Kyllä/Ei	Asiakirjahallinnon ja arkistotoimen toimintaohje, sisältäen kirjaamisohjeet valmistuu vuonna 2017	kesken
Kaupungin postipalveluiden kehitysvaihtoehtojen selvittäminen	Kyllä/Ei	Vaihtoehdot selvitetty vuoden 2017 loppuun mennessä	kyllä
Kaupungin sisäisen viestinnän kokonaiskehittäminen	Kyllä/Ei	Intran sisältö uudistettu 4/2017	kesken

HENKILÖSTÖPALVELUT -vastuualue

Henkilöstöpalveluiden vastuualueelle kuuluvat kustannuspaikkoina työsuhde- ja palkkahallinto, työterveyshuolto, työpaikkaruokailu, työsuojelu ja TYKY-toiminta sekä yhteinen koulutus. Henkilöstöpalveluiden henkilöstöresurssi on henkilöstöpäällikkö, kaksi vakinaista palkkakirjanpitäjää ja yksi määräaikainen palkkakirjanpitäjä. Henkilöstöpalveluiden henkilöstömitoitusta tarkasteltiin vuonna 2017 ja tarkastelua tullaan jatkamaan vuoden 2018 aikana.

Vuoden 2017 aikana aloitettiin projekti, jossa tarkastellaan palkkapalveluiden järjestämistä ja järjestelmäratkaisuja vuoteen 2020 ulottuvalla tarkastelujaksolla.

Henkilöstöpalveluiden talous toteutui pääsääntöisesti budjetoidun mukaisesti, hieman ylittyen johtuen pääasiassa palkkakustannuksista. On huomioitava, että menoja pystyttiin silti vähentämään vuoden 2016 toteutuneesta tähän tilinpäätökseen lähes 60 000 euroa.

Vuodelle 2017 asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat alla kuvatun taulukon mukaisesti.

HENKILÖSTÖPALVELUT

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	TA+mu	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	156 113	131 300	131 200	123 697	7 602	94,2
Menot	-747 494	-655 828	-655 828	-689 466	33 638	105,1
Netto	-591 381	-524 528	-524 528	-565 769	41 241	107,9

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Henkilöstöraportoinnin kehittäminen.	Kyllä / Ei	Vuosineljännes-/vuosiraportit	Ei toteutunut. Raportointijärjestelmän hankinta siirrettiin vuodelle 2018.
Henkilöstön työajan käytön optimointi.	Kyllä / Ei	Työajanhallintajärjestelmä otettu käyttöön ja työaikamuodot selvitetty 6/2017	Toteutui osittain. Työaikamuotojen käyttö ja työvuorosuunnittelun tehostamisen projekti aloitettiin ja jatkuu vuodelle 2018.
Palautteellisuuden ja työsuorituksen johtamisen kehittäminen	Kyllä / Ei	Kehityskeskustelut käyty, henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat tehty, työsuorituksen arvioinnit ja tehtäväkuvat päivitetty 9/2017	Kyllä
Henkilöstösuunnittelun kehittäminen	Valmis / Ei	Palvelualueiden henkilöstösuunnitelmat	Kyllä

		valmiit 12/2017	
Esimiesosaamisen kehittämisen jatkaminen	Valmis / Ei	Esimiesten koulutusohjelman laatiminen ja toteuttaminen 12/2017	Kyllä
Työkyvyn tuen tason tarkastelu	Valmis / Ei	Työterveyshuollon palvelutason laajuuden tarkastelu ja työterveyshuollon kilpailuttaminen 12/2017	Kyllä

TALOUSPALVELUT - vastuualue

Talouspalveluiden tehtäväalueelle kuuluvat taloushallinnon eri tehtävät mm. kirjanpito, raha- ja maksuliikenne, rahoitus ja verotukseen liittyvät tehtävät. Talouspalveluissa valmistellaan kaupungin talousarvio ja taloussuunnitelma sekä tilinpäätös. Tehtävänä on lisäksi tuottaa organisaatiolle ja johdolle ajantasaista, oikeata ja luotettavaa tietoa kaupungin taloudellisesta tilanteesta ja talousarvion toteutumisesta.

TALOUSPALVELUT

	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot	10 000	10 000	10 000	10 000		100,0
Menot	-666 536	-663 417	-653 417	-628 174	-35 242	94,7
Netto	-656 536	-653 417	-653 417	-618 174	-35 242	94,6

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Parannetaan henkilöstön, kokonaisvaltaista talousosaamista ml kustannustietoisuuden vahvistaminen	Kyllä/Ei	Vastuualueiden esimiehet koulutetaan taloudenhallinta- järjestelmän käyttöön ja sovitaan säännöllinen talouden seurantaprosessi esimiestasolla	Kyllä. Pidetty esimiehille talouskoulutusta esimiesiltapäivissä.
Parannetaan päättäjien kokonaisvaltaista talousosaamista ja tuotetaan vertailutietoa	Kyllä/Ei	Otetaan Kuntamaisema – raportointijärjestelmä aktiiviseen käyttöön	Kyllä. Valtuustolle pidettiin kuntatalouskoulutusta syksyllä. Kuntamaisemaa käyttöönotto toteutettu. Vertailutietoja tuotettu talouden tasapainotusohjelmassa.
Taloushallinnon sisäisten prosessien kehittäminen	Kyllä/Ei	Ostolaskujen kierrätyksen tehostaminen	Osittain; käynnistetty talous- ja palkkahallinnon kokonaisvaltainen tarkastelu ml. ostolaskujen kierrätys.

TIETOHALLINTOPALVELUT - vastuualue

Puhelin ja viestintäjärjestelmän uudistaminen aloitettiin Mäntänvuoren Terveys Oyn vaihdepalvelusta, tämä toteutettiin ns. mobiilivaihteena.

Kaupungin osalta tehtiin selvitys matkapuhelin liittymistä ja niiden käytöstä, selvityksen tuloksena liittymien tyyppiä on vaihdettu kokonaishinnoiteltuun malliin. Liittymien vaihto on vielä kesken liittymien suuren määrän vuoksi. Samoin vaihdepalvelun osalta käynnistettiin selvitys, mutta työ on vielä kesken.

Digitaalisten järjestelmien osalta uudistus on valmistunut, Microsoft Exchange, Skype For Businen ja turvaposti ovat otettu käyttöön.

	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot	31 249	16 740	16 740	27 375	-10 635	163,5
Menot	-321 944	-310 430	-310 430	-291 143	-19 286	93,8
Netto	-290 695	-293 690	-293 690	-263 768	-29 921	89,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Puhelin- ja viestintäjärjestelmän kokonaisuudistus	Kyllä/ei	Vaihtoehdot selvitetty ja ratkaisu toimeenpantu 12/2017	Ei
Digitaalisten järjestelmien hyödyntäminen	Kyllä/ei	Sähköinen kalenterijärjestelmä käytössä 6/2017 mennessä	Kyllä

TURVAPAIKANHAKIJAT - vastuualue

Vuodesta 2009 asti perustuen kaupunginvaltuuston 9.3.2009 § 15 päätökseen Mänttä-Vilppulan kaupunki on valmis vastaanottamaan turvapaikan hakijoita, joiden iät vaihtelevat 0 - 17 vuoden välillä. Kaupungin tehtävänä on hallinnoida alaikäisten turvapaikkahakijalasten sijoittamista sekä ostaa turvapaikkahakijalapsille tarvittavat lastensuojelulain mukaiset palvelut. Lasten määrä voi olla enintään 20. Tarjouskilpailun perusteella kaupunki valitsi Siivet Oy:n turvapaikkahakijalasten ryhmäkotipalvelujen tuottajaksi. Siivet Oy aloitti toimintansa alaikäisten turva-paikanhakijoiden ryhmä- ja perheryhmäkotina 7.4.2009. Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus hyväksyi Mänttä-Vilppulan kaupungin sekä Siivet Oy:n välisen päivitetyn sopimuksen 18.8.2014 § 236.

ELY-keskuksen ja kaupungin välisen sopimuksen mukaan kaikki vastaanottotoiminnan ja toimintaan liittyvät muut sopimuksessa eriteltyt kulut sekä hallintokulut korvataan kaupungille täysimääräisesti. Mänttä-Vilppulan kaupunki tekee ELY-keskukselle lopullisen selvityksen toteutuneista korvattavista kustannuksista seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Selvityksen perusteella ELY-keskuksen ja kaupungin väliset tulonsiirrot oikaistaan sopimustenmukaisiksi. Sopimusta tarkastetaan kustannusten osalta vuosittain ja tarvittaessa useamminkin.

Vuoden 2017 aikana turvapaikanhakijat-vastuualue yhdistettiin työllisyyspalveluiden vastuualueeseen toiminnan ja yhteistyömallien kehittämiseksi.

TURVAPAIKANHAKIJAT

	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot	2 100 245	1 578 409	2 346 659	2 760 378	-413 719	117,6
Menot	-1 956 145	1 511 636	-2 279 886	2 568 270	288 384	112,7
Netto	144 100	66 773	66 773	192 107	-125 334	287,7

HALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ

	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot	2 297 606	1 738 195	1 504 699	2 921 491	-416 792	116,64
Menot	- 3 939 201	3 389 956	-4 163 568	-4 456 345	292 777	107,03
Netto	-1 641 595	1 651 761	-1 658 869	-1 534 854	-124 015	92,52

4.3.1.6 SOTE –PALVELUT

Mänttä-Vilppulan kaupunki on järjestänyt sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut ulkoistettuna ostopalveluna 1.1.2013 lukien viranomaistoimintaa lukuun ottamatta. Valituksista johtuneiden oikeusprosessien vuoksi kaupunki toimi Pihlajalinna Terveys Oy:n kanssa tehdyn väliaikaisen sopimuksen puitteissa 31.7.2016 asti. Valitusprosessien päätyttyä kaupungilla on ollut 1.8.2016 lukien voimassa oleva 15 vuoden palvelusopimus Pihlajalinna-ryhmittymän kanssa.

Mänttä-Vilppulan kaupunki ja Juupajoen kunta perustivat yhdenmukaisin valtuustojen päätösin 30.6.2014 sosiaali- ja terveystalveluiden yhteistoiminta-alueen siten, että palveluiden järjestämisvastuu siirtyi Mänttä-Vilppulan kaupungille 1.1.2015 lukien. Juupajoen kunta kilpailutti vuonna 2014 Juupajoen kunnan sosiaali- ja terveystalvelut siten, että vuosina 2015–2017 palvelut on tuottanut Pihlajalinna Oy/Mäntänvuoren Terveys Oy/Dextra Oy -ryhmittymä. Palvelujen tuottamista koskeva hankintasopimus siirrettiin yhteistoiminta-alueen perustamisen myötä 1.1.2015 lukien vastuukuntana toimivan Mänttä-Vilppulan ja sen perustalvelulautakunnan hallinnoitavaksi.

Mänttä-Vilppulan voimassa oleva palvelusopimus on kilpailutettu siten, että Juupajoki liittyy Mänttä-Vilppulan sopimuksen piiriin 1.1.2018 lukien, kun sen oma palvelusopimus päättyy. Juupajoen liittymistä koskeva valmistelu ja haltuunotto projekti käynnistettiin syksyllä 2017. Liittymistä koskeva sopimus hyväksyttiin kummankin kunnan hallituksissa 15.1.2018. Mänttä-Vilppulan kaupungin hallintosääntö ja organisaatio on muutettu vastaamaan yhteistoiminta-alueen muodostamista koskevaa sopimusta. Kaupungissa on toiminut 1.1.2015 alkaen perustalvelulautakunta, joka on kuntalain 77 §:n mukainen Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen yhteinen lautakunta. Lautakunnassa on 7 jäsentä; Mänttä-Vilppulasta 4 ja Juupajoelta 3. Lautakunnan yksilöjaosto kolmesta jäsenestä 2 on Mänttä-Vilppulasta ja 1 Juupajoelta. Lautakunta kokoontui vuonna 2017 10 kertaa (asioita 65) ja yksilöjaosto 4 kertaa (asioita 25).

Palvelualue sisältää sosiaali- ja terveystalveluiden hallinnon lisäksi

Sosiaalilainsäädännön mukaiset palvelut

- lastensuojelu
- aikuis- ja perhesosiaalityö
- toimeentulotuki (1.1.2017 alkaen vain ennaltaehkäisevä ja täydentävä)
- vammaistalvelut
- vanhustalvelut

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut

- terveyskeskuksen vastaanottopalvelut
- terveysneuvonta
- hammashuolto –vuodeosasto
- kuntoutus
- äitiys- ja lastenneuvola
- mielenterveyspsykiatria
- päihdehuolto
- puhe- ja toimintaterapia
- erikoissairaanhoido (kustannusvastuu)

Perustoimeentulotuki siirtyi vuoden 2017 alusta KELA:n vastuulle. Menot ja tulot poistuivat kaupungin käyttötalouden menoista ja tuloista. Kunnille jäi kuitenkin edelleen 50 %:n rahoitusvastuu perustoimeentulotuen nettomenoista, jonka valtio toteutti vastaavalla valtionosuuden vähennyksellä.

Juupajoen kilpailutettu palvelukokonaisuus on sisältänyt 31.12.2017 asti myös työmarkkinatuen kuntaosuuden, nuorisotyön projektin ja kuntouttavan työtoiminnan. Nämä erät poistuvat 1.1.2018 lukien Juupajoen liittyessä Mänttä-Vilppulan sopimukseen.

Kummassakin kunnassa lasten päivähoito sisältyy sivistystoimeen ja ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkinnän palvelut Mänttä-Vilppula hankkii Keuruulta ja Juupajoki Tampereelta. Mänttä-Vilppulan sosiaali- ja perusterveydenhuollon tilinpäätös sisältää myös eläkemenoperusteisia maksuja kaupungin omista ja purettujen kuntayhtymien työsuhteista, joiden velvoitteet ovat syntyneet ennen vuotta 2005. Nämä maksut eivät sisälly ulkoistetun palvelutuotannon sopimukseen, vaan ne ovat kaupungin vastuulla olevia menoja. Juupajoen vastaavat eläkemenoperusteiset maksut sisältyvät kilpailutettuun palvelukokonaisuuteen 31.12.2017 asti, mutta ne toteutuvat suoraan sosiaali- ja terveystoimen menoiksi Juupajoen omaan kirjanpitoon. Nämä erät eivät enää sisälly Juupajoen sopimukseen 1.1.2018 lukien.

Kaupungin palveluksessa oleva sosiaali- ja perusterveydenhuollon hallinnon ja sosiaalityön henkilöstö oli 31.12.2016 -2017 seuraava:

	2017	2016	2015
Tilaaajaohtaja (eläke 1.1.2018 alkaen)	0,5	1	0,5
Johtava lääkäri	0,4	0,4	0,4
Koulutuksesta vastaava lääkäri, terveyskeskus	0,3	0,3	0,3
Koulutuksesta vastaava lääkäri, hammashuolto	0,3	0,3	0,3
Palvelujohtaja	1	1	1
Toimistosihtööri / hallinto	1	-	-
Johtava sosiaalityöntekijä	1	-	-
Sosiaalityöntekijä (1 Juupajoella)	3	4	4
Sosiaalineuvoja/Lastenvalvoja	1	1	1
Sosiaalineuvoja	1	-	-
Sosiaaliasiainhoitaja	-	-	1
Etuuskäsittelijä	1	2	2
Toimistosihtööri (Juupajoella)	1	1	1
YHTEENSÄ (työpanoksena)	11,5	11	11,5

Näiden lisäksi kaupungin palvelukseen on siirretty Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätösten edellyttämällä tavalla.

-Mänttä-Vilppulan kehitysvammaisten asumisyksikön Pihlajakodin vastaava hoitaja 1.2.2017 alkaen

-Juupajoen vanhainkodin vastaava hoitaja 1.3.2017 alkaen

-Juupajoen vanhainkodin hoitohenkilökunta 1.10.2017 alkaen, 14 henkilöä

Juupajoen henkilökunnan siirto kaupungin palvelukseen on väliaikainen siihen asti, kunnes Juupajoen vanhainkodin muutostyö valmistuu ja Mäntänvuoren Terveys Oy saa luvan yksityisten palveluiden tuottamiseen yksikössä. Juupajoen vanhainkodin muutostyö käynnistyi kesällä 2017. Vuoden 2018 alussa valmistuvan muutostyön jälkeen Juupakodista tulee 22- paikkainen tehostetun asumisen yksikkö eikä Juupajoelle jää vanhuspalveluiden laitospaikkoja. Hankkeelle saatiin tammikuussa 2017 ARA:n 40 % investointiavustus. Mänttä-Vilppulassa valmistui vuoden 2016 lopulla käyttöön otettu 60-paikkainen Sarahelmen tehostetun asumisen yksikkö Sarapihan palvelukeskuksen yhteyteen. Sarahelmelle saatiin ARA:n 35 % n investointiavustus. Hankkeen kustannusarvio alittui hieman. Vuosi 2017 oli yksikön ensimmäinen kokonainen toimintavuosi.

Sosiaali- ja terveystalouden toteutuma kunnittain:

MÄNTTÄ-VILPPULA	TP 2016	TA 2017	Muutos	Lopullinen TA 2017	TP 2017	Poikkeama
TUOTOT						
Toimintatuotot palveluista / Mänttä-Vilppula	6 937 930	6 656 021		6 656 021	6 379 534	-276 487
Muut toimintatuotot		1 953 223		1 953 223	0	-1 953 223
Muut tuotot (Rahoitustuotot) / Mänttä-Vilppula (=Osinko / Mäntänvuoren Terveys Oy)	1 592 500			0	0	0
TULOT YHTEENSÄ	8 530 430	8 609 244	0	8 609 244	6 379 534	-2 229 710

TOIMINTAMENOT

Sosiaali- ja perusterveydenhuolto / Palvelut	-33 472 365	-35 906 266		-35 906 266	-32 815 526	3 090 740
Erikoissairaanhoito / Palvelut	-14 734 282	-15 000 000		-15 000 000	-15 029 051	-29 051
MENOT YHTEENSÄ	-48 206 647	-50 906 266	0	-50 906 266	-47 844 577	3 061 689

**PALVELUIDEN NETTOMENOT YHT.
(ilman eläkemenoper. maksuja)**

	-39 676 217	-42 297 022	0	-42 297 022	-41 465 043	831 979
--	-------------	-------------	---	-------------	-------------	---------

Eläkemaksut	-1 125 900	-887 040		-887 040	-851 694	35 346
-------------	------------	----------	--	----------	----------	--------

MÄNTTÄ-VILPPULAN NETTOMENOT YHT.	-40 802 117	-43 184 062	0	-43 184 062	-42 316 737	867 325
---	--------------------	--------------------	----------	--------------------	--------------------	----------------

JUUPAJOKI	TP 2016	TA 2017	Muutos	Lopullinen TA 2017	TP 2017	Poikkeama
-----------	---------	---------	--------	-----------------------	---------	-----------

TUOTOT						
Toimintatuotot palveluista	926 305	800 000	0	800 000	824 345	24 345
TULOT YHTEENSÄ	926 305	800 000	0	800 000	824 345	24 345
Menot						
Sosiaali- ja perusterveydenhuolto	-4 866 411	-4 700 026		-4 700 026	-4 747 237	-47 211
Erikoissairaanhoito	-2 496 436	-2 559 120		-2 559 120	-2 573 945	-14 825
MENOT YHTEENSÄ	-7 362 847	-7 259 146	0	-7 259 146	-7 321 183	-62 036
Toimintakate (nettomenot) Mänttä-Vilppulan kirjanpidossa	-6 436 542	-6 459 146	0	-6 459 146	-6 496 838	-37 691

**Lisäksi Juupajoen kirjanpidossa
toteutuu:**

Sosiaali- ja perusterveydenhuollon tuloja	877	0		0		0
Sosiaali- ja perusterveydenhuollon menoja	-417 847	-443 650		-443 650	-420 784	22 866
Erikoissairaanhoidon menoja	-104 564	-93 900		-93 900	-79 075	14 825

JUUPAJOEN NETTOMENOT YHTEENSÄ (= sopimuksen nettomenot)	-6 958 077	-6 996 696	0	-6 996 696	-6 996 696	0
--	-------------------	-------------------	----------	-------------------	-------------------	----------

JUUPAJOEN NETTOMENOT YHT (= sopimuksen nettomenot)

Sosiaali- ja perusterveydenhuolto	-4 357 077	-4 343 676	0	-4 343 676	-4 343 676	0
Erikoissairaanhoito	-2 601 000	-2 653 020	0	-2 653 020	-2 653 020	0
YHTEENSÄ	-6 958 077	-6 996 696	0	-6 996 696	-6 996 696	0

SOTE –palvelut yhteensä

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	13 790 807	15 868 390	15 868 390	13 847 957	2 020 433	87,3
Menot	-55 037 831	-59 052 452	-59 052 452	-56 102 623	-2 949 829	95,0
Netto	-41 247 023	-43 184 062	-43 184 062	-42 254 665	-929 396	97,9

4.3.1.7 SIVISTYSPALVELUT

Sivistystoimen hallinto

Mänttä-Vilppulan sivistyslautakunta kokoontui 10-jäsenisenä 10 kertaa ja pykälää kertyi yhteensä 64. Sivistysjohtajan päätöksiä Dynasty -ohjelmaan tuli yhteensä 147 (henkilöstö- 91, yleisiä päätöksiä 2 ja oppilaspäätöksiä 54). Webtallennukseen kertyi henkilöstöpäätöksiä yhteensä 234.

Sivistystoimi koulupuolella on toiminut aktiivisesti lisävaltionavustusten hakemisessa ja seuraavista avustuksista on saatu päätökset vuonna 2017 tai niiden loppumisvuosi tai toiminta-aika on vuonna 2017:

Hanke	Summa €	Käyttöaikataulu / loppuraportti
Vieraskielisten oppilaiden/opiskelijoiden opetukseen myönnettävä täydentävä valtionavustuspäätös vuodelle 2016	24 381	2016, maksetaan takautuvasti 2017 päätös 26.4.2017
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja opetusryhmien pienentämiseen, OKM	51 667	2016 – 2017 / 30.3.2018
Osaava-ohjelma, AVI, Pienkoulut laadukkaiden opetuspalvelujen tuottajana IV	30 000	2016 - 2017 / 29.9.2017 selvitys tehty 27.6.2017
Kerhotoiminnan kehittäminen 2016 - 2017, OPH	18 000	2016 - 2017/ 31.1.2018
Erityisavustus, Esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksia, OKM	4 200	2015 - 2016 / 31.1.2017 hankkeeseen pyydetty ja saatu lisäaikaa vuoden 2017 loppuun /28.2.2018
Erityisavustus, Vaativaan erityisopetukseen liittyvän opetushenkilöstön ja koulunkäynti-avustajien koulutukseen osallistumisen kustannusten kattamiseen, OKM	6 200	2015 - 2016 / 31.1.2017 hankkeeseen pyydetty ja saatu lisäaikaa vuoden 2017 loppuun /30.3.2018
Kulttuurisalkku, Culture bag, OPH	6 000	2016 – 2017 /väliselvitys 2.6.2017, loppuselvitys lähetetty 21.12.2017
Yhdessä osallistuen, varhaiskasvatus, OPH	10 460	2016 – 2017/väliselvitys 30.6.2017
Liikkuva Taidekaupunki, AVI	15 000	2016 – 2017 / 31.10.2017 selvitys lähetetty 5.9.2017
Tutoropettajien koulutus ja osaamisen kehittäminen, OPH	3 600	2017 / 1.3.2018

Tutoropettajien toiminta, OPH	10 000	2017 / 1.3.2018
Koulun kerhotoiminnan kehittäminen, OPH	17 500	2017 - 2018 / 28.2.2018
Liikkuva Taidekaupunki, AVI	7 000	2017 - 2018 / 31.10.2018
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkaamiseen ja opetusryhmien pienentämiseen, OKM	39 000	2017 - 2018 / 31.3.2019
Yleissivistävän koulutuksen kansainvälistyminen, OPH	8 000	2017 - 2018 / 28.2.2019
Valmistavan opetuksen rahoitusjärjestelmämuutoksen kompensointi valtionavustuksella	2 940	2017 päättös 21.9.2017
Lukiokoulutuksen yksikköhinnan harkinnanvaraisen korotuksen hakemus vuodelle 2018, OPH	ei harkinnanvaraista tukea	päättös 16.11.2017
Tutoropettajien toiminta ja kouluttaminen, Taidekaupungin digitutorit, OPH	10 720	2017 - 2019 / 31.8.2019

Valtionavustusta on haettu kerhotoiminnan kehittämiseen vuodesta 2009 lähtien. Yhteyshenkilönä ja koordinaattorina on toiminut rehtori Leena Ekola. Avustusta saatiin lukuvuodelle 2016 - 2017 18 000 euroa ja lukuvuodelle 2017 - 2018 17 500 euroa. Kerhonohjaajina ovat toimineet koulun henkilökunnan lisäksi kolmannen sektorin ohjaajat esim. eläkeläisjärjestö satu- ja tarinakerhoa. Myös jotkut huoltajat ovat pitäneet kerhoja.

Kerhotoiminnan tarjonta on ollut monipuolista ja eri elämänaloja kattavaa. Oppilaita on kuultu enemmän kuin ennen kerhotarjonnassa. Alakoulujen kerhotoiminta on ollut vahvempaa kuin yläkoulujen. Kaksi koulua toteutti yhdessä Suomi 100 -iltajuhlan, jossa iso rooli oli kerhotyönä toteutetun suurkuoron esitykset. Monikulttuurisuus on näkynyt kerhoissa. Näissä on tehty yhteistyötä paikallisten maahanmuuttajien kanssa.

Kohdennettua valtionavustusta perusopetusryhmien pienentämiseen vuodelle 2015 - 2016 saatiin 51 600 euroa ja lukuvuodelle 2016 - 2017 39 000 euroa. Saadut euromäärät ovat pohjautuneet tarkkoihin tuntilaskelmiin, jotka on saatu kouluilta.

Osaava -ohjelman avulla kehitettiin pienten koulujen opettajien koulutusta valtakunnallisesti. Pienkouluverkostoon kuuluu noin 80 kuntaa. Mänttä-Vilppulan sivistystoimi hallinnoi hanketta. Koordinaattorina toimii tutkija, KL Lauri Wilen. Osaava "Pienkoulut laadukkaiden opetuspalveluiden tuottajana IV" -ohjelmalle tukea saatiin 30 000 euroa. Vuosittain on järjestetty valtakunnallinen seminaari, johon on saatu luennoitsijoiksi mm. Opetushallituksen pääjohtaja, Kuntaliiton johtaja ja sivistysvaliokunnan puheenjohtaja. Hankkeen puitteissa laadittiin "Yhdysluokkaopetuksen opas", tekijät KT Taina Peltonen ja KL Lauri Wilen, sivumäärä 24. Opas on tarkoitettu yhdysluokan opettajan käytännön työn avuksi. Oppaassa on tieteellisesti laaja ja opettajankoulutuksen tasoa vastaava laaja sekä kattava lähdemateriaali, jonka pohjalta lukija voi halutessaan lisätä osaamistaan sekä menetelmällisesti että teoreettisen pedagogian

näkökulmasta. Oppaan kustantaja on PS-Kustannus, Jyväskylä. Opas valmistettiin sähköiseen muotoon vuodenvaihteessa 2016 - 2017. Opasta on markkinoitu pienkoulu –kentälle omakustannushintaan.

Liikkuva taidekaupunki -hankkeeseen saatiin lukuvuodelle 2016 - 2017 15 000 euroa ja lukuvuodelle 2017 - 2018 7 000 euroa. Savosenmäen koulun luokanopettaja Kristiina Lamminpää koordinoi hanketta. Kaikki peruskoulut ovat mukana hankkeessa. Kouluille on ostettu liikuntavälineitä, esim. tasapainolautoja, nyrkkeilysäkkejä, jumppapalloja, frisbeekiekkoja ja maalikoreja ja sulkapallosettejä. On keskitytty välituntitoiminnan kehittämiseen ja ns. joukotauot kesken koulupäivän ovat mahdollistaneet eri lajien kokeiluja varsinkin alakouluilla. Välituntiliikunnan kehittämisen teema oli ”Vipinää välkälle”. Hankkeen tavoitteen oli Liikkuva koulu –ohjelman jalkauttaminen jokaiseen kouluun ja jokaiseen opetusryhmään. Liikkuminen on tapahtunut liikuntatuntien lisäksi välitunneilla, toiminnallisilla oppitunneilla, siirtymisissä ja koulumatkoilla.

Esimiestaidot –kyselyn toteuttaminen

KovaKehun (=koulutoimen ja varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelma) pohjalta sivistysjohtaja laati esimiestäidot –kyselyn yhteistyössä Vilppulankosken koulun rehtorin ja varhaiskasvatusjohtajan kanssa sivistystoimen yksiköille. Kyselyssä keskityttiin esimiestäitoin, ilmapiiriin ja yhteistyötaitoihin. Käytännössä kyselyn toteutti sivistysjohtaja Educef –ohjelman avulla. Kyselyyn vastasi 142 henkilöä, vastaajien määrä prosenteissa oli n. 70 % (koko henkilöstön määrä 213 henkilöä.) Yhteisenä koontina esimiehiin kohdistuvana arviointina tuli esiin, että (kuvaava melko selvästi tai kuvaava täysin):

Esimiehen tuki työntekijälle (43/51 %)

Esimies luo uskoa tulevaan (54/41 %)

Luotettavuus (34/61 %)

Tavoitettavuus (53/33 %)

Tunnustuksen antaminen (42/50 %)

Keskusteleminen (43/41 %)

Antaa rakentavaa palautetta (57/37 %)

Lähes kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että he itse toimivat työyksiköissään siten, että edistävät hyvää ilmapiiriä (40/61 %). Lähes kaikki kokivat työnsä merkitykselliseksi ja haasteelliseksi (39/60 %) ja kokivat työssään työniloa ja onnistumista (47/50 %). Kehitettävää nähtiin avoimuuden ja tiedottamisen lisäämisessä sekä yhteistyön harjoittelemisessa, keskustelemisessä yhteisistä tavoitteista, tehtävistä ja toimintatavoista. Samat kehityskohteet lienevät tärkeitä koko kaupungille. Sivistyslautakunnan toteumaprosentti on 91,92 ja sivistystoimiston 101,74 prosenttia.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TA 2017	Toteutunut 2017
Sivistyslautakunnan kokoukset/päätökset	11 / 110	10 / 64
Sivistysjohtajan päätökset	150, 250	147 + 234 web-päätöstä

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+muutos	Toteuma TP 2017	Polkkeama	Tot%
Tulot						
Menot	-218 316	-217 629		-213 678	-3 951	98,2
Netto	-218 316	-217 629		-213 678	-3 951	98,2

VARHAISKASVATUS

Mänttä-Vilppulan varhaiskasvatuksen vastuualue huolehtii siitä, että lasten lakisääteistä päivähoitoa on saatavissa kunnan järjestämänä ja valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, kuin kaupungissa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet perustuvat Suomen perustuslakiin, varhaiskasvatuslakiin ja päivähoidosta annettuun asetukseen sekä Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Varhaiskasvatuksen vastuualueeseen kuuluvat myös kotihoidontuki ja yksityisen hoidon tuki. Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen päätökset tehdään KELA:ssa.

Varhaiskasvatusta järjestettiin perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäivähoidossa ja päiväkodeissa sekä avoimessa päiväkodissa, jonka toiminta aloitettiin kokeiluna loppuvuonna 2017. Ryhmäperhepäivähoitoyksiköt Koskelan vuorohoito ja Pyryharakka lopetettiin ja vuorohoito siirrettiin osaksi päiväkotien toimintaa 1.8.2017. Lokakuussa Mäntän alueen päiväkodit Sarapuisto, Kirkonpelto ja Koskela suljettiin ja kaikki toiminta siirtyi uuteen Miinanhelmen päiväkotiin, joten päiväkotiyksiköiden lukumäärä oli vuoden lopussa kolme.

Uuteen Miinanhelmen päiväkotiin tehtiin taidehankintoja kaupungin strategian mukaisesti. Julkisivuihin tulivat lastenideoimat ja taiteilija Paula Salmelan edelleen työstämät taideteokset, jotka kuvaavat aurinkoa, kuusia, lehtiä ja eläimiä sekä Päiväkodin sisäpihalle pronssinen, kettuaiheinen veistos.

Sisätiloihin sijoitettiin taiteilija Mikko Kallion kaksiosainen taideteos "Puiden elämää", jonka kokonaisuutta voidaan myöhemmin laajentaa päiväkodin muihin sisätiloihin esimerkiksi lasten kanssa yhdessä toteutettavana teoksena. Taideteosten yhteishinta oli 49.520€

Lapsia päivähoidossa 31.12.2017 oli 285 (58,3 % ikäryhmästä 0-6 v), mikä on 8 lasta vähemmän kuin vuoden 2016 lopussa. Päiväkotihoidossa lapsia oli 257, joista vuorohoitoa käyttivät 64 lasta, ryhmäperhepäivähoidossa 8 ja perhepäivähoidossa 20. Perhepäivähoitolasten varahoito järjestettiin päiväkodeissa.

Esiopetusta täydentävää osapäivähoitoa tarvitsevia esioppilaita on ollut 46 (52,9 % ikäryhmästä). Esioppilaiden osapäivähoitoa järjestettiin esiopetuksen yhteydessä päiväkodissa, aamu- ja iltapäivähoitona sekä koulun esiopetuksen että päiväkodin tiloissa. Esioppilaiden erilaisiin osapäivähoitopaikkoihin vaikuttivat kaupungin eri alueiden erilaiset tilat ja käytettävissä oleva henkilöstö.

Vuorohoidon tarve vaihteli vuoden aikana, yhtäaikaista hoitosuhteita oli kuukaudesta riippuen 45 – 60, jonka vuoksi henkilökunnan tarpeen arvioiminen on ollut haastavaa. Ajoittain jouduttiin tekemään myös tilapäisiä työjärjestelyjä lapsimäärän lisääntyttyä äkillisesti. Vuoden 2016 päätöksen mukaisesti yö- ja viikonloppuhoidon järjestäminen keskitettiin 1.8.2017 alkaen Mäntän taajamaan Miinanhelmen päiväkotiin ja Vilppulankosken päiväkodin aukioloaikoja laajennettiin hoidontarpeen mukaisesti klo 22.30 saakka.

Pohjaslahdella päivähoitopaikkojen kysyntä on ollut vakaata ja 2014 elokuussa perustettu Pohjaslahden ryhmäperhepäivähoitoyksikkö on toiminut koko vuoden. Tilat on vuokrattu Pohjaslahden kyläyhdistykseltä. Yhteistyö kyläyhdistyksen kanssa on sujuvaa ja toiminta on hyvin vastannut kylän tarpeisiin. Pohjaslahden ryhmäperhepäivähoitoyksikön tarvetta arvioidaan jatkossakin vuosittain.

Vaikeasti arvioitavan kotihoidon tuen kustannukset jäivät ennakoitua pienemmiksi. Yksityisen hoidon tuen korvaukset laskivat myös, sillä yksityisten perhepäivähoitajien määrä laski loppuvuonna kahteen.

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen henkilöstön sijaiskustannukset sekä vuosilomien että sairaus- ja äitiyslomien osalta olivat samaa luokkaa kuin vuonna 2016.

Henkilöstön vähennystä on tapahtunut perhepäivähoitajien määrän vähenemisessä. Vuoden 2017 lopussa perhepäivähoitajia oli enää 5, kun vuotta aiemmin heitä oli 9.

Toiminta

Vuonna 2016 alkaneet isommat toimintakulttuurin ja varhaiskasvatuksen rakenteita muuttaneet valtakunnalliset päätökset ja linjaukset jatkuivat vuonna 2017. Arjen toimintakulttuurin muuttavat varhaiskasvatuksen perusteiden mukaiset paikalliset suunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2017 alkaen.

Tähän muutosprosessiin ja toiminnan kehittämistyöhön Opetushallitus myönsi avustusta Juupajoen kanssa yhteistoiminnassa järjestettyyn Yhdessä osallistuen- hankkeelle 10 460 € toimintakaudelle 1.8.2016 – 31.12.2017. Hankkeen tavoitteena oli kehittää ja vahvistaa Mänttä-Vilppulan kaupungin ja Juupajoen kunnan varhaiskasvatuksen henkilökunnan pedagogista osaamista kehittämis- ja koulutusprojektin avulla. Projektin tavoitteena oli tehdä kuntiin omat 1.8.2017 voimaan tulleet varhaiskasvatuslain mukaiset varhaiskasvatussuunnitelmat. Hankkeen vastuhenkilönä toimi vs. varhaiskasvatuksen johtaja Mervi Eerikäinen. Hankkeeseen liittyi koko henkilökunnan koulutus ja ammattiryhmien tapaamiset. Tämän koulutusprosessin vetäjänä toimii ulkopuolinen kouluttaja LTO, KT Piia Roos.

Sivistystoimen päättämä varhaiskasvatuksen esimiesten organisaatiomuutos toteutettiin 1.8.2017 alkaen. Esimiestyön organisaatiomuutosprosessi on vasta aluillaan, mutta jo nyt on nähtävissä, että yhden päiväkodin johtajan työn kohdentaminen pedagogiseen johtamiseen on tukenut hyvin muutoksia arjen toiminnassa. Toimintakulttuurin muutokset tarvitsevat lähijohtamista ja nyt siihen on mahdollisuus vastata.

Mänttä-Vilppulan varhaiskasvatus osallistui myös valtakunnalliseen varhaiskasvatuksen kehittämisverkosto Loistoon sekä Tampereen seudun opetus- ja kasvatusalan henkilöstölle suunnattuun osaamisen kehittämispalvelu Osakkeen toimintaan.

Henkilökunta on osallistunut muihin koulutuksiin tarpeen mukaisesti ja yksiköillä on ollut vuoden aikana lisäksi omia sisäisiä koulutuksellisia teemailtoja.

LASTEN PÄIVÄHOITO YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	Toteutunut 2016	Toteutunut 2017
Läsnäolopäivät		
Päiväkodit	42 154	51 251
Perhepäivähoito, sis. ryhmäperhepäivähoidon	19 921	7 258
Läsnäolopäivät yhteensä	62 075	58 509

Hoitopaikat		
Perhepäivähoito	36	20
Vuorohoito	52	0
Ryhmäperhepäivähoito	8	8
Päiväkotipaikat	257	275

Vuorohoidon toiminta yhdistettiin päiväkotitoimintaan 1.8.2017

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Varhaiskasvatuksen lähipalveluiden turvaaminen; pedagogisen johtajuuden korostaminen.	Kyllä/Ei	Toiminta organisoidaan uuden päiväkodin, Miinanhelmen, valmistuttua uusien tilamahdollisuuksien mukaisesti.	Organisaatiouudistus hyväksytty eri käsittelyissä (Sivltk, YT-ryhmä).

Hoitopaikat	2016				2017			
	alle 3v	3-5v	6-vuotiaat	Lapset yhteensä	alle 3v	3-5v	6-vuotiaat	Lapset yhteensä
Perhepäivähoito	8	12	0	20	6	14	0	20
<u>Pohjaslahden</u> ryhmäperhepäivähoito	0	5	0	8	2	6	0	8
Vuorohoito	Kuusi (6) vuorohoitoa käyttävää lasta oli sijoitettuna muihin kuin vuorohoidon yksiköihin.				Kolmekymmentä (30) vuorohoitoa käyttävää lasta oli sijoitettuna muihin kuin päiväkodin vuorohoitoryhmään.			
Pyryharakan vuorohoito	4	13	2	19				
Koskelan vuorohoito	5	12	0	17				
Päiväkotihoido								
Kolhon päiväkot	7	10	4	21	6	13	1	20
Vilppulankosken päiväkot	10	49	16	75	11	57	17	85
Koskelan päiväkot	7	30	0	37				
Sarapuiston päiväkot	0	0	25	25				
Kirkonpellon päiväkot	14	36	0	50				
Miinanhelmen päiväkot					28	94	31	153
- vuorohoidon ryhmä					4	13	3	20
				278				286

VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	Muutokset	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	521 632	501 500		456 229	45 271	91,0
Menot	-3 897 060	-3 986 214		-3 764 386	-221 827	94,4
Netto	-3 375 428	-3 484 714		-3 308 157	-176 557	94,9

ESIOPETUS

Esiopetusta järjestettiin peruskouluissa erillisryhmissä ja samaten päiväkodissa erillisryhmässä. Päiväkodin yhteydessä olevien esiopetusryhmien käytännön asioita hoiti myös päiväkodin johtaja, mutta hallinnollisesti ryhmät kuuluvat Savosenmäen kouluun. Esiopetus toteutettiin koulun henkilöstöllä Savosenmäen koulussa yhdessä ryhmässä ja Sarapuiston päiväkodissa varhaiskasvatuksen henkilöstöllä kahdessa ryhmässä. Savosenmäessä ei päivähoitoa järjestetä, sen sijaan Sarapuistossa järjestetään. Syksystä lähtien muutettiin kaikki esiopettajat toimimaan saman virkaehtosopimuksen mukaisesti.

Esiopetusoppilaita oli 93, mikä on 9 oppilasta enemmän kuin edellisvuonna. Esiopetuksessa oli 25 kuljetusedun saanutta oppilasta ja 4 esikoululaista käytti maksullista kuljetusta.

ESIOPETUSOPPILAAT

Tilastointipäivä 20.9.2017

Ennuste

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Vilppulankosken koulu	31	31	35	38	27	23
Kolhon koulu	10	8	9	8	10	5
Savosenmäen koulu	46	45	49	41	46	46
Yhteensä	87	84	93	87	83	74

Sarapuiston esiopetuksen toteumaprosentti on 83,55 prosenttia. Savosenmäen esiopetuksen toteumaprosentti on 95,57 prosenttia. Vilppulankosken esiopetuksen toteumaprosentti on 104,77 prosenttia ja Kolhon esiopetuksen 104,54 prosenttia.

ESIOPETUS YHTEENSÄ

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Esiopetus €/oppilas	5 802	5 831	5 308
Sarapuisto	5 558	5 918	4 526
Savosenmäki	4 913	5 650	5 553
Vilppulankoski	6 122	5 192	5 110
Kolho	7 289	8 425	8 289

VALMISTAVA OPETUS

Opetusjärjestelyistä

Valmistavaa opetusta on järjestetty Vilppulankosken koululla lukuvuoden 2014 - 2015 alusta lähtien. Sivistyslautakunta päätti 13.12.2016, § 62, että toinen valmistavan luokan ryhmä siirtyy Vilppulan yhteiskouluun kevätlukukauden 2017 alusta lähtien toistaiseksi. Lasten kannalta on parempi, jos yläkouluikäiset voisivat opiskella lähinnä omaa viiteryhmäänsä, lähellä omanikäisiään lapsia. Kesällä luultiin, että selvittää yhdellä valmistavalla opettajalla, mutta syksyllä oppilaiden määrä lisääntyi ja tarvittiin palkata toinen opettaja. Lähellä joulua jouduttiin palkkaamaan vielä kolmaskin opettaja pienille oppilaille.

Savosenmäen koulua kävi 27 maahanmuuttajataustaista lasta perusopetuksessa, jotka eivät enää saa valmistavaa opetusta, mutta jotka tarvitsevat S2-opetusta ja muita tukitunteja. S2-opettaja on palkattu maahanmuuttajalapsia varten. Samoin Koskelan yläkoulussa opiskelevalle 14 maahanmuuttajanuorelle on järjestetty lisää kielen tunteja ja heidän opetustaan on eriytetty tarvittaessa. Koskelan yläkoulussa toimii resurssiopettaja lähinnä mamu-oppilaita varten. Mamu-lasten opetusjärjestelyt ovat vaatineet aikaa ja vaivaa monella eri taholla sekä hallinnossa että kouluissa, mutta maahanmuuttajien opetus on arkipäivää ja siihen on totuttu.

VALMISTAVA OPETUS

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Valmistavan luokan oppilaiden integroituminen oman ikä- tai taitotasonsa mukaisien yleisopetuksen luokkien taide- ja taitoaineiden sekä reaaliaineiden oppitunneille. Lukuvuoden alussa integroinnit tapahtuvat eniten taide- ja taitoaineisiin ja integroituntien määrä ja sisällöt kasvavat lukuvuoden loppua kohden (ku, mu, li, ks).	Kyllä/Ei	Eri oppiaineiden määrä per oppilas lukuvuoden alussa vs. lukuvuoden lopussa.	Oppilaita integroitiin taito- ja taideaineiden lisäksi matematiikkaan, englantiin, historiaan ja maantietoon. Integroimismäärät kasvoivat niiden oppilaiden kohdalla, jotka olivat koulussa koko lukuvuoden.
Valmistavassa luokassa yhden lukuvuoden opiskelleiden oppilaiden kielitaidon taso on A1.2 tai B1.1 riippuen oppilaan oppimisvalmiuksien lähtötaitotasosta (luku- ja kirjoitustaidottomat vs. omassa kotimaassaan opiskelleet).	Kyllä/Ei	Huhtikuussa tehdyt kielitaitotestit (KIKE) ja niistä saadut kielitaitoprofiilit.	Saavutettiin astetasot, jotka olivat tavoitteina, A2 taso luku- ja kirjoitustaitoisille, A1 taso luku- ja kirjoitustaidottomille.

PERUSOPETUS

Oppilasmäärän kehitys

Oppilaita oli 28 oppilasta vähemmän kuin edellisvuonna. Maahanmuuttajaoppilaita oli 9 tilastointipäivänä 20.9.2017. Mamu-oppilaita oli 4 lasta vähemmän kuin edellisvuonna. Yhteensä perusopetusoppilaita oli 894 (mukana mamu-oppilaat).

OPPILASMÄÄRÄT KOULUITTAIN

Tilastointipäivä 20.9.2017, M=maahanmuuttajaoppilaat

Ennuste

	15-16 M	16-17 M	17-18 M	18-19	19-20	20-21
Vilppulankosken koulu	199 27	194 13	193 9	196	204	199
Kolhon koulu	66	70	65	61	55	53
Savosenmäen koulu	306	306	295	294	284	285
Vilppulan yhteiskoulu	145	143	138	131	137	134
Koskelan yläkoulu	190	180	183	164	161	146
Pienryhmä=Harjaantumisop.	20	16	11	15	15	15
Yhteensä	926 27	909 13	885 9	861	856	832

Savosenmäen koulu = Savosenmäen koulu ja Koskelan alakoulu

Koskelan yläkoulun oppilasmäärä nousi 3 oppilaalla. Vilppulan yhteiskoulun oppilasmäärä aleni 5 oppilaalla, Kolhon koulun 5 oppilaalla, Vilppulankosken koulun 1 oppilaalla, Savosenmäen koulun 16 oppilaalla ja maahanmuuttajien valmistavan opetuksen oppilasmäärä 4 oppilaalla. Toisaalta valmistavan opetuksen oppilasmäärä on vaihdellut lukuvuoden aikana. Uudet opetussuunnitelmaperusteet astuivat voimaan myös yläkoulussa elokuun alusta. Uusi opetussuunnitelma vaatii tietoteknologian käyttöä ja kaupungilla on haaste saada langattomat verkot toimimaan kouluilla, jotta sähköinen opetusmateriaali ja oppimisolustat ovat käytössä.

Viroista

Koskelan yläkouluun haettiin historian ja yhteiskuntaopin sekä ruotsin ja toisen vieraan kielen päätoimista tuntiopettajaa. Hakemuksia historian ja yhteiskuntaopin päätoimisen tuntiopettajan virkaan tuli 70 kappaletta ja ruotsin ja toisen vieraan kielen päätoimisen tuntiopettajan virkaan 23.

Mäntän lukioon haettiin matematiikan päätoimista tuntiopettajaa. Virkaan tuli 41 hakemusta.

Mäntän lukioon ja Koskelan yläkouluun haettiin opinto-ohjaajaa. Virkaan tuli 27 hakemusta.

Kaikkiin virkoihin valittiin muodollisen kelpoisuuden omaavat henkilöt, mutta historian tuntiopettaja ei ottanut virkaa vastaan ja virka täytettiin määräaikaaisesti lukuvuodelle 2017 - 2018. Ruotsin tuntiopettajan virka täytettiin määräaikaaisesti ja virka muutettiin ruotsin ja espanjan kielen päätoimiseksi tuntiopettajan viraksi ja siihen saatiin muodollisesti pätevä henkilö eri haulla.

Koulujen budjettien toteumaprosentit:

Vilppulankosken koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoitteet saavutettiin, toteuma on 99,07 prosenttia.

Kolhon koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 96,90 prosenttia.

Savosenmäen koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 98,85 prosenttia.

Pienryhmät (Harjaantumisopetus): Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 97,81 prosenttia.

Vilppulan yhteiskoulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 97,74 prosenttia.

Koskelan yläkoulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 98,54 prosenttia.

Muiden yhteisten toimintojen toteumaprosentti oli 73,12 prosenttia. Prosenttia pienentää toimintatuottojen kasvu 126 649 eurolla (tulot yhteensä 428 649 €). Uusia tukia ja avustuksia korvamerkittynä koulupuolelle saatiin noin 135 200 euroa vuonna 2017 ja lisäksi aiemmin saatuja avustuksia oli käytettävissä noin 41 500 euron verran. Matkustus- ja kuljetuspalveluihin eli oppilaiden kuljetuksiin kului esi- ja perusopetuksessa 516 972 euroa ja maahanmuuttajien valmistavan opetuksen kuljetuksiin 8 502 euroa. Esi- ja perusopetuksen kuljetukset alenivat 76 035 euroa ja valmistavan opetuksen kuljetukset 8 081 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Esi- ja perusopetuksen oppilaskuljetukset on kilpailutettu vuosille 2015 - 2018 mahdollisella yhden vuoden optiolla. Valitut yrittäjät jatkoivat palvelua; Mäntän Tilausliikenne Oy kuutta reittiä, taksipalvelu Mika Roponen yhtä ja Töysän linja Oy yhtä reittiä. Matka Mäkelä Oy lopetti liikennöinnin kesällä 2017. Kolhon suunnan kuljetukset kilpailutettiin lukuvuodeksi 2017 - 2018 joukkoliikenteenä. Kilpailutuksen voitti Mäntän Tilausliikenne Oy. Sivistystoimi järjesti koulukuljetuksen 204 perusopetuksen oppilaalle. Koulukuljetuskriteerit voi lukea perusopetuksen [www-sivuilla](http://www.sivuilla). Valituksia koulukuljetuksesta ei tullut.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Kunnat voivat järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa 1-2-luokkalaisille ja erityisoppilaille, mutta pakkoa ei ole. Toimintaan saa valtionosuutta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuminen	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
Vilppulankosken koulu	24	18	18	33	23	16
Kolhon koulu	11	11	15	13	4	8
Savosenmäen koulu	47	40	36	38	32	25
Pienryhmä	7	7	7	6	7	6
Yhteensä	89	76	76	90	66	55

Vilppulankosken aamu- ja iltapäivätoiminnan (apip-toiminnan) toteuma on 74,35, Kolhon koulun 105,39, Savosenmäen koulun 83,40 ja Savosenmäen pienryhmien (=harjaantumisopetuksen) 62,74 prosenttia.

PERUSOPETUS YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	Toteutunut 2017
Perusopetus €/oppilas	8 309	8 476	8 453
Vilppulankosken koulu	7 159	7 436	7 386
Kolhon koulu	8 789	8 976	9 020
Savosenmäen koulu	6 946	6 969	7 015
Vilppulan yhteiskoulu	10 376	10 522	10 467
Koskelan yläkoulu	8 957	9 409	9 195
Pienryhmät (=Harjaantumisopetus)	19 018	18 948	21 965

Oppilaat TA2017= 20.9.16 oppilaat TP2017= 20.9.16 ja 20.9.17 keskiarvo

Koulukuljetuskustannukset sekä aamu- ja iltapäivätoiminta ei ole mukana €/oppilas tunnusluvuissa.

PERUSOPETUS YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	Muutokset	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	634 274	342 930		508 938	-166 009	148,4
Menot	-9 407 432	-9 359 281		-9 220 729	-138 552	98,5
Netto	-8 773 159	-9 016 351		-8 711 790	-304 561	96,6

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kaikki perusopetuksen oppilaat saavat päättötodistuksen.	%	100 %	117 oppilasta saanut päättötodistuksen, viisi (5) oppilasta jatkaa vielä
Suomi 100 vuotta näkyy jokaisen peruskoulun toiminnassa vuoden aikana.		Tapahtuman nimi ja lukumäärä	Konsertti joka kouluun - konserttiin osallistuivat kaikki koulut. Muut

			tapahtumat kouluittain alla.
--	--	--	---------------------------------

Yläkoulujen oppilaista viisi (5) ei saanut päättötodistusta kevätlukukauden lopussa. Edellä kerrottu kuvastaa joustavia opetusjärjestelyjä. Oppilas saa jatkaa koulunkäyntiä niin kauan että saa päättötodistuksen. Koskelan yläkoulussa jatkoi kolme (3) oppilasta ja Vilppulan yhteiskoulussa kaksi (2) oppilasta.

Suomi 100-vuotta tapahtumat kouluissa:

Sivistystoimen hallinto

- Suomi kulttuurisalkku -yhteistyöhanke Kiinan Chongqingin opetushallinnon ja Xiejiawanin koulun kanssa, lv 2016 - 2017, mukana Savosenmäen koulu, Vilppulan yhteiskoulu, Serlachius museot ja Ficea

Savosenmäen koulu

- Konsertti koulussa –tapahtuma; maakuntalaulut, kevät 2017
- koulun yhteinen tilateos; joutsenet, kevät 2017
- kulttuurihanke yhdessä sivistyshallinnon kanssa Kiinaan lv 2017 - 2018
- elo-syyskuu; 100 kättelyä
- lokakuu; 100 kyykkyä
- marraskuu; 100 tervehdystä
- joulukuu; 100 kiitosta ja/tai kehua
- sotaveteraanikonsertti 19.9.2017
- Suomi kulttuuriviikon työpajat ja näyttelyt oppilaille, vko 48
- kulttuuriviikon näyttelyilta huoltajille 4.12.2017
- koulun itsenäisyysjuhlat ja tanssiaiset 5.12.2017

Vilppulankosken koulu

- Suomi 100 -pajaviikot; ruotsi- ja saamepaja vko 36, järjestöt Mänttä-Vilppulassa vko 39, kuvataidepaja ja musiikkipaja vko 41, käsityöpaja vko 44, kuvataidepaja ja rahapaja vko 46, ruokapaja vko 48
- viikon satanen; oppilaat suunnittelevat joka viikolle jumppaliikkeen, jota toistetaan sata kertaa/sekuntia
- joka viikko kouluruokailussa ruokalistalla lounas historian eri vuosikymmeniltä
- vanhan ajan koulupäivä, koulu vuonna 1917, 5.10.2017
- itsenäisyysjuhla 5.12.2017 Vilppulan urheilutalolla

Kolhon koulu

- eri oppiaineissa puhutaan ja tehdään Suomi-asioita kattavasti eri ikäkausille sopivissa muodoissa
- joka viikko tarjolla joku perinteinen kouluruoka

-
- Suomi 100 -teemaa toteutetaan 5-6 -luokkien valinnaisjaksoilla
 - joukotauolla pidetään Suomi 100 kuorokerho ja kuvikerho, käsityökerhossa aiheeseen sopivia töitä
 - Suomi 100 teemaviikko vko 40, mm. museopäivä, eläinpäivä ja vanhanaikainen koulupäivä
 - itsenäisyysjuhla 5.12.2017 Vilppulan urheilutalolla

Koskelan yläkoulu

- laitoksissa asuvien ikäihmisten kahvit ja musiikkiesitys 4.5.2017, tekemiseen osallistui noin 150 oppilasta
- sepeleen lasku sankarihaudalle 29.9.2017
- Suomi 100 -ateria 7-luokkalaisten toteuttamana
- biorekka
- itsenäisyyspäivän juhla 5.12.2017

Vilppulan yhteiskoulu

- puolukka/suunnisturetki
- kaksi konserttia
- Suomen historian eri vuosikymmeniin perehdytään monialaisissa opinnoissa, tuotokset aikajalalle
- itsenäisyysjuhla
- kulttuurihanke yhdessä sivistyshallinnon kanssa Kiinaan lv 2017 - 2018

LUKIOKOULUTUS

MÄNTÄN LUKIO

Tavoitteena edelleen on, että toisen asteen opiskelijat jäisivät omalle seutukunnalle opiskelemaan. Kaupunginvaltuusto on päättänyt strategialinjauksessa, että lukiota kehitetään taidepainotteiseen suuntaan. Lukion oppilasmäärä laski kuudella (6) opiskelijalla edellisvuodesta. Opiskelijakohtaiset menot lukiossa olivat vuonna 2016 Mänttä-Vilppulassa 9 911 €/opisk., koko maassa 7 604 €/opisk., (Opetushallituksen raportti K06Z6OS/22.12.2017).

OPPILASMÄÄRÄT LUKIO

Tilastointipäivä 20.9.2017

Ennuste

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Opiskelijat	117	109	106	111	125	115
Etäopiskelijat	2	3	0	4	4	4
Yhteensä	119	112	106	115	129	119

LUKIOKOULUTUS YHTEENSÄ

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA 2017	Toteutunut 2017
€/opiskelija	9 573	9 466	9 917

LUKIOKOULUTUS YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	Muutokset	Toteuma TP2017	Polkkeama	Tot %
Tulot	17 252	20 000		10 089	9 911	50,4
Menot	-1 122 987	-1 180 190		-1 090 959	10 769	101,0
Netto	-1 105 735	-1 060 190		-1 080 871	20 681	102,0

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Hyvät oppimistulokset.	Vuosittaiset ylioppilaskirjoitukset suhteutettuna opiskelijoiden lähtötasoon.	Pysyminen vuosien 2012 - 2015 tasossa verrattaessa samantyyppisiin lukioihin.	Tulokset pysyneet korkeatasoisina
Oppilasmäärän alenemisen pysäyttäminen.	Kyllä	Opiskelijamäärä vähintään lukuvuoden 2016 - 2017 tasolla.	Vähentynyt, mutta tämän lukuvuoden alussa aloittavien opiskelijamäärä kasvoi puolella muihin vuosiin verraten.

TUKI- JA OSTOPALVELUT**HENKILÖSTÖN OTTO**

Kevät- ja syyslukukaudella työnohjausta sai yksi henkilö yksilöohjauksena. Lisäksi yhdelle koulun ryhmälle järjestettiin työnohjausta pari kertaa syyslukukaudella heidän pyynnöstään.

AMMATTIOPETUS

Eläkeperusteiset KuEl-maksut, 70 107 euroa johtuvat aiemmin Mäntän kaupungin omistuksessa olleen kauppapaippilaitoksen eläkemaksuista.

KURAATTORIT

Kuraattoripalvelut jatkuivat entisenlaisina kahden kuraattorin voimin. Vastaava kuraattori hoitaa toisen asteen opiskelijat Saskyn toimipisteessä ja lukiolla sekä Vilppulan yhteiskoulussa ja Kolhon koulussa perusopetusikäiset oppilaat. Toiselle kuraattorille kuuluu Savosenmäen ja Vilppulankosken koulu sekä Koskelan yläkoulu. Juupajoen kunta ostaa meiltä kuraattoripalvelun yhtenä päivänä viikossa.

Kuraattori- ja psykologipalveluista vastuussa oleva kunta voi laskuttaa ko. palvelujen käyttämisestä aiheutuneet oppilas- tai opiskelijakohtaiset henkilöstökustannukset oppilaan kotikunnalta.

TVT-TUKIHENKILÖ

TVT-tukihenkilö –nimike muutettiin tv-t-suunnittelija –nimikkeeksi. Tv-t-suunnittelijan työ on erityisen tärkeää uuden opetussuunnitelman myötä. Hän myös suunnittelee ja kehittää tietotekniikkaa yhdessä tv-ryhmän kanssa.

TUKI- JA OSTOPALVELUT

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	Muutokset	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	8 530	7 500		10 530	-3 030	140,4
Menot	-198 324	-180 610		-165 864	-14 746	91,8
Netto	-189 794	-173 110		-155 334	-17 776	89,7

MUUT SIVISTYS- JA OPETUSPALVELUT**KIRJASTOTOIMI**

Kirjastotoimi on ollut aktiivinen hankehaussa. Vaikka saadut summat eivät ole kovin suuria, niillä on kuitenkin ollut vaikutusta yhteisen hyvän tuottamiseen. Myös Autere –opisto on saanut tukea opintosetelin käyttöön. Vuoden 2017 aikana on ollut käynnissä tai saatettu loppuun seuraavat hankkeet:

Hanke	Summa €	Käyttöaikataulu / Loppuraportti
Opintoseteliavustus, Autere-opisto (Opetushallitus) 2016 - 2017	2 500	1.7.2016 - 2017 / 30.6.2018
Opintoseteliavustus, Autere-opisto (Opetushallitus) 2017 - 2018	2 500	1.6.2017 - 2018 / 30.6.2019

Avustushakemus kirjastotoiminnan kehittämiseen AVI, Härvelit nykyaikaan	4 500	3.4.2016 - 31.12.2017
Avustushakemus kirjastotoiminnan kehittämiseen AVI, Infotaulu ikkunaan, automaatti avuksi	6 000	1.5.2017- 31.12.2018 /28.2.2019
Avustushakemus kirjastotoiminnan kehittämiseen AVI Kirjakolahduksia koululaisille	6 000	Yhteistyössä Ruoveden kanssa

Käyntejä kirjastoissa oli yhteensä 78 311 ja lainoja oli 156 120. Asukasta kohden käyntejä oli 7,6 ja lainoja 15,1. Kirjastoissa järjestettiin 29 näyttelyä ja 62 tapahtumaa, kuten mm. konsertteja, luentoja, satutunteja ja pelipäiviä. Laajinta julkisuutta sai Mäntän kirjaston Juri Gagarin -aiheinen näyttely Lapsuuden sankarille. Näyttelyn avajaisissa esiintyivät mm. muusikko Heikki Salo ja kirjailija Timo Malmi. Spesiaalitapaus oli myös Lausuu Leskistä -festivaali. Peruskoulujen opetussuunnitelmassa on kirjattuna kirjaston ja koulujen yhteistyö. Kirjastonkäytönopastus tai kirjavinkkausta oli 61 kertaa.

Kirjastokohtaiset lainausluvut 2017	
Mänttä	89 357
Vilppula	49 159
Kolho	15 370
Pohjaslahti	2 234
yht.	156 120

Uusi kirjastolaki astui voimaan 1.1.2017 ja laajensi kirjaston tehtäväkenttää peruspalveluna entisestään. Uusia tehtäviä on mm. kirjaston velvollisuus tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kaupunginhallituksen tilaama kirjastoverkkoselvitys valmistui ja käsiteltiin alkuvuodesta. Kaupunginhallitus päätti, että kirjastoverkko jatkaa nykyisellään ja että kirjastotoimi on aktiivinen kirjastoautomaation käyttöönotossa. Kirjasto sai AVI:n hankerahaa lainausautomaatin ja infonäytön hankintaan sekä laati hakemuksen hankerahasta omatoimipalveluiden lisäämiseksi. Itsenäisyyden juhluvuonna kirjaston painopistealueena oli kirjallisuuden merkityksen esiintuominen virkistykseen ja hyvinvoinnin lähteenä. Tavoitetta toteutettiin monin tavoin, mm. Mänttä-Vilppulan ja Ruoveden kirjastojen yhteisellä hankerahalla.

AUTERE-OPISTO

Autere -opiston toteuma on 99,69 prosenttia. Autere -opiston tunteja oli 5 948 ja opiskelijoita 1 473 henkilöittäin laskettuna. Ruovesi päätti ostaa kansalaisopistopalvelut ostopalveluna Mänttä-Vilppulasta myös vuonna 2017.

KULTTUURI, TAIDE JA MUSIIKKI

Kulttuuripalvelujen toteuma oli 154,27 prosenttia.

Mänttä-Vilppulan imago taidekaupunkina on vahvistunut. Kuvataideviikot on koko Suomessa tunnettu taidetapahtuma, joka sai myönteistä huomiota mm. valtakunnallisten sanomalehtien palstoilla (esim. Helsingin Sanomat) myös vuonna 2017. Musiikkijuhlat on myös vakiinnuttanut paikkansa korkeatasoisena

kulttuuritapahtumana ja valittu Euroopan festivaaleihin parhaimmistoon (EFFE LABEL 2017 - 2018, Europe for Festivals, Festivals for Europe).

Vuoden 2017 suurin tuettu tapahtuma koko kaupungin osalta oli Kitusuon Sofia - oopperaproduktio kesä-heinäkuussa, joka keräsi kansallista huomiota.

Lisäksi kulttuuripalvelut tuki useita paikallisia tapahtumia avustusten muodossa.

Musiikin ostopalveluista on tehty sopimus Merikanto -opiston kanssa ja toiminta sujui entiseen tapaan hyvin. Musiikin ostopalvelujen toteumaprosentti on 98,29 prosenttia. Koko opiston opetustunteja pidettiin 18 504, Mänttä-Vilppulan tunnit tästä 4 635 tuntia. Mänttä-Vilppulasta oppilaspaikan sai 19 uutta oppilasta. Mänttä-Vilppula on suurin palvelun ostaja Merikanto -opistolta, vuoden 2017 kuntaosuus oli 80 000 euroa. Muun musiikkitoiminnan (musiikkijuhlat) toteumaprosentti on 100,00 prosenttia. Avustuksena maksettiin Mäntän Musiikkijuhlien tuki ry:lle 27 000 euroa. Kaupungilla on sopimus Mäntän Musiikkijuhlien Tuki ry:n kanssa.

MUUT SIVISTYS- JA OPETUSPALVELUT

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TP 2016	TA2017	Toteutunut 2017
Kirjasto, €/laina	4	4	4
Kirjasto, €/asukas	61	62	62
Autere-opisto, €/opetustunti	68	68	64
Kulttuuri, €/asukas	14	10	16
Musiikkiopetus, €/opetustunti	28	29	29
Musiikkiopetus, €/oppilas	719	685	728

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lähipalvelujen turvaaminen monipuolisilla ratkaisulla.	Kyllä/Ei	Kirjastotoimintaa koskevien selvitysten valmistuminen 4/2017 mennessä.	Valmistunut ja käsitelty.
Asukkaiden omaehtoisen opiskelun ja sivistämisen ylläpitäminen ja kehittäminen.	Kyllä/Ei	Autere-opiston kurssitarjonnan rakentaminen asiakaskysynnän mukaisesti.	Kyllä, esim. kurssit sukututkimuksen lähdeaineisto, huilukurssi, erilaisia sirkuskursseja

NUORISOTOIMI

Nuorisotilojen käyttäjämäärät pysyttelivät suurin piirtein edellisvuoden tasolla ja toimintaa kehitettiin tarpeen mukaan ohjatun ryhmätoiminnan suuntaan. Erilaisia tapahtumia järjestettiin tai oltiin mukana järjestämässä oman kaupungin alueella, edellisvuosien kaltaista retkitoimintaa ei ollut, syynä nuorten

kiinnostuksen puute. Tapahtumajärjestelyitä nopeasykkeisessä elämänmenossa syntyy nopeasti, ennakkoon suunnittelematta. Järjestelyissä noudatettiin matalaa kustannustasoa. Yhdistyksille annettiin asiantuntija-, järjestely- ja esimerkiksi äänentoistolaiteapua, mistä ei kuluja kertynyt. Aikaisempien vuosien leiritoimintaa ei kertomusvuonna ollut. Toivotaan tulevaisuudessa löytyvän sopiva leiripaikka. Poikkihallinnollisena yhteistyömuotona nuorisohjaajat jalkautuivat oppilaitoksiin. Tukioppilastoiminnassa oli nuorisotoimi vahvasti mukana ja 6. ja 7.-luokkalaisten ryhmätykset järjestettiin entiseen tapaan yhdessä seurakunnan kanssa. Koulutoimen ja sosiaalitoimen kanssa tiivistettiin yhteistoimintaa perustamalla tukiverkosto, jossa on edustajia kaikilta nuorten kanssa työskenteleviltä hallinnonaloilta ja seurakunnasta. Avustuksiin oli talousarviossa varattuna 4 500 euroa, josta maksettiin kohdeavustuksina nuorisotila Länskan siivouksesta 2 475 euroa, mukana Mänttä-Vilppulan 4H-yhdistys, Vilppulan Tähti ja Koillis-Pirkan Kiekko ry ja 2 025 euroa toiminta-avustuksina Mäntän Valolle, Mäntän Nuorisosirkukselle ja Mäntänvuoren Partiolaisille.

Nuorisovaltuuston perustaminen ja toiminta vuonna 2017

Nuorisovaltuusto perustettiin jo aiemmin, mutta sen toiminta hiipui. Vuoden 2017 aikana nuorisovaltuuston toiminta herätettiin uudelleen henkiin ja siihen valittiin uudet jäsenet. Jäsenet ovat käyneet eri hallintokuntien kokouksissa ja toiminta on ollut aktiivisempaa kuin aiemmin.

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Nuorten vaikutusmahdollisuuksien kasvattaminen.	Kyllä/Ei	Nuorisovaltuustotoiminnan aktiivinen jatkaminen 7/2017 mennessä.	Nuorisovaltuusto nimetty ja pidetty 1 kokous ja 5 kuukausitapaamista.
Nuorten osallistamisen aktivointi.	Kyllä/Ei	Järjestetään erilaisia tapahtumia, tilaisuuksia, retkiä ja leirejä yhteensä xx kpl.	Järjestetty yhteensä 25 tapahtumaa.

MUUT SIVISTYS- JA OPETUSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	Muutokset	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	231 379	279 800		250 409	29 391	89,5
Menot	-1 722 637	-1 743 654		-1 747 587	3 933	100,2
Netto	-1 491 288	-1 463 854		-1 497 178	33 324	102,3

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2016	TA2017	Muutokset	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot %
Tulot	1 413 036	1 151 730		1 236 196	-84 466	107,3
Menot	-16 566 800	-16 567 578		-16 203 203	-364 375	97,8
Netto	-15 153 764	-15 415 848		-14 967 008	-448 840	97,1

4.3.1.8 TEKNISET PALVELUT

TEKNINEN HALLINTO -vastuualue

Teknisen hallinnon vastuualueeseen on kuulunut osavastuualueet (kustannuspaikat) tekninen lautakunta ja tekninen toimisto. Teknisen lautakunnan alla on toiminut myös liikuntapoliittinen neuvottelukunta ja tiejaosto, joka käsittelee yksityistieasioita. Teknisen hallinnon henkilöstö on ollut tekninen johtaja (1 htv) ja toimistosihteerit (1,25 htv). Uusi toimistosihteerit aloitti tehtävät maaliskuun alussa ja edellinen eläköityi heinäkuun alussa.

Teknisen palvelukeskuksen henkilöstösuunnittelu- ja organisaatiotyö, joihin liittyvät olennaisesti mitoitukset, on ollut merkittävä tehtäväkokonaisuus koko vuoden ajan, kuten vuonna 2016, ja työ jatkuu edelleen vuoden 2018 loppuun asti.

Teknisen hallinnon tuloiksi on budjetoitu 30 000 €. Budjettiarvio on muodostunut talousarvion 2017 valmistelun yhteydessä, kun talousarviota tasapainotettiin karsimalla kuluja ja lisäämällä tuottotavoitteita. Tämä tuottotavoite muodostui teknisen palvelukeskuksen kaikkien vastuualueiden taksojen ja maksujen korotuksista. Taksojen korotus on toteutunut ainoastaan rakennusvalvontataksojen osalta ja kaikki tulot ovat kirjautuneet rakennusvalvonnan vastuualueelle. Teknisen hallinnon vastuualueelle ei kirjautunut tuloja vuonna 2017.

Menoja on toteutunut noin 35 000 € enemmän kuin on budjetoitu. Menojen ylitys johtuu siivous- ja ruokapalveluiden yhtiöittämisselvityksen kustannuksista (10 000 €), uuden toimistosihteerin rekrytoinnin aiheuttamista kalusto- ja ict-kuluista (5 000 €), väärin kirjautuneesta yhteistoimintaosuusmaksusta Keuruun kaupungille (8 000 €) sekä väärin budjetoiduista koulutuskuluista (2 000 €) ja eläkemenoperusteisista KuEL-maksuista (10 000 €). Kahta ensimmäistä kulukokonaisuutta ei oltu virheellisesti budjetoitu ollenkaan.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2016	TP 2017
Lautakunnan kokouksia [kpl]	16	14
Käsiteltyjä asioita [kpl]	104	112
Teknisen johtajan viranhaltijapäätöksiä [kpl]	72	84
Henkilöstö [hlö]	2	2

TEKNINEN HALLINTO

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA + muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot	+12 327	+30 000	+30 000	0	+30 000	0
Menot	-253 446	-240 744	-240 744	-276 297	+35 553	114,8
Netto	-241 119	-210 744	-210 744	-276 297	+65 553	131,1

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Toimintojen sopeuttaminen yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.	Kyllä/Ei	Teknisen palvelukeskuksen organisaation rakenne ja toiminta selvitetään 3/2017 mennessä ja toiminta sopeutetaan selvityksen tulosten perusteella 2017 loppuun mennessä	Kyllä Selvitys viivästyi tavoitteesta. Uudesta organisaatiosta päätettiin 9/2017. Toiminnan sopeuttaminen alkoi välittömästi ja jatketaan vuonna

			2018.
Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti kaikilla palvelualueilla ja se otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon toimintojen kehittämisessä	Kyllä/Ei	Selvitetään käytettävä palautejärjestelmä osana kaupungin selvitystä; selvitys on valmis 6/2017 mennessä	Ei Kaupungin selvitystä ei aloitettu.

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT -vastuualue

Siivous- ja ruokapalveluissa tehtiin yhtiöittämisselvitys. Alkusysäys asiaan oli henkilökunnan (sote-keittiöt) mahdollinen siirto maakuntahallintoon. Työ on valmistunut konsulttitoimiston vetämänä. Selvitys jatkuu sote-keittiöiden osalta ja raportin on tavoite valmistua keväällä 2018. Siivouspalvelut ja sivistyspalvelujen ruokapalvelut jäävät kaupungin omaksi toiminnaksi. Siivousyksikössä oli kevään aikana paljon sairauslomia ja sijaisten rekrytointi on ollut haastavaa. Vuoden alusta tapahtunut kolmen siivoojan vähennys on lisännyt sijaisten palkkausta. Siivousmitoitus valmistui syksyllä 2017.

Vuoden 2017 lokakuussa avautui uusi Miinanhelmen päiväkotitoiminta. Miinanhelmessä toimivat keittiöllä ruokapalvelutyöntekijä ja kaksi yhdistelmätyöntekijää, joiden tehtävänkuvaan kuuluu avustavia keittiön työtehtäviä ja päiväkodin siivoustyöt. Työajan jakautuminen prosenteissa on 75 % siivous ja 25 % keittiö. Toiminnallisissa tavoitteissa ja tunnusluvuissa ei ole otettu huomioon Miinanhelmen päiväkodin aloitusta lokakuussa 2017.

Ruokapalveluissa on siirrytty jakelukeittiöistä valmistuskeittiöihin. Vain Vilppulan päiväkodilla ja Yhteiskoululla on kuljetukset valmistuskeittiöltä noin kerran viikossa. Kuljetusten väheneminen on tuonut säästöjä. Keuruun kaupungin kanssa kilpailutettiin kevään aikana lihat, lihajalosteet maito- ja maitotaloustuotteet. Itse kilpailutettiin tuoreet leivät ja leipomotuotteet. Siivous- ja ruokapalvelut on liittänyt Kuntahankintojen hankintasopimukseen.

Vuoden 2017 aikana rekrytoitiin paljon eläköitymisten vuoksi, siivousyksikössä neljä siivoojaa ja ruokapalveluissa neljä ruokapalvelutyöntekijää. Uudet henkilöt aloittavat vuoden 2018 alusta.

Ruokapalvelukeskuksessa on ollut 35,5 henkilöä (henkilötyövuosina 31,8) jakautuen seuraavasti:

- ½ hallinto
- 1 ruokapalveluohjaaja
- 1 ruokapalveluesimies
- 5 ruokapalveluvastaavaa
- 21 ruokapalvelutyöntekijää (joista 2 on osa-aikaeläkkeellä)
- 1 osa-aikainen (6h/pvä)
- 4 yhdistelmätyöntekijää (73.86%, 60.78 %, 26.14 %, 50 %)

Siivouskeskuksessa on ollut 24,5 henkilöä (henkilötyövuosina 22,39) jakautuen seuraavasti:

- ½ hallinto
- 1 siivoustyöohjaaja
- 19 siivoojaa (loppisopimus)
- 4 yhdistelmätyöntekijää (26.14%, 39.22 %, 73.86 %, 50 %)

Vastuualueen tulos oli positiivinen johtuen ruokapalveluiden arvioitua korkeammista tuloista ja samoin menojen alittumisesta, eniten henkilöstökulujen osalta. Vuoden aikana lyhyitä sijaisuuksia hoidettiin paljon työvuorosunnittelulla. Suunnitellut rekrytoinnit siirrettiin yhtiöittämissuunnitelman vuoksi vuoden 2018 alkuun. Myös siivouspalveluissa tulot ylittyivät ja menot alittuivat suunnitellusta.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2016	TP 2017
Siivottava pinta-ala [m ²]	41 200	43 300
Henkilöstö, siivousyksikkö [htv]	25,4	22,5
Suoritteet, ruokapalveluyksikkö [kpl]	660 000	675 000
Henkilöstö, ruokapalvelut [htv]	30,5	31,8

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA + muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot	+3 209 786	+3 107 447	+3 107 447	+3 193 611	-86 164	102,8
Menot	-3 127 643	-2 991 955	-2 991 955	-2 828 863	-163 092	94,6
Netto	+82 143	+115 492	+115 492	+364 748	-249 256	315,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Totetuma
Lähipalveluiden turvaaminen; maakuntauudistuksen aiheuttamiin muutoksiin varautuminen	Kyllä/Ei	Selvitystyö on tehty 2017	Kyllä Selvityksen 1. vaihe on valmis. Selvitys jatkuu sote-keittiöiden osalta.
Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti kaikilla palvelualueilla ja se otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon toimintojen kehittämisessä	Kyllä/Ei	Selvitetään käytettävä palautejärjestelmä osana kaupungin selvitystä; selvitys on valmis 6/2017 mennessä	Ei Kaupungin selvitys on aloittamatta.

KIINTEISTÖ- JA MITTAUSPALVELUT -vastuualue

Kiinteistö- ja mittauspalveluiden osavastuualueet ovat kaupunkimittaus sekä maa- ja vesialueet. Tehtäväkokonaisuuksia ovat paikkatieto, maastomittaus ja kiinteistönmuodostus Mäntän asemakaava-alueella sekä maaomaisuuden hankinta ja luovutus. Tärkein ylläpidettävä paikkatietoaineisto on kaupungin pohjakartta. Vastuualue huolehtii myös vesihuollon ja katuvalaistuksen osalta johtokartan tuottamisesta, ylläpidosta ja perusparannustyöstä. Maankäyttöinsinööri osallistuu kaupungin maapolitiikkaan ja on mukana maankäyttötiimissä, jossa luodaan maankäyttöpoliittiset suuntalinjat ja periaatteet. Yhteistyötä tehdään kaavoituspalvelujen, rakennusvalvonnan ja Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy:n, joka ostaa vastuualueelta johtokartan ylläpidon sekä mittauspalvelut, kanssa.

Vastuualueen henkilöstö (htv):

- maankäyttöinsinööri, vastuualueen esimies	1
- maanmittausteknikko, toimii maastomittauksen esimiehenä	1
- paikkatietoasiantuntija	1
- kartoittaja	1
- mittausmies	1
- kiinteistörekisterin pitäjä/kiinteistöinsinööri (osa-aikainen)	0,3
- yhteensä	5,3

Kaupunkimittaus

Vuoden 2017 aikana panostettiin kiinteistönmuodostuksellisiin asioihin. Tonttijakoja ja niiden muutoksia laadittiin neljään kortteliin; tonttijaot olivat pääasiassa yksityisen hakemia. Lohkomistoimituksia pidettiin kaikkiaan 18, joista seitsemän oli tontin lohkomistoimituksia ja loput yleisen alueen lohkomisia. Kaikkiaan tontteja muodostettiin 16. Yleisen alueen lohkomistoimituksissa lohkottiin mm. Rusinniemen ranta-alueen yleiset alueet, puistoalueita Savosenmäessä ja Pirttilahdentien katualue. Kiinteistönmuodostustoimenpiteillä tähdätään mm. kiinteistöjaotuksen kuntoon saattamiseen lohkomalla kaikki kaupungin omistamat määräalat. Näin saadaan parannettua asiakastytyvyyttä. Toimitustuotannosta kertyi tuloja reilut 8 000 € yli sen, mitä oli talousarvioon budjetoitu. Tämä johtui pääasiassa ison tehtaan tontin toimituskulujen laskutuksen siirtymisestä vuodelle 2017. Myös Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy teetti töitä noin 4 000 € edestä yli arvion.

Kaupungin tonttimarkkinointia hoitaa edelleen MW-Kehitys Oy. Asiasisältö tuotetaan yhteistyössä kiinteistö- ja mittauspalveluiden kanssa. Tonttipörssin kehittäminen on jatkuvaa. Kiinteistö- ja mittauspalvelut yllä pitää kaupungin maaomaisuutta yhteistyössä taloustoimiston kanssa. Kaupunkimittauksen henkilökunta osallistui myös yleiskaavan valmistelutyöhön sekä asumisohjelman päivittämiseen.

Keskeisimmät kadunrakentamiskohteet olivat Syrjätie Vilppulassa sekä Telalahdentien hulevesiverkoston rakentaminen. Katuvalaistuksen osalta kohteet olivat Parkkivuori/Hopunmäentie, Koskentie/Sahantie sekä Isonniemen alue. Kaukolämmön ja vesihuollon kohteita olivat Tammikankaan vesihuollon saneeraustyö, Rajakatu/Niemelänkatu vesihuoltotyö, Louhimontien vesijohdon rakentamiseen liittyvät mittaukset, Pirttilahdentien pumppaamon saneeraus sekä Miinanpellonkatu-Niittykatu-Sarakatu-Etelätie-Miinanpolku (kaukolämpö). Lisäksi mittauksia tehtiin useissa pienissä kohteissa.

Maa- ja vesialueet

Mustanlahden asemakaava-alueen loput maankäyttösopimukseen liittyvät alueiden vaihdot tehtiin vuoden 2017 aikana. Kaupunki myi reilun puolen hehtaarin määräalan yksityiselle yrittäjälle Isonniemen teollisuusalue -nimisestä kiinteistöstä osaksi yrityksen ennestään omistamaa liiketonttia. Omalle konserniyhtiölle myytiin toimitilarakentamiseen osoitettu tontti Satakunnantien varrelta. Lisäksi myytiin kaksi omakotitonttia, joissa toisella sijaitsi purkukuntoinen rakennus. Kaupunki myi myös noin 6,5 ha suuruisen määräalan luonnonsuojelualueeksi Valkeajärven ranta-alueelta Hyytiäniemestä, mistä johtuen maanmyyntituloja kertyi reilut 13 000 € enemmän kuin oli budjetoitu.

Kiinteistöinsinöörin lakisääteisiä tehtäviä hoitaa Jämsän kaupungin kiinteistöinsinööri, joka toimii kaupungin kiinteistörekisterin pitäjänä oman toimen ohella kaupunkien kesken tehdyn sopimuksen perusteella. Vuoden 2017 aikana kiinteistöinsinööri osallistui toimitustuotantoon suorittamalla isot yleisen alueen lohkomistoimitukset Mäntän Rusinniemen ranta-alueella. Kiinteistöinsinööri osallistui myös Sassin alueen asemakaavoituksen kiinteistönmuodostukseen liittyvien ratkaisujen valmisteluun. Jämsän kaupunki on yksipuolisesti irtisanonut edellä mainitun sopimuksen viranhaltijapäätöksellä 20.9.2017. Kiinteistörekisterin pitäjä on virkasuhteessa kaupunkiin ja hoitaa tehtäviä edelleen.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2016	TP 2017
Tontin lohkomistoimituksia	4	8
Yleisen alueen lohkomistoimituksia	1	10
Rasitetoimitus	0	0
Rakennusten maastoon merkitsemistä	25	5
Sijaintikatselmukset		10
Maa-alueet, ha	1 410	1363
Vuokratut tontit [kpl], yhteensä, joista	59	60
- asuntotontit		37
- teollisuustontit		23
Henkilöstön määrä [htv]	5,8	5,3
Viranhaltijapäätöksiä	70	60

KIINTEISTÖ- JA MITTAUSPALVELUT

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+ muutos	Toteuma TP2017	Poikkeama	Tot%
Tulot	+405 021	+232 400	+232 400	+264 550	-32 150	113,8
Menot	-552 614	-311 219	-311 219	-297 098	-14 121	95,5
Netto	-147 592	-78 819	-78 819	-32 548	-46 271	41,3

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asiakastyytyväisyyden kohentaminen	Kyllä/Ei	Yleisten alueiden lohkomistoimituksia on tehty vähintään 30 kpl 2017	Ei 10 toimitusta, joissa lohkottiin 30 erillistä palstaa; isoja toimituksia, resurssivaje
Paikkatiedon hyödyntäminen koko kaupunkikonsernissa.	Kyllä/Ei	Paikkatieto-ohjelmiston mahdollisuuden esittäminen konsernin esimiehille.	Ei Tekpan esimiehille on esitetty. Yrke Kiinteistöt Oy:lle on informoitu ja tehty oma palvelu heidän teollisuustonteistaan.

LIIKUNTAPALVELUT -vastuualue

Liikuntapalveluiden osalta vuosi 2017 meni talouden osalta suunnitellusti. Epäselvyyttä aiheutti liikuntapalveluiden järjestelyt, joihin lopulta kaupunginvaltuusto teki päätöksen 18.9.2017. Organisaation henkilöstötarpeessa oli myös selvitettävää. Vuonna 2017 valmistui henkilöstömitoitus, joka käsiteltiin teknisessä lautakunnassa 6.6.2017. Kolme määräaikaista liikuntapaikkojen hoitajaa oli työssä 30.4. saakka. Tämän jälkeen 1.8. palkattiin yksi määräaikainen kaupungille 31.12.2017 saakka. Kaupunginhallituksen päätöksellä 6.11.2017 § 316 rekrytoitiin kaksi vakituista liikuntapaikkojenhoitajaa ja yksi oppisopimuksella oleva liikuntapaikkojenhoitaja. Työsuhteet alkavat 1.1.2018.

Hankkeista merkittävimmät olivat valmistunut Parkkivuoren urheilukentän peruskorjaus, Kolhon frisbeegolf-rata ja Mäntänvuoren kuntoradan perusparannushankkeen aloittaminen. Parkkivuoren urheilutalon remontin suunnitelmat eivät edenneet vuonna 2017. Lisäksi liikuntapalveluille iso ja vaikuttava asia oli Miinanhelmen päiväkodin avaaminen Mäntän urheilukeskuksen ympäristössä.

Uimahalli

Isoin muutos oli kahvioyrittäjän vaihtuminen 1.3.2017 alkaen. Syksyllä 2017 Jämsän uimahalliremontti lisäsi jonkin verran Mäntän uimahallin käyttöä. Ongelmia on aiheuttanut kulunvalvonta ja kaappien lukituksien toiminta, joita palveluntarjoaja ei ole vielä saanut toimimaan sovitulla tasolla. Asiasta on reklamoitu palveluntarjoajaa. Investointipuolella merkittävin asia on ollut ilmanvaihdon lämmöntalteenoton perusparannus, jolla mahdollistetaan aikaisempaa suuremman energiamäärän vastaanottaminen jäähallilta.

Jäähalli

Liikuntapalvelut myy hoitosopimukseen perustuen liikuntasihteerin, liikuntapaikkaesimiehen ja liikuntapaikkojenhoitajien resursseja Mäntän Jääareena Oy:lle, joka raportoi omasta toiminnastaan erikseen. Kaupungin vuotuinen avustus Mäntän Jääareena Oy:lle oli 275.000 euroa.

Liikuntapalvelujen henkilöstö (htv):

- liikuntasihteerä	1
- liikuntapaikkaesimies	1
- liikuntapaikkojenhoitaja	5,7
- uinninvalvoja	2,7
- laitosmies	1
- yhteensä	11,4

Lisäksi Vilppulan vankilalta on ollut henkilöstöä yhden henkilötyövuoden verran, jolloin käytössä on ollut yhteensä 12,4 henkilötyövuotta.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2016	TP 2017	Huom
Liikuntapaikat yhteensä [lkm]	81	91	
Liikuntasalit [lkm]	7	7	
Hoidettavat ladut [km]	37	38,5	
Hoidettavat ulkojääalueet [lkm]	6	6	
Uimahallin kävijämäärä [lkm]	N/A	24 740	
Kuntosalien käyntioikeuden lunastaneiden määrä	1 069	1 608	
- Parkkivuori	783	1 309	
- Kolho	286	299	
Talviuintipaikkojen kävijämäärä	123	99	
- Mänttä	88	67	
- Vilppula	35	32	
Henkilöstön määrä [htv]	13,0	11,4	

Tulevaisuudessa prosesseja on kehitettävä niin, että tarkat kävijä- ja käyttäjämäärät ja -tiedot ovat käytettävissä, jotta voidaan arvioida palvelujen laatua ja määrän riittävyyttä sekä kävijämäärien kehittymistä.

LIIKUNTAPALVELUT

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA + muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot	+280 179	+294 730	+294 730	+259 265	+35 465	88,0
Menot	-1 777 622	-1 610 189	-1 610 189	-1 585 388	+24 801	98,5
Netto	-1 497 443	-1 315 459	-1 315 459	-1 326 123	+10 664	100,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Toimintoja sopeutetaan yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.	Kyllä/Ei	Liikuntapaikkojen hoidon mitoitus on valmis 3/2017 mennessä.	Kyllä
Rakenteiden ja prosessien organisoiminen tarkoituksenmukaisiksi, toimiviksi ja tehokkaiksi. Palvelu- ja vastuualueiden keskinäistä yhteistyötä, tiedonkulkua ja viestintää tiivistetään suunnitelmallisesti	Kyllä/Ei	Liikuntapalveluiden organisointi mitoituksen mukaiseksi valmis 8/2017 mennessä.	Kyllä Liikuntapalveluiden asema organisaatiossa päätettiin valtuustossa 9/2017.

TILAPALVELUT –vastuualue

Tilapalvelut vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen rakennuttamisesta, kiinteistönhoidosta, kunnossapidosta sekä tilahallinnasta. Tilapalvelut tuottaa toimitilapalveluita kaupungin eri hallintokuntien käyttöön. Hallintokuntia laskutetaan käyttämistään tiloista sisäisellä vuokralla, joka sisältää käyttö- ja ylläpitokulut sekä pääomakulut poistojen osalta. Palveluita on myös myyty kaupunkikonsernin yhtiöille: Koskelantalot Oy, Mäntän jääareena Oy, Yrke Kiinteistöt Oy ja Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy. Myös Mäntänvuoren Terveys Oy:lle on myyty käyttäjäpalveluita. Tilapalveluilla on sopimus kiinteistöhoitopalveluista Pirkanmaan Sairaanhoidopiiriin tilakeskuksen kanssa koskien Mäntän entistä sairaalaa. Sopimus koskee pääasiallisesti varallaoloa. Tilapalvelulla on myös käytössä 24/7-vikapäivystys omien kiinteistöjen osalta sekä palveluna tätä myydään Koskelantalot Oy:lle. Tilapalvelut ostaa joidenkin vielä omistuksessaan olevien asuntojen vuokrauksen hallinnoinnin ja siihen liittyvät toimitilapalvelut Koskelantalot Oy:ltä. Piha-alueiden talvikunnossapito hoidetaan ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta ja käsilyumityöt pääasiallisesti infrapalveluiden resursseilla.

Uusi tilapalvelupäällikkö aloitti työsopimussuhteessa 13.3.2017 ja virkaan nimitettynä 1.4.2017. Yksi laitosmies eläköityi vuoden 2017 aikana. Kiinteistöhoitoon osalta laadittiin resurssimitoitus koskien kaupungin nykyistä kiinteistökantaa. Vuoden aikana valmisteltiin tilapalveluiden organisaatiomuutosta, joka on toteutumassa vuoden 2018 aikana. Tässä mallissa kiinteistöjen kunnossapito ja kiinteistöhoito muodostavat erilliset osavastuualueensa.

Talouden osalta menot ylittyivät n. 320 000 €, josta merkittävin osuus liittyy kiinteistöjen kunnossapitoon, n. 250 000 €. Energiakustannusten ylitys oli n. 84 000 € (lämpö ja sähkö). Nykyisten kiinteistöjen tasearvoista alaskirjattiin n. 460 000 €.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2016	TP2017
Rakennusten lämmin tilavuus [m ³]	262 476	271 295
Rakennusten lämmin pinta-ala [m ²]	63 851	65 948
Henkilöstön määrä [htv]	19	11,5

TILAPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA2017 + muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot	+4 091 421	+4 646 450	+4 646 450	+4 532 110	+114 572	97,5
Menot	-4 007 906	-3 351 345	-3 351 345	-3 670 268	+318 923	109,5
Netto	+83 515	+1 295 105	+1 295 105	+861 842	+433 262	66,6

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Prosessien ja työn tekemisen tapojen uudistaminen niin, että samanaikaisesti edistetään sekä työn tekemisen tehokkuutta kuin myös ihmisten työssä viihtymistä ja jaksamista	Kyllä/Ei	Kiinteistönhoidon toimintatavat ja prosessit selvitetään ja järjestetään uudelleen selvityksen ja kiinteistönhoidon mitoituksen tietojen perusteella; uusi toimintamalli otetaan käyttöön 6/2017 mennessä	Ei Kiinteistöhoitoon mitoitusta on valmistunut. Toimintamallina tulisi olemaan vastuukiinteistöhoitajat omilla kiinteistöillään. Aluejako on alustavasti laadittu. Uusi toimintatapa pyritään saamaan käyttöön vuoden 2018 puoliväliin mennessä. Kiinteistöhoitosta tulee oma esimiesalue
Digitalisaation hyödyntäminen prosessien tehostamisessa	Kyllä/Ei	Käytettävä kiinteistönpidon dokumentointi- järjestelmä on selvitetty 2017	Kyllä Järjestelmä kartoitettu ja hankinta tehty. Käyttöönotto tapahtuu 8/2018 mennessä
Kaupungin omien kiinteistöjen hoito ja kehittäminen on aktiivista, suunnitelmallista ja jatkuvaa	Kyllä/Ei	Tehdään strategia/pitkän tähtäimen suunnitelma kiinteistöistä ja niiden käytöstä 10/2017 mennessä	Kyllä On laadittu 5 vuoden alustava PTS liittyen kiinteistöjen ylläpitoon. Kiinteistöjen arvonmääritys on laadittu, jossa myös huomioitu PTS. Kiinteistöjen salkutus on tehty. Kiinteistöhoito organisoidaan uudelleen ja sitä vahvistetaan.

YMPÄRISTÖPALVELUT -vastuualue

Keuruun, Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupunkien sekä Kuhmoisten ja Ruoveden kuntien yhteisen Keurusselän ympäristölautakunnan sekä Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien yhteisen Keurusselän ympäristönsuojelujaoston toiminta perustuu kuntien väliseen yhteistoimintasopimukseen. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Keuruun kaupunki toimii lautakunnan, jaoston sekä niiden alaisen Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston isäntäkuntana. Lautakunnan ja jaoston toiminta ja kustannusten jako on ollut yhteistoimintasopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaista. Toimiston toiminnassa on painopisteenä ollut toiminnan yhdenmukaistaminen ja kehittäminen vastaamaan lainsäädännön vaatimuksia ja toiminnanharjoittajien tarpeita.

Lautakunnan alainen Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto tuottaa lakisääteiset terveydensuojeluun kuuluvan valvonnan, elintarvike- ja tupakkavalvonnan sekä eläinlääkintähuollon mukaan lukien eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan tehtävät koko lautakunnan toiminta-alueella sekä ympäristönsuojelun ja maa-ainesvalvonnan tehtävät jaoston toiminta-alueella.

Ympäristöterveyspäällikkö on osallistunut maakuntaudistuksen ympäristöterveydenhuollon ja alkoholihallinnon alatyöryhmän kokouksiin (Keski-Suomi ja Pirkanmaa) sekä ympäristöterveystarkastajat terveydensuojelun sekä elintarvikevalvonnan sektorityöryhmien kokouksiin. Eläinlääkintähuollon kokouksiin eläinlääkärien edustus on osallistunut sekä Keski-Suomessa että Pirkanmaalla. Keurusselän yhteistoiminta-alue on täten ollut maakuntaudistustyössä erittäin näkyvästi mukana.

Keurusselän ympäristölautakunta piti vuoden aikana viisi kokousta. Lautakunnan puheenjohtajana toimi 31.5.2017 saakka Jorma Poti Jämsästä ja varapuheenjohtajana Helena Kukkamo Keuruulta. Lautakunnan puheenjohtajana valtuustokauden vaihduttua 20.9.2017 alkaen toimi Helena Kukkamo ja varapuheenjohtajana Juha Rinkinen Ruovedeltä. Pykälää vuoden aikana kertyi 40. Keurusselän ympäristönsuojelujäosto kokoontui 8 kertaa. Keskeisiä asioita olivat valvontasuunnitelma sekä terveydensuojelujärjestyksen uusiminen. Ympäristönsuojelujäoston puheenjohtajana toimi Antti Niittymäki Mänttä-Vilppulasta ja varapuheenjohtajana Jouko Pihlainen Keuruulta 31.5.2017 asti. Valtuustokauden vaihduttua puheenjohtajana toimi Esko Murtomäki Keuruulta ja varapuheenjohtajana Mirja Pirttijärvi Mänttä-Vilppulasta. Pykälää vuoden aikana kertyi 78. Keskeisiä asioita olivat ympäristö- ja maa-ainesluvista päättäminen, lausuntojen ja vastineiden antaminen eri viranomaisille sekä uuden ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman hyväksyminen vuosille 2018 - 2021.

Toiminnan lähtökohtana on ollut lakisääteisten palvelujen tuottaminen kullekin kullekin yhteistoimintasopimuskunnalle, muille toimijoille ja asukkaille tasapuolisesti. Toimintaa säätelee toimialan erityislainsäädäntö, valtakunnalliset toimialan valvontaohjelmat ja niihin pohjautuva valvontayksikön valvontasuunnitelma. Toiminta raportoidaan ympäristöterveydenhuollon osalta yksityiskohtaisesti valtion viranomaisille. Vuoden 2017 ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman yksityiskohtaisempi toteutuminen arvioidaan lautakunnassa maaliskuun 2018 loppuun mennessä.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimistossa on vakituista henkilöstöä seuraavasti:

- ympäristöterveyspäällikkö	1
- ympäristönsuojelusihteeri	2
- ympäristöterveystarkastaja	10
- kaupungineläinlääkäri	7
- valvontaeläinlääkäri	1
- toimistos sihteeri	1
- toimistonhoitaja	1

Henkilöstöstä irtisanoutui joulukuussa yksi ympäristöterveystarkastaja. Kaksi eläinlääkäriä on ollut pidempijaksoisessa täydennys- ja uudelleen koulutuksessa.

Vuoden 2016 tilinpäätöstietoja ei ole saatavilla, koska ympäristöpalvelut ei ollut vuonna 2016 vastuualue.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lähipalveluiden turvaaminen; maakuntaud. aiheuttamiin muutoksiin varautuminen	Kyllä/Ei	Selvitystyö on tehty 2017	Ei Selvitys on aloitettu, mutta keskeytetty maakuntaudistuksen siirtymisen vuoksi.

YMPÄRISTÖPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA + muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot		0	0	0	0	0
Menot		-314 498	-314 498	-273 318	-41 180	86,9
Netto		-314 498	-314 498	-273 318	-41 180	86,9

PELASTUSPALVELUT -vastuualue

Pelastuspalveluista huolehtii Pirkanmaan pelastuslaitos. Kuntien maksuosuudet perustuvat asukaslukupohjaiseen kustannusjakoon. Menojen toteutuma 2017 oli noin 16 000 € vähemmän kuin budjetoitu. Vuoden 2016 tilinpäätöstietoja ei ole saatavilla, koska pelastuspalvelut ei ollut vuonna 2016 vastuualue.

PELASTUSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA + muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot		0	0	0	0	0
Menot		-787 190	-787 190	-771 038	-16 152	98,0
Netto		-787 190	-787 190	-771 038	-16 152	98,0

RAKENNUSVALVONTA -vastuualue

Rakennustarkastaja eläköityi 1.9.2017. Uusi rakennustarkastaja aloitti virassa 1.5.2017. Vuoden aikana painopistealueena on ollut toiminnan varmistaminen ja organisointi sekä sähköiseen lupajärjestelmään siirtymisen valmistelu. Myönnettyjen lupien määrä on pysynyt samalla tasolla edellisiin vuosiin verrattuna. Taksaan tehtiin tasonkorotus 1.7.2017 alkaen.

Henkilöstön määrä (htv):

- rakennustarkastaja	1,4
- toimistotyöntekijä	1
- yhteensä	2,4

Vuoden 2016 tilinpäätöstietoja ei ole saatavilla, koska rakennusvalvonta ei ollut vuonna 2016 vastuualue.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2016	TP 2017
Myönnetty rakennus- ja toimenpideluvat [kpl]	178	230
Muut lupapäätökset [kpl]	53	30
Tehdyt rakennuskatselmukset [kpl]	527	400
Henkilöstön määrä [hlö]	2	2

RAKENNUSVALVONTA YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA + muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot		+80 000	+80 000	+72 988	+7 012	91,2
Menot		-130 593	-130 593	-109 372	-21 221	83,8
Netto		-50 593	-50 593	-36 384	-14 209	71,9

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lupa- ja asiointipalveluiden saavutettavuutta sekä prosessien tehostaminen digitalisoimalla palveluita ja prosesseja aktiivisesti.	Kyllä/Ei	Lupapiste.fi -palvelu on otettu käyttöön 9/2017 mennessä	Ei Hankinta on tehty. Käyttöönotto on käynnissä. Yhteishankinta kuntien kanssa hidasti hankintaprosessia.

INFRAPALVELUT -vastuualue

Infrapalveluihin kuuluu infran rakennuttaminen, kadut, puistot, yleiset alueet, torit, matonpesupaikat, satamat, metsät ja yksityistiet. Vastuualueen esimiehenä toimii infrapalvelupäällikkö.

Vastuualueen henkilöstö (htv):

- infrapalvelupäällikkö	1
- maanmittausteknikko	1
- puistotyönjohtaja	0,7
- puistotyöntekijä	0,3
- kunnossapitotyöntekijä	2
- yhteensä	5

Vuosi 2017 oli ensimmäinen tilikausi infrapalveluiden vastuualueen osalta, joten vuoden 2016 tilinpäätöksen tietoja ei ole käytettävissä. Talousarvio on ylittynyt menojen osalta noin 27 000 €. Ylitys johtuu osittain siitä, että 9 000 €:lla tehtiin ympäristön parantamistöitä. Vastaava summa saatiin Matti ja Sirkka Kaivoksen säätiöltä avustuksena. Loput ylityksistä johtuu lähinnä talousarviossa olleista virheellisistä palkkavarauksista.

Pienten kunnossapitohankkeiden suunnittelutehtävät laadittiin kaupungin omana työnä ja isoimmat suunnittelutehtävät kilpailutettiin. Investointien toteuttaminen tehtiin hankkimalla ostopalveluja; urakkakilpailut. Pienempiä hankkeita toteutettiin sekä omana työnä että omajohtoisesti ostopalveluita käyttäen. Hankkeiden ja hankintojen tarkempi erittely käy ilmi tilinpäätöksen investointiosasta.

Kadut

Katujen kunnossapidossa ei tapahtunut oleellista muutosta edellisiin vuosiin verrattuna. Mäntän ja Kolhon talvikunnossapito vuosille 2017 – 2020 kilpailutettiin uudestaan sopimuskauden päättyessä. Talvikunnossapito hoidettiin Mäntässä kaupungin omalla kalustolla ja ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta, Vilppulassa ja Kolhossa pääasiassa ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta. Kesäkunnossapito hoidettiin Mäntässä pääasiassa omalla kalustolla, Vilppulassa omalla kalustolla ja ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta, Kolhossa pääasiassa koneellinen kunnossapito ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta kohteen etäisyydestä johtuen. Korvausvaatimuksia katujen kunnosta johtuen ei ole esitetty. Katuvalojen yösammutuksia klo 00.00 - 04.00 välisenä aikana jatkettiin säästösyistä. Osittain säästöä tulee myös siitä, kun katuvalaisimia on vaihdettu vähemmän energiaa kuluttaviin.

Puistot (sis. torit, pihat ja leikkipaikat, venesatamat, matonpesupaikat)

Puistot ja leikkipaikat –osavastuualue, joka sisältää puistot, torit, pihat, leikkipaikat ja venesatamat. Piha-alueitten kustannukset ovat menneet tilapalveluvastuualueen alle, mutta operatiivisen toiminnan piha-alueilla on tehnyt infrapalvelut. Toiminnassa on pyritty luomaan painopiste erityisesti kesäaikana

keskustojen siisteyteen ja sen parantamiseen. Vuonna 2017 ei ollut 5 kk määräaikaisen työntekijän palkkaukseen määrärahoja ja se näkyi etenkin Vilppulan nurmialueiden hoidossa. Matti ja Sirkka kaivoksen säätiöltä saatiin Mäntän keskustan siistimiseen sekä Vilppulan Pukinlammen ympäristöihin yhteensä noin 9 000 € avustus. Talvisin on toimittu normaaliin tapaan huolehtien kiinteistöjen ja piha-alueiden talvihoidosta. Torien ja venesatamien toiminnassa ei ole tapahtunut muutoksia, pois lukien Pohjaslahden vierasvenesataman satamamaksupaikan periminen, jossa maksu alettiin periä mobiilimaksuna suoraan kaupungin tilille. Mäntän venesatamat ovat Keurusselän Pursiseuran ry:n hoidossa toistaiseksi. Pursiseura vuokraa venepaikat ja saa pitää siitä saamansa rahat. Vastineeksi Pursiseura hoitaa ja kunnossapitää venesatama-alueita. Vilppulan caravan -alueen, vierasvenepaikkojen ja veneiden kausipaikkojen vuokrauksen hoitaa Vilppulan Rantaravintolat Oy vastiketta vastaan. Vuokratulot Vilppulan Rantaravintolat Oy tilittää kaupungille. Yritykselle maksetaan vastiketta 10 % vuokratuloista. Hoitoon kuuluu myös alueella olevien rakennusten ja alueiden siivous. Kaupunki hoitaa vihertyöt sekä muut kunnossapitotyöt. Pohjaslahden Kyläyhdistys Puhuri ry hoitaa Pohjaslahden venesataman kunnossapitotyöt vastiketta vastaan.

Metsät

Talousarviossa oli metsänmyyntituloa 130 000 €, mikä myös toteutui. Sassaissa tehtiin 14 hehtaarin aukkohakkuu lentokentän vierialueelle. Aluksi tehtiin ennakkoraivaus ja lopuksi risujen ajo sekä kantojen poisto kyseiseltä alueelta. Hankintahakkuuta tehtiin Mäntän Vuohimetsässä sekä Vilppulassa Syrjätien, Vähä-Kangasjärventien, Virtaintien ja Mikkolantien varressa. Taimien istutusta tehtiin 10 hehtaarin alueelle. Kaikki hankintahakkuut ja metsänhoitotyöt tehtiin ostopalveluina. Puistometsien raivaustöitä jatkettiin Mäntän Mustalahden ja Vilppulan paloaseman välillä tienvierialueella sekä Kolhossa Keuruuntien varrella.

Yksityistiet

Kunnossapitoavustuksia maksettiin 89 tiekunnalle yhteensä 97 333 €. Perusparantamisavustusta päätettiin maksaa Rauhalammille tiekunnalle 1 746 €. Tiejaosto piti kaksi tietoitumista, joissa perustettiin Seiväsniemen tiekunta sekä liitettiin tienosa Tuomikoski-Pajamäki tiekuntaan. Valmisteltiin asia eräiden yksityisteiden kunnossapidon siirtämisestä kaupungilta tiekuntien tai tieosakkaiden vastuulle ja hoidettavaksi. Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 24.4.2017 § 27 jättää voimaan nykyisen käytännön. Päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Selvitystyöstä muodostui ulkoisia kustannuksia noin 8 000 € (alv 0%) ja lisäksi maanmittausteknikon työpanosta kului noin 3-4 kuukautta asian selvittämiseksi.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TA 2017	TP 2017
Hoidettava tiestö [km]	102	102
Hoidettavat yksityistiet [km]	18	18
Aurattavat yksityistiet [km]	8	8
Erilliset kevyenliikenteen väylät [km]	21	21
Pintausaste [%]	62	62
Katuvalopisteet [kpl]	3 050	3 118
Torit [kpl]	2	2
Yleiset leikkipaikat [kpl]	22	22
Hoidettavat puistot [ha]	25	25
Satamat [kpl]	2	2
Puuston myynti [m³]	1 800	4 000
Talous- ja puistometsiä [ha]	650	650
Henkilöstö [hlö]	8	8

INFRAPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA+ muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot%
Tulot		+202 000	+202 000	+217 276	-15 276	107,6
Menot		-1 181 607	-1 181 607	-1 208 815	+27 208	102,3
Netto		-979 607	-979 607	-991 538	+11 931	101,2

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asukasdemokratian aktiivinen kehittäminen ja asiakastytyväisyyden kohentaminen	Kyllä/Ei	Yksityistieavustuskäytäntöjen uusiminen ja yhdenmukaistaminen on valmis 2017	Kyllä Valtuuston päätöksestä on valitus hallinto-oikeuden käsiteltävänä.
Asuin- ja elinympäristön siisteydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen; Viherrakentamiseen panostetaan ja puistoalueet kunnostetaan; Rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita	Kyllä/Ei	Vihertöiden ja puhtaanapidon hoitoluokitus ja mitoitus on valmis 11/2017 mennessä	Kyllä Selvitys on työkalu resurssien kohdentamiseen oikeisiin kohteisiin ja tulevaisuuden rekrytointia varten
Asuin- ja elinympäristön siisteydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen; Viherrakentamiseen panostetaan ja puistoalueet kunnostetaan; Liikenneyhteyksiä kohennetaan parantamalla yleistä infrastruktuuria	Kyllä/Ei	Laaditaan pitkän tähtäimen suunnitelma (5-10 v.) katujen ja yleisten alueiden toimenpiteille 9/2017 mennessä	Kyllä Suunnitelmaa hyödynnetään tulevien vuosien infran investointeja suunniteltaessa päivitetään vuosittain

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA + muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot-%
Tulot	+8 069 927	8 593 027	8 593 027	+8 539 802	+53 225	99,4
Menot	-11 560 863	-10 919 340	-10 919 340	-11 020 458	+101 118	100,9
Netto	-3 490 936	-2 326 313	-2 326 313	-2 480 656	+154 343	106,6

Teknisen lautakunnan alaisten toimintojen bruttomenojen toteuma ylittyi 101 118 € (0,9 %) talousarvion mukaisesta. Toteuma on noin 540 000 € (4,7 %) pienempi kuin vuonna 2016.

KAUPUNGIN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP 2016	TA 2017	TA + muutos	Toteuma TP 2017	Poikkeama	Tot-%
Tulot	26 756 714	29 215 227	29 983 477	30 078 071	-94 584	100,3
Menot	-92 860 912	-93 884 154	-94 652 404	-91 854 662	-2 797 741	97,0
Netto	-66 104 197	-64 668 927	-64 668 927	-61 776 591	-2 892 336	95,3

4.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelman toteutumista talousarvioon nähden seurataan osavuositarkastuksissa neljännesvuosittain. Raportissa on tuloslaskelman toteumavertailu talousarvioon nähden kullekin neljännesvuodelle. Lisäksi esitetään vertailuvuosina edelliset kaksi viimeistä vuotta.

Tuloslaskelmaosassa seurataan myös verotulojen ja valtionosuuksien toteutumista sekä talousarvioon että edellisvuosiin nähden.

Rahoituserissä seurataan korkokustannusten toteutumista.

ulk/sis, Juupajoki mukana	TA 2017	Muutokset	MU TA2017	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	29 215 227	768 250	29 983 477	30 078 071	-94 594
Myyntitulot	12 624 553	768 250	13 392 803	15 417 370	-2 024 567
Maksutuotot	8 163 651		8 163 651	5 420 103	2 743 548
Tuet ja avustukset	637 350		637 350	728 911	-91 561
Muut toimintatulot	7 789 673		7 789 673	8 511 687	-722 014
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot	-93 884 154	-768 250	-94 652 404	-91 854 662	-2 797 742
Henkilöstömenot	-17 783 392		-17 783 392	-18 609 403	826 011
Palvelujen ostot	-65 899 487	-768 250	-66 667 737	-58 981 543	-7 686 194
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 227 590		-4 227 590	-5 621 856	-1 394 266
Avustukset muille	-1 573 850		-1 573 850	-3 439 678	1 865 828
Muut toimintamenot	-4 399 835		-7 399 835	-5 202 182	-802 347
Toimintakate	-64 668 927	-768 250	64 668 927	-61 776 591	-2 892 336
Verotulot	39 800 000		39 800 000	40 637 493	837 493
Valtionosuudet	26 710 000		26 710 000	26 691 244	18 756
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotuotot	250 950		250 950	143 115	107 834
Korkotulot muilta					
Muut rahoitustulot	871 500		871 500	913 974	-42 774
Korkomenot	-380 000		-380 000	-398 546	18 546
Muut rahoitusmenot	-9 000		-9 000	-623	-8377
Vuosikate	2 574 523		2 574 523	6 210 065	-3 635 542
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitel. mukaiset poistot	-2 474 523		-2 474 523	-2 745 580	271 057
Arvonalentumiset				-457 617	457 617
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	100 000		100 000	3 006 868	-2 906 868
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	4 150		4 150	4 150	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	104 150		104 150	3 011 018	-2 906 868

Verotulojen erittely	TA2017	muutos	MU TA2017	TOTEUMA	POIKKEAMA
Kunnan tulovero	35 200 000		35 200 000	35 684 346	484 346
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 450 000		1 450 000	1 700 806	250 806
Kiinteistövero	3 150 000		3 150 000	3 252 340	102 340
Muut verotulot					
Yhteensä	39 800 000		39 800 000	40 637 492	837 492

Tuloveroprosentti	vero %	efektiivinen vero %	Verotettava tulo	muutos
*ennakkotieto				
1998	18,20	15,06	136 412	
1999	18,20	14,83	135 821	-0,4
2000	18,40	15,02	140 373	3,4
2001	18,40	14,96	144 481	2,9
2002	18,90	15,24	147 058	1,8
2003	18,90	15,05	148 460	1,0
2004	19,10	14,86	148 169	-0,2
2005	19,30	14,93	148 659	0,3
2006	19,60	15,24	152 855	2,8
2007	20,20	15,94	160 740	5,2
2008	20,30	15,97	168 062	4,6
2009	20,00	15,31	164 120	-2,3
2010	20,50	15,32	160 640	-2,1
2011	20,50	15,24	162 956	1,4
2012	21,00	15,46	165 500	1,6
2013	22,00	16,28	166 633	0,7
2014	22,00	16,35	168 638	1,2
2015	22,00	16,20	165 820	-1,7
2016*	22,00	16,03	164 407	-0,9
2017*	22,00	15,79	161 376	-1,8

Valtionosuuksien erittely	TA2017	muutos	MU TA2017	TOTEUMA	POIKKEAMA
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	27 810 000		27 810 000	27 594 264	215 736
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 100 000		-1 100 000	-903 020	-196 980
Valtionosuudet yhteensä	26 710 000		26 710 000	26 691 244	-18 756

4.3.3 Investointien toteutuminen

INFRAPALVELUT

Vuoden 2017 aikana infrapalveluissa tehtiin alla luetellut investoinnit:

- päällystystyöt (85 000 €)
- katuvalaistuksen saneeraus (122 000 €)
- Syrjätien saneeraus (594 000 €)
- Miinanpellonkadun saneeraus (592 000 €)
- Vilppulan urheilukentän juoksusuoran perusparannus (460 000 €; Ely:ltä saatiin 77 000 € avustus)
- Tammikankaan hulevesi (114 000 €)
- matonpesupaikan saneeraus (22 000 €)
- levähdyspenkkien asentaminen kevyen liikenteen väylän varsille (17 000 €)
- kaupungin opastusjärjestelmää parannettiin (21 000 €)

Opastusjärjestelmän kehittämistä jatkettiin asentamalla ja suunnittelemalla uusia opasteita. Mäntän keskusta-alueen yleissuunnitelman perusteella tehtävä jatkosuunnittelu ei toteutunut. Sassin alueen kehittäminen –hankkeessa tehtiin mm. tie uudelle lentokoneasentajakoululle. Projekti jatkuu usean vuoden ajan.

TILAPALVELUT

Investoinneista Mäntän päiväkotia valmistui syyskuun lopussa ja luovutettiin käyttäjille. Vilppulan nuorisotilan vesikatto uusittiin harjakatoksi, Koskelan puukoulun aita uusittiin sekä Vanhainkoti Punatulkun ja Vilppulan yhteiskoulun lukitusjärjestelmät uusittiin Abloy Protec2 Cliq tyyppiseksi.

IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS

Vuonna 2017 hankittiin siirrettävät kuoroportaatt. Hankinta tarkentui esiselvitysten aikana ja se toteutettiin hankkimalla kaksi elementistä koottavaa lavakokonaisuutta, joiden yhteispinta-ala on 132 m². Hankinnan arvo ylitti määrärahan 26 000 eurolla. Lavajärjestelmistä saadaan koottua erilaisia rakenteita. Ensimmäisen kerran elementtejä käytettiin kansanooppera-projektin lavana.

Tietohallinto toteutti sähköpostijärjestelmän, Office-lisenssien ja Dynasty-järjestelmän hankinnat.

Yhteenvedona todetaan, että vuoden 2017 investoinnit alittivat 839 000 eurolla budjetin (netto).

INVESTOINTIHANKE [1000 €]	Kust. arvio	Ed. vuodet	TA2017	Muutos	TA+ muutos	Toteum 2017	Poik- keama
------------------------------	----------------	---------------	--------	--------	---------------	----------------	----------------

INFRAPALVELUT

Katujen perusparannus							
Syrjätien perusparannus	650	300	350	253	603	594	-9
Miinanpellonkatu, Niittykatu, uimah-p-al	1020	50	670	42	712	592	-120
Ritvalankadun perusparannus	290	40		39	39	4	-35
Päälylystys- ja pienet korjaustyöt			80		80	85	5
Katuvalaistus			120		120	122	2
Tammikankaan hulevesiverkosto				31	31	114	83
Hv- ja jv-verkoston eriyttäminen			120		120	4	-116
Senioripuistot			50	5	55	0	-55
Levähdyspenkkien rakent.kev.liik.varrelle			20		20	17	-3
Matonpesupaikkojen saneeraus			20	6	26	22	-4
Monhan HV-pumppaamo			10		10	0	-10
Mtän päiväkodin hulev.viiv.allas			30		30	6	-24
Kaupungin opastusjärjestelmä			25		25	21	-4
Sassin alueen kehittäminen			125		125	68	-57
Mäntän kirkkotorin alue			50		50	0	-50
YHTEENSÄ							

TILAPALVELUT

Koskelan ala-koulun aidan rakentaminen			10		10	14	4
Julkisten rakennusten perusparannus			95	19	115	51	-64
Avainjärjestelmän uusiminen			50		50	49	-1
Parkkivuoren urheilutalon perusparannus			80	14	94	0	-94
- rahoitusosuus			19		19	0	19
Päiväkotikiinanhelmi			2735	854	3589	4095	506
Sarahelmen Hoivakoti						9	9
-rahoitusosuuden vähennys						-58	58
Sarapihan paikoitusl. ja liikennejärj				99	99	0	-99

LIIKUNTAPAIKAT

Monitoimikaukalo Savosenmäen koulu			30		30	22	8
Uimahallin LVA-muutokset			30		30	0	-30
Parkkivuoren urheilukentän perusp.			100	412	512	460	-52
- rahoitusosuus			77		77	77	
Frisbeegolfrata Kolhoon			10		10	9	-1
Miinanhelmen päiväkodin peliareena			30		30	0	-30
Reitistöhanke			10		10	0	-10
Pienet kohteet urheilu- ja liik.paikat			40		40	26	-14
YHTEENSÄ							

IRTAINTÄYTTÖMAISUUS							
Taidehankinnat	50		50		50	34	-16
Kolhon koulu, siivoustyökoneet muutetaan työergonomiaa tukevaksi	15		15		15	5	-10

Siirrettävät kuoroportaat	15		15		15	42	26
Irtain käyttöomaisuus yhteensä	80		80		80	81	
MUU KÄYTTÖOMAISUUS							
Tietotekniikka/ohjelmistot	10		10	10	20	9	-11
Valokuituyhteys, Miinanhelmi-uimahalli	15		15	15	15	0	-15
Valvontakameroiden uusiminen	35		35	35	35	0	-35
Vesihuoltoavustukset (myönnetty)						3	3
YHTEENSÄ	60		60	60	70	11	

KIINTEÄ OMAISUUS

Maa-alueiden osto							-167
- Maa-alueiden myynti						18	
YHTEENSÄ						18	169

OSAKKEET JA OSUUDET

Käyttöomaisuuden ostot						2683	
Yrke-Kiinteistöt						1530	
Koskelantalot oy						1153	
Käyttöomaisuuden myynti						1592	
Koskelantalot Oy						-1216	
Koy Kolhon Teollisuustalo						-373	
Mäntänvuoren Terveys Oy						3-	
YHTEENSÄ						1092	

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

Tulot			96		96	1656	-1560
Menot			-5040	-3418	-8458	-9179	721
Netto			-4944	--3418	-8362	-7523	-839

4.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

	TA2017	TA-mu	TA+mu	toteuma	poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 574 523		2 574 523	6 210 065	-3 635 542
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-1 320 000		-1 320 000	-2 877 183	1 557 183
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 040 000	-3 418 460	-8 458 460	-9 179 287	720 827
Rahoitusos. Investointimenoih.	96 000		96 000	29 105	66 895
Pysyvien vast. hyöd. luov.tulot				1 626 840	-1 626 840
Käyttöomaisuuden luovutusvoitot	1 320 000		1 320 000	2 877 183	-1 557 183
Toiminnan ja invest. rahavirta	-2 369 477	3 418 460	-5 787 937	-1 313 277	-4 474 660
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				-34 982	
Antolainasaami. vähennykset				93 333	
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikais. lainojen vähennys	- 2 164 372			-3 015 745	
Lyhytaikais. lainojen muutos	3 000 000			-3 000 000	
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant. varojen ja po muutoks.				207 369	
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutos				1 473 496	
Korottomien velkojen muutos				-1 889 930	
Rahoituksen rahavirta				-166 458	
Rahavarojen muutos	2 369 477	-3 418 460	-5 787 937	-1 479 735	
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	531 193			1 253 980	
Rahavarat 1.1.	1 240 082			2 733 715	
Rahavarojen muutos				-1 479 735	

4.3.5 Yhteenveto määrärahojen toteutuminen

VASTUUALUE

Bruttomenot (määrärahojen sitovuustaso ulk/sis)

	TA2017	TA+mu	Toteuma TP2017	Poikkeama
Kaupunginvaltuusto	110 553	110 553	122 743	12 190
Vaalit	19 485	19 485	21 474	1 989
Tilintarkastus	26 294	26 294	25 714	-580
Yleishallinto	854 976	854 976	1 113 780	258 804
Elinkeinot, matkailu ja markkinointi	871 500	871 500	878 895	7 395
Kaavoituspalvelut	285 273	285 273	292 924	7 651
Joukkoliikenne	170 370	170 370	188 649	18 279
Työllisyyspalvelut	1 611 015	1 611 015	1 418 345	-192 670
Toimistopalvelut	254 007	254 007	279 290	25 283,22
Henkilöstöpalvelut	655 828	655 828	689 466	33 638
Talouspalvelut	663 417	663 417	628 174	-35 243
Tietohallintopalvelut	310 430	310 430	291 143	-19 287
Turvapaikanhakijat	1 511 636	2 279 886	2 568 270	288 385
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	59 052 45	59 052 452	56 102 623	-2 949 829
Sivistystoimen hallinto	217 929	217 629	213 678	-3 951
Varhaiskasvatus	3 986 214	3 986 214	3 764 386	-221 828
Peruskoulutus	9 359 281	9 359 281	9 220 729	-138 552
Lukiokoulutus	1 080 190	1 080 190	1 090 959	10 769
Tuki- ja ostopalvelut	180 610	180 610	165 864	-14 746
Muut sivistys- ja opetuspalvelut	1 743 654	1 743 654	1 747 587	3 933
Tekninen hallinto	240 744	240 744	276 297	35 553
Siivous- ja ruokapalvelut	2 991 955	2 991 955	2 828 893	163 062
Maankäyttöpalvelut	311 219	311 219	297 098	-14 121
Liikuntapaikat	1 610 189	1 610 189	1 585 388	-24 801
Tilapalvelut	3 351 345	3 351 345	3 670 268	318 923
Palo- ja pelastustoimi	787 190	787 190	771 038	-16 152
Rakennusvalvonta	130 593	130 593	109 372	-119 699
Ympäristöpalvelut	314 498	314 498	273 318	-41 179
Infrapalvelut	1 181 607	1 181 607	1 208 815	27 208

5 Tilinpäätöslaskelmat

5.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja -asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

Kustakin tuloslaskelman ja taseen erästä on esitettävä vastaava tieto viimeistä edelliseltä tilikaudelta (vertailutieto). Jos tuloslaskelman tai taseen erittelyä on muutettu, on vertailutietoa mahdollisuuksien mukaan oikaistava. Samoin on meneteltävä, jos vertailutieto ei muun syyn takia ole käyttökelpoinen (KPL 3:1.2). Vastaavaa vertailutiedon esittämistapaa noudatetaan myös rahoituslaskelman ja konsernituloslaskelman ja -taseen sekä konsernin rahoituslaskelman esittämisessä.

Tilinpäätöslaskelmien esittämistapaa ei saa muuttaa, ellei siihen ole erityistä syytä (KPA 1: 8 §, 3: 1.1 §). Laskelmat on laadittava kaavoja yksityiskohtaisempina, jos se on tarpeen tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikuttaneiden tekijöiden tai tase-erien selventämiseksi (KPA 1: 9 §).

Tuloslaskelmassa on ilmoitettava tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi (KPA 1: 10.1 §).

Milloin kunnalla on saaminen siltä, jolle se on itse velkaa, on saaminen ja velka ilmoitettava taseessa erikseen. Myös muut tase-erät on ilmoitettava toisistaan vähentämättä, jollei vähentäminen ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi (KPA 1:10.2§).

Jos yksittäisen nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta ja edeltävältä tilikaudelta, se on jätettävä pois tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta tai taseesta. Tasekaava voidaan esittää ilman kirjain- ja numerotunnisteita (KPA 1:11.3 §). [19.3.2013] Tuloslaskelma ja tase laaditaan sentin tarkkuudella. Rahoituslaskelma, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma voidaan esittää myös tuhansin euroin.

Liikelaitoksen ja muun taseyksikön yhdistely tilinpäätöslaskelmiin

Liikelaitoksen ja muun taseyksikön tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase yhdistellään kunnan vastaaviin tilinpäätöslaskelmiin rivi riviltä. Yhdistelystä ja ennen yhdistelyä tehtävistä sisäisten erien eliminoinnista on kuntajaosto antanut ohjeen.

5.2 Tuloslaskelma (ulkoinen sis. Juupajoki)

	2017	2016
Toimintatuotot		
Myyntituotot	12 378 210,22	11 739 895,78
Maksutuotot	5 418 500,55	5 664 388,85
Tuet ja avustukset	728 911,02	1 543 973,07
Muut tuotot	4 581 430 ,36	1 580 975,24
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintatuotot yhteensä	23 107 052, 15	20 529 232,94
Henkilöstökulut	-18 609 402,85	-19 501 063,19
Palkat ja palkkiot	-13 756 964,31	-13 829 285,57
Henkilösivukulut	-4 852 438,54	-5 671 777,62
Eläkekulut	-4 244 812,29	-4 831 504,96
Muut henkilösivukulut	-607 626,25	-840 272,66
Palvelujen ostot	-56 990 448,08	-55 994 301,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 597 653,52	-4 793 690,16
Avustukset	-3 414 212,94	-4 901 224,67
Muut toimintakulut	-1 271 926,11	-1 443 150,87
Toimintakulut yhteensä	-84 883 643,50	-86 633 430,59
Toimintakate	-61 776 591,35	-66 104 197,65
Verotulot	40 637 492,67	40 518 861,77
Valtionosuudet	26 691 244,00	26 612 556,00
Rahoitustuotot ja -kulut	657 920,15	1 621 846,52
Korkotuotot	143 115,49	144 715,72
Muut rahoitustuotot	913 973,62	1 782 731,37
Korkokulut	-398 546,30	-297 368,06
Muut rahoituskulut	-622,66	-8 232,51
Vuosikate	6 210 065,47	2 649 066,64
Poistot ja arvonalentumiset yht	-3 203 197,81	-2 624 529,55
Satunnaiset erä yhteensä		
Tilikauden tulos	3 006 867,66	24 537,09
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	4 150,00	4 150,00
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	3 011 017,66	28 687,09

Tuloslaskelma 2016 (ulkoinen , kaupunki)

	2017	2016
Toimintatuotot		
Myyntituotot	5 792 461,67	5 227 296,50
Maksutuotot	4 720 746,36	4 942 883,66
Tuet ja avustukset	712 985,72	1 451 306,23
Muut tuotot	4 559 675,67	1 544 899,42
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintatuotot yhteensä	15 785 869,42	13 166 385,81
Henkilöstökulut	-18 311 629,25	-19 401 833,00
Palkat ja palkkiot	-13 525 171,36	-13 760 680,02
Henkilösivukulut	-4 786 457,89	-5 641 152,98
Eläkekulut	-4 190 460,82	-4 806 780,71
Muut henkilösivukulut	-595 997,07	-834 372,27
Palvelujen ostot	-50 433 588,07	-49 398 994,22
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 464 674,97	-4 619 425,73
Avustukset	-3 082 187,04	-4 409 454,97
Muut toimintakulut	-1 270 381,44	-1 440 875,54
Toimintakulut yhteensä	-77 562 460,77	-79 270 583,46
Toimintakate	-61 776 591,35	-66 104 197,65
Verotulot	40 637 492,67	40 518 861,77
Valtionosuudet	26 691 244,00	26 612 556,00
Rahoitustuotot ja -kulut	657 920,15	1 621 846,52
Korkotuotot	143 115,49	144 715,72
Muut rahoitustuotot	913 973,62	1 782 731,37
Korkokulut	-398 546,30	-297 368,06
Muut rahoituskulut	-622,66	-8 232,51
Vuosikate	6 210 065,47	2 649 066,64
Poistot ja arvonalentumiset yht	-3 203 197, 81	2 624 529,55
Satunnaiset erä yhteensä		
Tilikauden tulos	3 006 867,66	24 537,09
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	4 150,00	4 150,00
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	3 011 017,66	28 687,09

5.3 Rahoituslaskelma

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 210 065,47	2 649 066,64
Satunnaiset erät	-	-
Tulorahoituksen korjauserät	-2 877 182,73	158 530,65
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 179 287,07	-7 720 891,22
Rahoitusosuudet inves.menoihin	29 105	1 222 033,00
Pysyvien vast. hyöd luovutust.	1 626 839,74	540 923 ,55
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 877 182,73	-158 530,65
Toiminnan ja invest. rahavirta	-1 313 276,86	-3 308 868,03
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-34 982,00	
Antolainasaamisten vähennykset	93 333,34	93 333,17
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		22 131 570,96
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 015 744,56	-7 657 170,02
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000 000,00	-8 007 203,04
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalm. muutokset		
Toimeksiant. Varojen ja po muutokset	207 368,85	45 378,33
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	1 473 495,90	-1 551 449,88
Korottomien velkojen muutos	-1 889 929,95	-710 011,40
Rahoituksen rahavirta	-166 458,42	5 764 470,92
Rahavarojen muutos	1 479 735,28	2 455 602,89
Rahavarojen muutos	1 479 735,28	
Rahavarat 31.12.2017	1 253 980,12	2 733 715,40
Rahavarat 1.1.2017	2 733 715,40	278 112,51

5.4 Tase

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	115 096,30	241 084,92
Muut pitkävaikutteiset menot	139 567,48	292 293,48
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 778 883,56	5 797 041,67
Rakennukset	28 265 169,31	23 574 111,21
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 786 239,85	9 075 575,06
Koneet ja kalusto	616 294,72	799 557,57
Muut aineelliset hyödykkeet	133 820,46	100 220,46
Ennakkom. ja keskeneräiset hankinnat	860 575,80	2 587 147,43
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	16 696 103,93	15 604 575,09
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	15 330 152,28	15 423 485,62
Muut saamiset	181 375,59	146 393,59
PYSYVÄT VASTAAVAT	77 903 279,28	73 641 486,10
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen varat	80,20	147,08
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Keskeneräiset tuotteet		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	31 626,05	156 626,05
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 524 689,84	3 509 729,12
Lainasaamiset	1 348 000,00	830 000
Muut saamiset	932 998,03	1 396 624,53
Siirtosaamiset	2 633 824,20	3 051 654,32
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	35 271,12	35 271,12
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	1 218 709,00	2 698 444,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 725 118,24	11 678 349,42
VASTAAVAA	86 628 477,72	85 319 982,60

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388 425,11	35 388 425,11
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot		
Edellisten kausien yli-/ali	933 864,74	905 177,65
Tilikauden yli-/alijäämä	3 011 017,66	28 687,09
OMA PÄÄOMA	39 333 307,51	36 322 289,85
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	85 077,46	89 227,46
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET YHT.	85 077,46	89 227,46
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	210 407,65	30 536,46
Lahjoitusrahastojen pääomat	158 510,12	124 062,40
Muut toimeksiantojen pääoma	19 738,18	26 755,12
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	388 655,95	181 353,98
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 341 388,60	39 357 133,16
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat/Liittymismaksut		
Siirtovelat		
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	
Lyhennysosuudet/kotimaiset luotonammat	3 015 744,56	3 015 744,56
Saadut ennakot		
Ostovelat	2 040 218,81	2 777 542,81
Muut velat/Liittymismaksut	315 751,09	339 313,84
Siirtovelat	2 108 333,74	3 237 376,94
VIERAS PÄÄOMA	46 821 436,80	48 727 111,31
VASTATTAVAA	86 628 477,72	85 319 982,60

5.5 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma 2017

	2017	2016
Toimintatuotot	61 578 650,94	57 122 813,41
Toimintakulut	-124 698 542,55	-124 489 411,34
Osuus osakkuusyht voitosta	845 478,87	-74 966,40
Toimintakate	-62 274 412,74	-67 441 564,33
Verotulot	40 637 492,67	40 518 861,77
Valtionosuudet	32 443 195,82	32 786 349,02
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	214 078,19	20 103,84
Muut rahoitustuotot	939 245,73	1 825 628,10
Korkokulut	-963 794,83	-709 010,52
Muut rahoituskulut	-146 500,22	-145 726,51
Vuosikate	10 849 304,62	6 854 641,37
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 020 980,90	-5 725 537,89
Omistuksen eliminointierot	12 150,89	-38 613,75
Arvonalentumiset	-1 156 328,40	-675 997,29
Satunnaiset erät		508 890,87
Tilikauden tulos	3 684 146,21	923 383,31
Tilinpäätössiirrot	812,34	16 403,05
Tilikauden verot	-100 525,78	-74 936,53
Laskennallinen verokulu	119 416,10	-9380,93
Vähemmistöosuudet	-163 692,40	-152 339,11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 540 156,47	703 129,79

Konsernirahoituslaskelma 2017

	2017	2016
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	10 849 304,62	6 854 641,37
Satunnaiset erät		508 890,87
Tilikauden verot	-100 525,78	
Tulorahoituksen korjauserät	-3 367 324,21	134 979,44
TOIMINNAN RAHAVIRTA	7 381 454,63	7 498 511,68
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-11 287 050,33	-9 899 438,57
Rahoitusosuudet investointeihin	29 105,00	1 397 432,24
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 863 190,68	723 423,57
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-8 394 754,65	-7 778 582,76
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 013 300,02	-280 071,08
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainasaamisten lisäykset	-8 233,20	
Antolainasaamisten vähennykset	5 463,62	-38 606,18
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	1 135 385,82	19 726 722,32
Pitkäaik. lainojen vähennys	-4 845 231,56	-4 019 455,31
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 020 987,72	-6 857 722,88
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-688 858,02	8 849 554,13
Oman pääoman muutokset	-287 885,78	530 676,75
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	214 765,55	-162 934,87
Vaihto-omaisuuden muutos-	67 567,23	8 333,50
Saamisten muutos	1 439 716,31	-1 729 517,91
Korottomien velkojen muutos	-1 723 849,25	-2 488 899,61
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-1 800,16	-4 373 018,89
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-981 313,54	4 968 605,81
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 994 613,56	4 688 534,73
RAHAVARAT 31.12.	7 606 850,61	9 601 464,17
RAHAVARAT 1.1.	9 601 464,17	4 912 929,44
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 994 613,56	4 688 534,73

Konsernitase 2017

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	173 105,69	765 324,27
Muut pitkävaikutteiset menot	614 074,98	685 894,65
Ennakkomaksut	920,88	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 609 334,40	7 536 018,48
Rakennukset	61 712 949,28	59 304 831,40
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 120 079,80	17 488 028,13
Koneet ja kalusto	2 214 638,42	2 382 874,97
Muut aineelliset hyödykkeet	229 703,84	198 561,33
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	6 268 134,85	4 990 697,37
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	2 007 075,40	818 336,92
Muut osakkeet ja osuudet	2 658 696,24	3 116 919,14
Muut lainasaamiset	42 885,33	46 784,00
Muut saamiset	193 153,08	151 558,63
PYSYVÄT VASTAAVAT	101 844 752,19	97 485 829,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	194 505,23	198 657,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	505 224,98	574 829,90
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	143 571,54	230 184,60
Lyhytaikaiset saamiset	10 431 529,13	11 639 466,57
Rahoitusarvopaperit	197 047,21	179 520,14
Rahat ja pankkisaamiset	7 409 803,40	9 421 944,03
VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 687 176,26	22 045 935,24
VASTAAVAA	120 726 433,68	119 730 422,27

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388 425,11	35 388 425,11
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	771 801,09	771 801,09
Arvonkorotusrahassto	11 256,91	11 256,91
Muut omat rahastot	644 901,48	627 528,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	593 289,77	195 419,24
Tilikauden yli-/alijäämä	3 540 156,46	703 129,79
OMA PÄÄOMA	40 949 830,82	37 697 560,14
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 054 561,41	910 448,69
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	1 193 801,09	1 272 839,04
PAKOLLISET VARAUKSET	1 193 801,09	1 272 839,04
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	741 772,22	531 365,73
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	55 234 674,75	58 830 867,02
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 838 331,37	1 930 243,39
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	7 752 565,81	4 845 231,56
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	11 960 896,21	13 711 866,70
VIERAS PÄÄOMA	76 786 468,14	79 318 208,67
VASTATTAVAA	120 726 433,68	119 730 422,27

6 Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöstä koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Kaupungilla on koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimuksia on voimassa 13.8.-2012-30.6.2022 ja 22.1.2019-22.1.2026 asti.

Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Mänttä-Vilppulan kaupunki toimii Juupajoen kunnan sosiaali-, ja terveystalouden isäntäkuntana, joten Juupajoen kunnan sosiaali-, ja terveystoimen luvut sisältyvät Mänttä-Vilppulan kaupungin tilinpäätökseen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupunkikonsernin tytäryhteisöt (10 kpl). Kuntayhtymät (3 kpl), joissa kaupunki on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt, joita on kuusi kappaletta. Yhdistelemättä on jätetty viisi osakkuusyhteisöä ja yksi omistusyhteisyhteisö, joilla on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja -tasetta laadittaessa vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty KILA:n kuntajaoston konserniyleisohjeen 2015 mukaisesti käyttäen ns. sovellettua hankintamenomenetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakeyhtiömuotoisten tytärien poistosuunnitelmia ei ole oikaistu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernin kannalta olennaiset on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä. Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöksiä ei ole oikaistu kaupungin jaksotusperiaatteita vastaaviksi, koska tarvittavia tietoja oikaisujen tekemiseksi ei ole ollut saatavissa.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta olennaisuuden periaatteen mukaan.

Omaisuuksien eliminointierot tilikaudella

Konsernin sijoituksista tilikauden tuloiksi kirjatut eliminointierot 1096,66 € ja kuluiksi kirjatut eliminointierot 13.247,55 €.

Konsernirakenteen sisäiset muutokset

Mäntänvuoren Terveys Oy:n osakkeista myytiin 1.500 kpl (khall 5.6.2017 § 166), jolloin omistusosuudeksi jäi 34 %. Mäntän Pumppumestareiden omistusosuudeksi on jäänyt 23,16 % Yrke Oy:n myytyä osuuttaan (ei yhdistellä). Sastamalan Koulutuskuntayhtymän omistusprosentti laski 0,19 %.

Muut konsernirakenteen muutokset

Kiint. Oy Kolhon Teollisuustalosta on myyty 1106 osaketta. (kvalt 4.8.2017 § 79). Myytyjen osakkeiden osuus aiempien tilikausien yli-/alijäämästä on kirjattu myyntivoittoa ja -tappiota vastaan (15.257,04 €). Yrityksen omistusosuus pieneni 16,93 %, minkä johdosta se on jäänyt pois osakkuusyhtiöistä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tytäryhteisöjen edellisten tilinpäätösten epäolennaiset korjaukset on kirjattu vuoden 2017 tuotoiksi/kuluiksi.

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	7 387 693	3 525 327	6 452 691	2 951 672
Sosiaali- ja terveyspalvelut	42 807 616	41 981 378	13 828 762	14 292 701
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 219 753	2 318 165	1 229 157	1 406 112
Yhdyskuntapalvelut	5 207 115	5 423 768	1 596 442	1 878 747
Muut palvelut	3 956 474	3 874 175		
Yhteensä	61 578 651	57 123 488	23 107 052	20 529 232

Verotulojen erittely	2017	2016
Kunnan tulovero	35 684 346	36 200 605
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 700 806	1 421 911
Kiinteistövero	3 252 340	2 896 345
Muut verotulot		
Yhteensä	40 637 492	40 518 862

Valtionosuuksien erittely	2017	2016	2015
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	23 273 532	23 887 165	26 735 867
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus	4 320 732	3 959 678	4 255 539
Järjestelmämuutoksen taseus			
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-903 020	-1 234 287	-1 364 648
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			
Valtion osuudet yhteensä	26 691 244	26 612 556	25 371 219

	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	43 865 166	42 465 832
Muiden palvelujen ostot	13 125 282	13 528 470
Kunnan palvelujen ostot yhteensä		
Yhteensä	56 990 448	55 994 302

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Koskelantalot Oy		434 376		
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri		81 026		
Satunnaiset tuotot yhteensä		515 402		
Satunnaiset kulut				
Sastamalan koulutuskuntayhtymä		6 511		
Satunnaiset kulut yhteensä		6 511		

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Potilasvahinkokorvaus	1 215 365	1 199 230		
Lisäykset tilikaudella	40 916	16 135		
Vähennykset tilikaudella	77 283			
Potilasvahinkovaraus 31.12.	1 178 998	1 215 365		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	57 473	20 203		
Lisäykset tilikaudella		37 270		
Vähennykset tilikaudella	42 670			
Muut pakolliset varaukset 31.12.	14 803	57 473		

Erittely poistoeron muutoksista	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	4 150	4 150
Yhteensä	4 150	4 150

Selvitys poistojen perusteista vuonna 2017 (käytössä ollut poistosuunnitelma)**Uusi poistosuunnitelma otettu käyttöön 1.1.2015. Vanhoihin hyödykkeisiin sovellettu aikaisempaa poistosuunnitelmaa**

	Uusi/Vanha	Poisto	%
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2 / 4	Tasapoisto	25,0 %
Aineettomat oikeudet	5 / 5	Tasapoisto	20,0 %
Liikearvo	2 / 4	Tasapoisto	25,0 %
Muut pitkävaikutteiset menot			
*Vesiosuuskuntien vesihuoltoavustukset	5 / 5	Tasapoisto	20,0 %
*ATK-ohjelmistot	2 / 4	Tasapoisto	25,0 %
*Muut pitkävaikutteiset menot	2 / 4	Tasapoisto	25,0 %
*) Edellä kohdassa "muut pitkävaikutteiset menot" poistoaika voi olla kuitenkin erityisestä syystä khall päätöksellä enintään 20 v (KPL§5-9)			
Aineelliset hyödykkeet			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 / 40	Tasapoisto	2,5 %
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 / 30	Tasapoisto	3,3 %
Talousrakennukset	10 / 15	Tasapoisto	6,6 %
Vapaa-ajan rakennukset	20 / 25	Tasapoisto	4,0 %
Asuinrakennukset	30 / 40	Tasapoisto	2,5 %
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 / 20	Tasapoisto	5,0 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10 / 15	Tasapoisto	6,6 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 / 15	Tasapoisto	6,6 %
Vedenjakeluverkosto	30 / 35	Tasapoisto	2,9 %
Viemäriverkko	30 / 35	Tasapoisto	2,9 %
Kolho-Vilppula-Mänttä runkovesi/viemäri	30 / 40	Tasapoisto	2,5 %
Sähköjohdot, muutoasemat, ulkovalaistulaitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,6 %
Sähkö-, vesi yms laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,6 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,6 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10 / 10	Tasapoisto	10,0 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 / 10	Tasapoisto	10,0 %
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet	4 / 5	Tasapoisto	20,0 %
Muut liikkuvat työkoneet	5 / 7	Tasapoisto	14,3 %
Muut raskaat koneet	10 / 12	Tasapoisto	8,3 %
Muut kevyet koneet	5 / 7	Tasapoisto	14,3 %
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 / 10	Tasapoisto	10,0 %
ATK-laitteet	3 / 4	Tasapoisto	25,0 %
Muut laitteet ja kalusto	3 / 4	Tasapoisto	25,0 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukaan		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset	Ei poistoaikaa		

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot			83 149	10 251
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	3 161 768	257 396	3 027 722	36 812
Myyntivoitot yhteensä	3 161 768	257 396	3 110 871	47 063
Myyntitappiot	710 230	269 091	233 689	205 594
Myyntitappiot yhteensä	710 230	269 091	233 689	205 594

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä	104 578	1 634 310
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	130 194	130 194
Yhteensä	234 772	1 764 504

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	11 257	453 362		442 105
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku		442 105		-442 105
Arvo 31.12.	11 257	11 257	0	0
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	11 257	11 257	0	442 105

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Ennakko-maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	241 085	292 293		533 378
Lisäykset tilikauden aikana	8 800	3 676		12 476
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä	34 968	48 807		83 775
Tilikauden poistot	-169 756	-134 220		-303 977
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-70 988		-70 988
Poistamaton hankintameno 31.12.	115 096	139 567		254 664
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	115 096	139 567		254 664
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankkeet	Yhteensä
Hankinta-arvo 1.1.	5 797 042	23 574 111	9 075 575	799 558	100 220	2 587 147	41 933 653
Lisäykset					33 600	6 529 107	6 562 707
Rahoitusosuudet		57 895	-87 000				-29 105
Vähennykset	- 18 158	-57 895				-38 211	-114 264
Siirrot erien välillä		6 350 300	1 652 461	130 932		-8 217 468	-83 775
Tilikauden poistot		-1 272 613	-854 796	-314 195			-2 441 604
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-386 629					-386 629
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 778 884	28 265 169	9 786 240	616 295	133 820	860 576	45 440 984
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 778 884	28 265 169	9 786 240	616 295	133 820	860 576	45 440 984
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 014 418	951 554	83 442	83 442
Muut maa- ja vesialueet	6 594 916	6 584 464	5 695 442	5 713 600
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 609 334	7 536 018	2 778 884	5 797 042

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet				Muut saam.		
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistussak. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 107 553	2 635 820	9 150 940	710 262	15 604 575	15 569 879	15 569 879
Lisäykset	1 530 000				1 530 000	34 982	34 982
Rahoitusosuudet							
Vähennykset		-438 471			-438 471	-93 333	-93 333
Siirrot erien välillä	926 241	-1 564 450		638 208	0		
Hankintameno 31.12.	5 563 794	632 899	9 150 940	1 348 470	16 696 104	15 511 528	15 511 528
Arvonlennukset							
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 563 794	632 899	9 150 940	1 348 470	16 696 104	15 511 528	15 511 528

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt				Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		
	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Koskelantalot Oy	Mänttä-Vilppula	100,00	100,00	1762	8354	0
Matti ja Sirkka Kaivoksen säätiö	Mänttä-Vilppula	100,00	100,00	748	2	-5
Yrke-Kiinteistöt Oy	Mänttä-Vilppula	99,83	99,83	3032	3715	-178
MW-Kehitys Oy	Mänttä-Vilppula	83,60	83,60	53	195	2
As Oy Koivupaana	Mänttä-Vilppula	0,00	68,15	219	70	0
Vilppulan Koskihalli Oy	Mänttä-Vilppula	7,50	53,67	236	761	48
Mäntän Jääareena Oy	Mänttä-Vilppula	97,54	97,54	400	3152	-28
Mäntän Lämpövesi Oy	Mänttä-Vilppula	100,00	100,00	0	3560	0
- Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy	Mänttä-Vilppula	100,00	100,00	1503	11759	-108
As Oy Mänttä-Vilppulan Koskenranta	Mänttä-Vilppula	74,00	74,00	102	1	0
Yhteensä				8055	31569	-269
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan Sairaanhoitopiirin ky	Tampere	3,44	3,44	7270	12741	372
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	Sastamala	17,51	17,51	6573	1636	-39
Pirkanmaan liitto	Tampere	3,04	3,04	51	8734	0
Yhteensä				13894	23111	333
Osakkuusyhteisöt						
Mäntän Puhdistamo Oy	Mänttä-Vilppula	46,00	46,00	52	400	0
KOY Vilppulan Säästökulma	Mänttä-Vilppula	44,50	44,50	139	1	2
KOY Vilppulan Sähkölä	Mänttä-Vilppula	30,00	30,00	44	4	1
As Oy Rusinniemen Helmi	Mänttä-Vilppula	0,00	27,69	241	11	1
Mäntänvuoren Terveys Oy	Mänttä-Vilppula	34,00	34,00	1028	2148	766
As Oy Mäntän Isoniemenpuisto	Mänttä-Vilppula	0,00	42,93	304	53	-10
Yhteensä				1808	2617	760
Yhdistelemättömät Osakkuusyhteisöt						
Yhteensä						
KOY Mäntän Pumppumestari	Mänttä-Vilppula	13,90	23,16	59	44	0
As Oy Kolhon Honkarinne	Mänttä-Vilppula	0,00	25,35	69	0	0
Särki-Lämpö Oy	Mänttä-Vilppula	0,00	23,90	8	3	0
As Oy Pukkilarinne	Mänttä-Vilppula	0,00	38,76	95	0	0
Pohjaslahden Säästöpuisto	Mänttä-Vilppula	0,00	23,81	51	0	0
Muut omistusyhteisöt						
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	Mänttä-Vilppula	7,38	24,38	58	0	0
Yhteensä				340	47	0

Saamisten erittely	2017		2016	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		241 933		200 034
Lainasaamiset	15 330 152	930 000	15 423 486	830 000
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	15 330 152	1 171 933	15 423 486	1 030 034
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		26 411		28 441
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		130 194		940 801
Yhteensä	0	156 605		969 242
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		134 596		70 037
Lainasaamiset				
Muut saamiset		1 476 857		
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	1 611 453	15 423 486	70 037
Saamiset yhteensä	15 330 152	2 939 991	15 423 186	2 069 313

Rahoitusarvopaperit	Kaupunki	
	2017	2016
Osakkeet ja osuudet		
Nordea FDR		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	16 207,52	16 207,52
UPM-Kymmene		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	1 456,00	1 456,00
Osuuskirja Eka		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	33,64	33,64
Pirkanmaan YH-Rakennuttajat		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	16,82	16,82
Mäntän seurdun Kilparata Oy		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	16,82	16,82
Mäntän pysäköinti Oy		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	16,82	16,82
Sampo A		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	4 616,00	4 616,00
NeoIndustrial		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	2 560,70	2 560,70
Pohjois-Hämeen puhelin Oy		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	10 027,24	10 027,24
Mäntän seudun Osuuspankki		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	252,28	252,28
KT-Tietokeskus		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo	67,28	67,28
Yhteensä	35 271,12	35 271,12
Yhteensä rahoitusarvopaperit	35 271,12	35 271,12

Konsernin vastaavien rahoitusarvopaperit	2017	2016
Rahoitusarvopaperit yht.	197 047,21	179 520

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut maksut	172 240	107 459		27 194
Laskennalliset verosaamiset (pa)	7 045	8 571		
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	82	49	130 276	130 243
Kelan korvaus työterveyshuollosta	185 091	207 481	94 015	95 118
Mäntänvuoren Terveys			1 476 857	957 868
Ely-keskus			410 020	382 294
Juupajoen kunta			271 907	86 297
ARA-hoivakodin rahoitusavustus				249 360
Muut tulojäämät	10 067 071	11 315 886	250 749	1 123 280
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	10 431 529	11 639 466	2 633 824	3 051 654

Konsernin siirtyvät korot oikaistu myös vertailutiedon osalta

Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	35 388 425	35 388 425	35 388 425	35 388 425
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	35 388 425	35 388 425	35 388 425	35 388 425
Arvonkorotusrahasto 1.1.	11 257	453 362		442 105
Lisäykset	0	0		
Vähennykset	0	-442 105		-442 105
Arvonkorotusrahasto 31.12.	11 257	11 257		0
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1	627 528	809 799		
Lisäykset	18 292	49010		
Vähennykset	-919	-231 281		
Rahaston pääoma 31.12	644 901	627 528		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	898 549	-957 914	933 865	648 324
Lisäykset tilikaudella	7 658	1 864 635		1 858 812
Vähennykset tilikaudella	-312 917	-711 302		-1 601 959
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	593 290	195 419	933865	905177
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 540 156	703 130	3 011 018	28 687
Oma pääoma yhteensä	40 494 830	37 697 560	39 333 308	36 322 289

erääntyvät maksettaviksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	2017	2016
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 262 666	22 750 000
Lainat julkisyhteisöltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	20 262 666	22 750 000

Muiden velkojen erittely	2017	2016
Muut velat		
Liittymismaksut	0	0
Muut velat	315 751	339 314

Pakolliset varaukset	konserni		kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	1 178 998	1 215 365		
Muut pakolliset varaukset	14 806	57 474		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 193 801	1 272 839		

Vieras pääoma	2017		2016	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		249 967		116 313
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	249 967	0	116 313
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		63 302		764 093
Muut velat				1 600
Siirtovelat				
Yhteensä	0	63 302	0	765 693
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		111 348		52 435
Muut velat				809 007
Siirtovelat				
Yhteensä	0	113 348	0	861 442
Vieras pääoma yhteensä	0	424 617	0	1 743 448

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	28 689	64 924	0	64 924
Laskennalliset verovelat (pa)	14 169	252 554		
Laskennalliset verovelat (la)	296 191	176 840		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 793 231	4 777 400	1 877 604	2 053 578
Korkojaksotukset	101 617	116 272	15 609	10 897
Muut menojäämät	6 726 999	8 323 876	215 120	1 232 960
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	11 960 896	7 598 223	2 108 333	3 237 376

Vakuudet	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	11 325 717	10 220 999		
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	304 588	304 588		
Yhteensä	11 630 305	10 525 587		
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vak.				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä				
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä				
Vakuudet yhteensä	11 630 305	10 525 587		

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2017	2016
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	58 489 575	51 132 250
Kaup. os. takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kaup. mahdollista vastuuta kattava os. takauskeskuksen rahastosta 31.12.	38 656	38 167

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	8 819 225	13 760 735	8 598 599	6 958 752
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	624 481	624 481		
Jäljellä oleva pääoma	322 943	969 756	322 254	451 792
Muut taloudelliset vastuut				
Kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				

	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Lunastussopimukset 2019-2025	1 829 884			
Sitoumukset avustukseen				
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut	834 200	814 546		
Vuokravastuut		21 600		21 600
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Sopimusvastuut yhteensä	2 664 084	836 146		21 600
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 507 684	1 489 635	1 493 162	1 489 635
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	2 435 586	2 493 481	2 435 586	2 493 481

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Koronvaihtosopimus 1	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Kyseessä on OTC koronvaihtosopimus sopimustunnus 31956, jossa kaupunki maksaa Kuntarahoitus Oyj:lle kiinteää korkoa 1,191%, ja pankki maksaa 3 kuukauden euribor-korkoa. Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan Kura 15985/12 suojaamiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääomat, eräpäivät ja koronmaksupäivät on laitettu vastaamaan toisiaan. Sopimuksen alkamispäivä 13.8.2012 ja päättymispäivä 30.6.2022.				
Koronvaihtosopimuksen pääoma 31.12.	4 500 000	6 000 000	4 500 000	6 000 000
Käypä arvo 31.12.	-224 890	-224 890	-137 060	-224 890

Koronvaihtosopimus 2	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Kyseessä on OTC koronvaihtosopimus sopimustunnus 5190410, missä kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 1,45 % ja pankki maksaa kaupungille 6 kk euribor korkoa. Koronvaihtosopimus on 10 vuoden bullet suoja, joka alkoi 1.1.2018 ja erääntyy 1.1.2028				
Koronvaihtosopimuksen pääoma 31.12.		5 000 000		5 000 000
Käypä arvo 31.12.		-240 495		-240 495

Koronvaihtosopimus 3	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Sopimusnumero 1719036. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus millä on suojattu kaupungin Kuntarahoitus Oyj:stä nostama 20 miljoonan euron pitkäaikainen laina. Koronvaihtosopimuksessa pankki maksaa kaupungille neljännesvuosittain 3 kk eurobor korkoa ja vastaavasti kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 0,262 % korkoa.				
Koronvaihtosopimuksen pääoma 31.12.	18000000	1950000	18 000 000	19 500 000
Käypä arvo 31.12.	63 227	0 -72 857	63 227	-72 857

Koronvaihtosopimus 4	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oy 42675. Koronvaihtosopimuksella suojataan yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen keskeiset ehdot vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koron peruste 3 kk euribor. Sopimus erääntyy 29.12.2023. Suojattava laina Pohjois-Hämeen Osuuspankki 552110-83464849				
Koronvaihtosopimuksen pääoma 31.12.	1 002 564	1 089 744		
Käypä arvo 31.12.	7 038	-3 361		

Koronvaihtosopimus 5	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Koronvaihtosopimus Nordea Bank Ab 1680148-1802361 Koronvaihtosopimuksella suojataan lainasalkussa olevaa yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen keskeiset ehdot vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koronperuste 6 kk euribor. Sopimus erääntyy 8.4.2022. Suojattava laina Kuntarahoitus Oy nro 18797/17.				
Koronvaihtosopimuksen pääoma	1 708 929	182678		
Käypä arvo	-218 629	9 -		285608

Koronvaihtosopimus 6	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Koronvaihtosopimus Nordea Bank Ab 680206-1802635 Koronvaihtosopimuksella suojataan lainasalkussa olevaa yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen keskeiset ehdot vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koronperuste 6 kk euribor. Sopimus erääntyy 8.4.2022. Suojattava laina Kuntarahoitus Oy nro 18797/17.				
Koronvaihtosopimuksen pääoma	1 709 928	182678		

	6
Käypä arvo	-218 629 -
	285608

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2017	2016
	Vakituiset ja määräaik.	Vakituiset ja määräaik.
Yleisjohto ja hallintopalvelut	31	32
Sosiaali- ja terveystoimi	13	15
Opetus- ja kulttuuritoimi	168	168
Varhaiskasvatus	69	75
Yhdyskuntapalvelut	96	111
Muut	14	16
Yhteensä	391	417

Henkilöstökulut	2017	2016	2015
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	18 633 449	19 596 485	19 600 614
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-124 046	-95 422	-45 054
Henkilöstökulut yhteensä	18 609 403	19 501 063	19 555 560

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilökulut	2017	2016
Keskustan Mänttä-Vilppulan kunnallisjärjestö ry	1782	1470
Mänttä-Vilppulan Sosialidemokraattinen kunnallisjärjestö ry	2136	1804
Juupajoen Demarit ry	45	24
Mänttä-Vilppulan Vihreät ry	1042	764
Vasemmistoliiton Mäntän osasto ry	1354	1358
Mänttä-Vilppulan Perussuomalaiset ry	379	859
Mänttä-Vilppulan Kokoomus ry	1036	833
Suomen Kristillisdemokraattien Mänttä-Vilppulan paikallisosasto ry	210	238
Palkkiot yhteensä	7984	7351

Leasingvastuiden yhteismäärä	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	201 839	218 297	15 303	21 998
Myöhemmin maksettavat	103 483	61 765	15 426	12 065
Yhteensä	305 322	280 062	30 729	34 063

Vuokravastuiden yhteismäärä	Konserni	Kaupunki			
	2017	2016	2017	2016	
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	821 653	67 277			
Myöhemmin maksettavat	1 927 672	2 947 663			
Yhteensä	2 749 325	3 014 940			

Tilintarkastajan palkkiot	2017	2016
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	16886	17 752
Muut tilintarkastusyhteisön tehtävät	480	1762
Tilintarkastajan lausunnot	1260	600
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1395	1500
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	20 021	21 614

INTRESSITAHOT

Kaupunginjohtajan kanssa on 3.4.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa sovitaan kaupunginjohtajan tehtävistä ja painopistealueista.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT**Käytetyt kirjanpitokirjat:**

Pysyvästi säilytettävät

Sidotussa tasekirjassa

Toimintakertomus

Toteutumisvertailu

Tilinpäätöslaskelmat

Konsernitilinpäätös

Tilinpäätöksen liitetiedot

10-vuotta säilytettävät

Erillisinä Atk-tulosteina

Tase-erittelyt

Päivä- ja pääkirjat sähköinen arkisto

Talousarvion toteutumisvertailut

Palkkakirjanpito

Ostoreskontra sähköinen arkisto

Myyntireskontra laiskulaiteittain

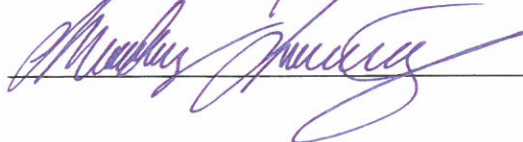
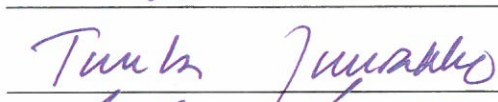
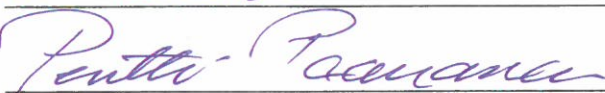
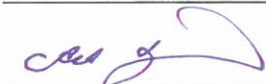
Käytetyt tositelejit:

01	Muistiotositeet
02	Tilietositeet
08	Tilinauauuiennit
09	Käyttöomaiuuuiennit
20	Myyntireskontra uuoritutet
21	Myyntireskontra viiteuuoritutet
30	Palkat
40	Ostoreskontra makut
45	Sähköinen kierrätet
49	Pro Consona/toimeentulotuki
62	Päivähoitolakutut
63	Vanhuipalvelulakutut
64	Potilalakutut
65	Sosiaalitoimen lakutut
66	Koulutoimiston lakutut
67	Autereopiston lakutut
68	Liikuntatoimen lakutut
69	Mittauotoimen lakutut
70	Vuokralakutut
71	Rakennuivalvontalakutut
72	Teknisen toimen lakutut
76	Muu lakutut
77	Tekninen toimi/puutyväiulakutut
78	Kotikuntalakutut
79	Terveypalvelut
80	Sosiaalitoimi/auumipalvelut
81	Ruokapalvelut

7 Allekirjoitukset ja merkinnät

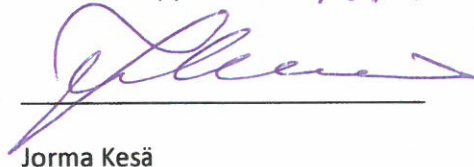
Mänttä-Vilppulassa 3. päivänä huhti kuuta 2018

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGINHALLITUS

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Mänttä-Vilppulassa 16. päivänä touko kuuta 2018

Jorma Kesä

JHTT

BDO Audiator Oy

Liite 3, HENKILÖSTÖRAPORTTI 31.12.2017

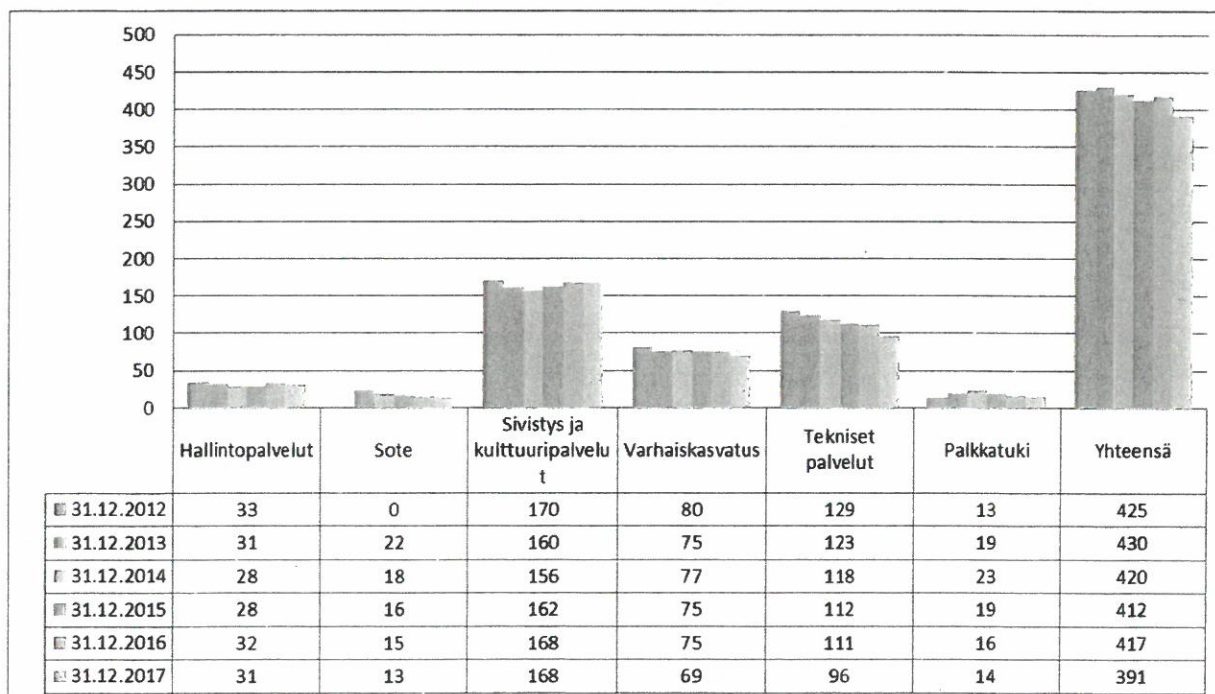
1.1 Yleistä

Henkilöstöraportissa on kuvattu tiiviisti kaupungin organisaation olennaisimmat henkilöstötunnusluvut. Tarkemmat hallintokunta- ja vastuualuekohtaiset tiedot raportoidaan palvelualueiden johdolle ja edelleen lautakuntiin, jotka antaa ne tiedoksi kaupunginhallitukselle. Prosessi on sidottu samaan käytäntöön, kuin henkilöstösuunnitelmat ja tällä prosessilla pystytään käyttämään tietoa henkilöstön, talouden ja työhyvinvoinnin johtamisessa ja toiminnan suunnittelussa.

1.2 Henkilöstömäärä

Henkilöstön määrä on vähentynyt 26 henkilöllä vuoden takaisesta. Tässä on huomioitava, että raportointi on tehty 31.12.2017 tilanteesta, jolloin esim. määräaikaisten palvelussuhteiden voimaantulo voi vääristää tilastoa. Tarkempi työpanoslaskenta raportoidaan yllä mainittujen palvelualuekohtaisten raporttien yhteydessä. Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma raportoidaan vuosittain päivitettävässä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa.

Kuva 1, henkilöstömäärän kehitys 2012-2017

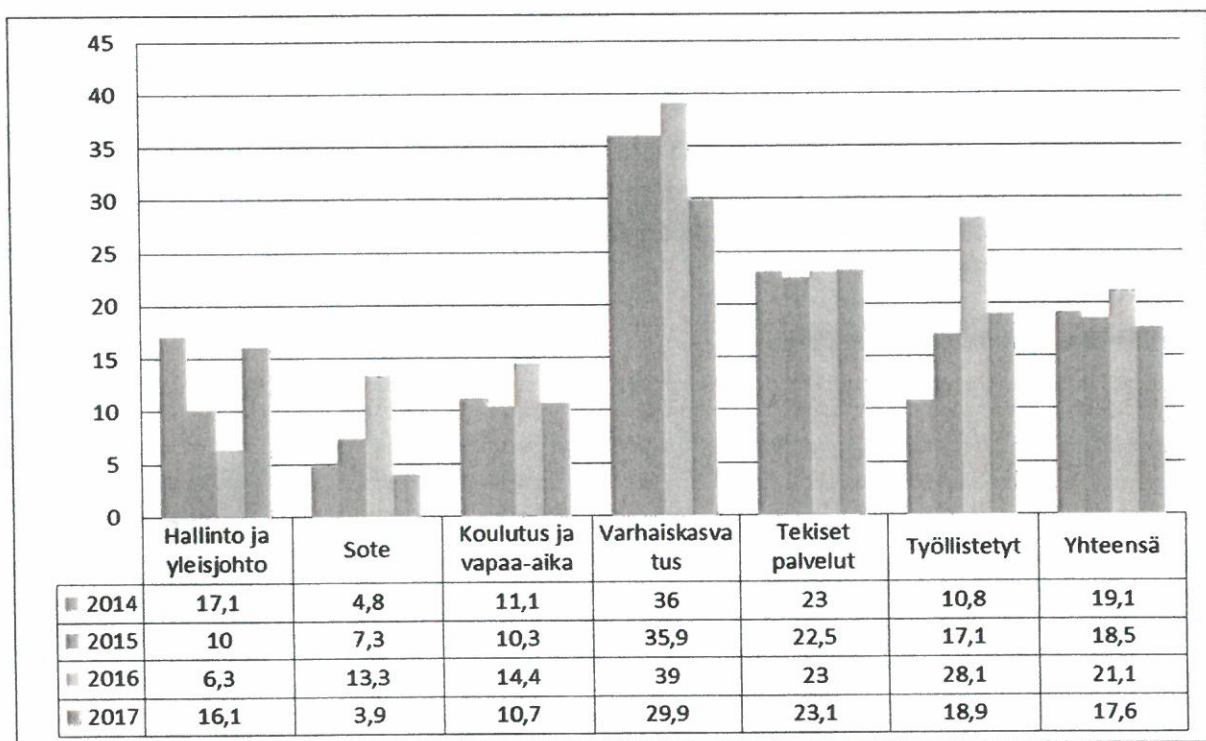

1.3 Sairauspoissaolot

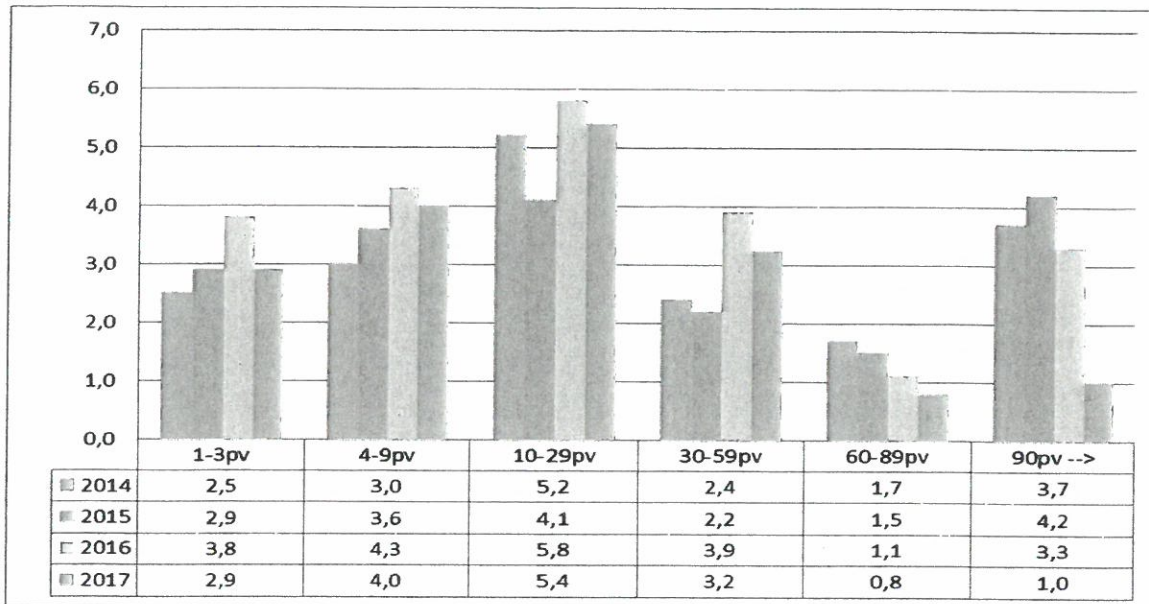
Sairauspoissaolot ovat vähentyneet kautta linjan, yhteensä noin 3,5 päivää per työntekijä. Etenkin vähennystä tapahtui 1-3 päivää kestävien sekä yli 90 päivää kestävien sairauspoissaolojen kohdalla. Varhaiskasvatus ja sivistyspalvelut pystyivät vähentämään eniten sairauspoissaoloja tarkastelukaudella.

Kaupungin työhyvinvointiohjelman pohja luotiin vuoden 2017 aikana mm. päivittämällä tehtäväkuvat ja niistä johdetut tavoitteet, uudistamalla kehityskeskustelukäytäntö, lisäämällä esimiehen luvalla myönnettyjen sairauslomien kestoja ja puuttumalla pitkiin sairauspoissaoloihin. Vuoden 2018 aikana aloitetaan varsinainen työhyvinvointiohjelma uudistamalla muun muassa työhyvinvoinnin tunnuslukujen raportointi ja kaupungin aktiivisen tuen malli ja käytännöt.

Kuva 2, sairauspoissaolot työntekijää kohden 2014-2017

Kuva 3, Sairauspoissaolot 2014-2017 pituuden mukaan, suhteutettuna päätoimiseen henkilöstömäärään, prosenttia

1.4 Henkilöstökustannukset

Henkilöstökustannukset pienivät n. 870 000 euroa 31.12.2016 toteumasta. Tämä johtui palkkakustannusten vähenemisen ohella pääasiassa kilpailukykysovimuksen tuomista vaikutuksista palkkojen sivukuluihin.

Henkilöstökustannukset on kuvattu alla olevassa taulukossa. Huomionarvoista on, että sijaiskustannukset ja erilaiset työaikakorvaukset yhteensä olivat n. 1,2 miljoonaa euroa. Sairauspoissaolojen vähentämisen lisäksi myös työajat olivat tarkastelussa vuonna 2017 ja projekti saatetaan loppuun vuoden 2018 aikana.

Kuva 4, henkilöstökustannukset 2011-2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Muutos €	Muutos%
Palkkakustannukset								16-17	16-17
Palkat ja palkkiot	12 880 969	13 625 902	13 894 727	14 583 556	14 028 863	14 094 959	13 981 952	-113 007	-0,8
Eläkevakuutusmaksu	4 820 634	4 940 766	5 256 095	5 257 469	5 063 241	4 852 894	4 244 812	-608 082	-12,5
Sosiaaliturvamaksu	268 160	283 995	279 170	306 705	286 542	292 860	162 136	-130 724	-44,6
Työttömyysvakuutusmaksu	363 840	388 866	392 888	379 141	389 384	470 772	409 178	-61 594	-13,1
Tapaturmavakuutusmaksu	77 233	75 964	61 983	78 074	78 265	63 298	71 909	8 611	13,6
Taloudellinen tuki	6 459	6 807	5 812	5 836	5 614	8 217	3 555	-4 662	-56,7
Yhteensä	5 536 326	5 696 398	5 995 948	6 027 225	5 823 046	5 688 041	4 891 590	-796 451	-14,0
Jaksotetut palkat	161 148	170 785	64 436	-47 371	-50 963	-79 223	-38 489	40 734	-51,4
Muut jakotetut erät (eläke, sosmenot)	35 188	37 589	23 720	3 174	-15 627	-16 263	-24 946	-8 683	53,4
Henkilöstökorvaukset	-214 353	-156 841	-212 237	-238 929	-229 759	-186 450	-186 498	-48	0,0
Henkilöstökust.yhteensä	18 399 277	19 373 833	19 766 594	20 327 655	19 555 560	19 501 063	18 623 609	-877 455	-4,5

